

UJ KELELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ 7" א. מרטון ד"ר

80 AGORA 20 OLDAL

TEL-AVIV, 1970. MÁJUS 29., PÉNTEK

6647. szám

UNITED PRESS:

NIXON JÖVŐ HÉTEN KEDVEZŐ DÖNTÉST HOZ AZ IZRÁELI REPÜLŐGÉPSZÁLLÍTÁSOKRÓL

Dobrinyn szovjet nagykövet a napokban találkozik Sisco külügyi alminiszterrel és valószínűleg Rogers külügyminiszterrel is — „Az Egyesült Államok elégtelennek tartja a Szovjetunió május 5-iki választát”

Washington (IFP, UPI). — Anatolij Dobrinyn, a Szovjetunió washingtoni nagykövete „valószínűleg” a jövő héten találkozik a külügyminisztériumban Joseph Sisco külügyi alminiszterrel. — közölte tegnap az amerikai külügyminisztérium szóvivője.

„Nem kétséges, hogy a közelkeleti helyzet rosszabbodása és különösképpen a libanoni-izraeli határon történt összeütközések rendkívül sürgőssé teszik ennek a találkozásnak a létrejöttét”.

A szóvivő kijelentette, hogy az Egyesült Államok „elégtelennek és nem elég világosnak” tartotta a május 5-iki amerikai jegyzékre adott választ, amelynek az volt a célja, hogy „megismerjük a Szovjetunió szándékait a Közel-Keleten, minthogy szovjet repülőgépek közvetlenebbül vesznek részt Egyiptom légvédelmében”.

A jelzett időpontban Jacob Beam, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete felkereste Vladimir Vinogradov helyettes szovjet külügyminisztert és ez volt az utolsó érintkezés a két nagyhatalom között a közelkeleti kérdésben.

A szóvivő a továbbiakban ismertette az amerikai erőfeszítéseket, melyek az utóbbi hónapok-

akar a szovjet nagykövettel a jövő héten. Ez a megbeszélés befolyásolhatja az Egyesült Államok határozatát további repülőgépek szállítására Izrael részére.

A diplomaták azonban hangsúlyozták, hogy az Egyesült Államok el akar kerülni minden olyan lépést, amely azt a benyomást keltené,

hogy fenyegetné a Szovjetuniót. Az amerikai diplomácia még semmi jelét nem látta annak, hogy a Szovjetunió hajlandó lenne a közelkeleti válság rendezésére olyan értelemben, hogy az minden ér-

dekel felet kielégítsen. Rogers mindamellett azt reméli, hogy Dobrinyn, aki hosszú betegszabadság után a héten tért vissza Moszkvából, részleteket tud közölni a Szovjetunió közelkeleti céljairól.

Mint emlékeztet Rogers kedden a NATO külügyminiszteri konferenciáján kijelentette, hogy az Egyesült Államok felülvizsgálja Izrael kérését további 25 Phantom és 100 Skyhawk gép szállítására.

A United Press távirati iroda úgy értesül, hogy Nixon elnök a jövő héten dönt a további repülőgépek szállításáról és néhány héten belül meg is kezdi a határozat végrehajtását. A hírügynökség nem kételkedik benne, hogy Nixon helyt ad az izraeli kérésnek.

hogy a Szovjetunió növekvő befolyása a közelkeleti térségben egyre nagyobb veszedelmet jelent az Egyesült Államok és a világ többé szempontjából és véleménye szerint ez a veszély nagyobb mindennél, ami nyolcezer kilométer távolságban a délkelet-ázsiai dzsungelben történhet.

A Szovjetunió a vietnámi háborút használja ki közelkeleti behatolásának fokozására

George Ball alminiszter szerint a közelkeleti helyzet veszélyesebb Amerika számára, mint a vietnámi háború

Chicago (Reuters). — George Ball, volt amerikai helyettes külügyminiszter, aki a vietnámi háború elleni küzdelem egyik irányítója, kijelentette, hogy a Szovjetunió kihasználja Amerika be-bonyolódását a vietnámi konfliktusba és fokozza behatolását a Közel-Keleten. Ball kijelentette,

Erőfeszítések a kormányválság rendezésére

A Vallásos Nemzeti Párt ki akar lépni a kormányból a reform áttérítés problémája miatt

Gálili: Már eddig is túl sok engedelményt tettünk a vallásosoknak - Valószínűleg újra összehívják a VNP vezetőségi ülését

Kormányválság veszélye veti árnyékát az izraeli belpolitikai életre, miután a Vallásos Nemzeti Párt tegnap hajnali 3 órakor befejezett vezetőségi ülésén 18 szavattal 13 ellenében úgy határozott, hogy kiválik a kormányból, ha nem kezdeményezhet törvényt, amely biztosítja a zsidó hitre való áttérés kizárólagos jogát az országos főrabbinátusnak, tehát megfosztja a reformabbikat a zsidó hitre való áttérítés jogától.

Erre a határozatra a reform-rabbi által zsidó hitre térített Helen Zeidmann ügye kapcsán került sor. Mint annakidején az Uj Kelet is megírta, Helen Zeidmann, akit egy izraeli reform-rabbi térített zsidó hitre, azt követelte a belügyminisztériumtól, hogy jegezzék be zsidónak személyazonosságát igazolványában. Miután a belügyminisztérium elutasította kérését, a fiatalasszony order nisi folyamodványt nyújtott be a jeruzsálemi felsőbírósághoz.

Politikai megfigyelők rámutatnak arra, hogy a Vallásos Nemzeti Párt három minisztere közül kettő, dr. Wahrhaftig és dr. Burg a szélsőséges javaslat ellen szavazott, míg a harmadik, Mose Chajim Sapira belügyminiszter távolmaradt. Jeruzsálemben úgy vélik, hogy végül

megsem kerül sor kormányváltásra és olyan kompromisszumos megoldást találnak, amely kielégíti az összes feleket és lehetővé teszi a VNP bennmaradását a koalícióban. Kiszivárgott hírek szerint a párt vezetősége a szélsőséges határozatot

Iszer Jehuda Untermann országos főrabbi követelésére hozta, aki a főrabbi tisztségéről való lemondással fenyegette meg a VNP vezetőit. A Munkapárt titkárságának tegnap esti ülésén Jisráel Gálili államminiszter reményének adott kifejezést, hogy a VNP módját találja a kormánykoalícióban való bennmaradásnak. Rámutatott ezzel kapcsolatban arra, hogy a kormány eddig is igen magasfokú megértést és engedékenységet tanúsított a vallásos körökkel szemben, sőt bizonyos esetekben tulsok engedelményt tett a vallásos tábornak. Am — mondotta a miniszter — ha a VNP mégis kiválik, továbbra is vezetni tudjuk az állam ügyeit.

A Poalé Águdát Jisráel tegnap a két másik vallásos párttal, az Águdát Jisráelhez és a VNP-hez fordult a javaslattal, hogy közösen folytassák a küzdelmet a reform-térítés engedélyezése ellen.

Az izraeli reformabbik országos szövetsége tegnap Tel-Avivban sajtóértekezletet tartott, amelynek során mély aggodalmát fejezte ki afellett, hogy a VNP fenyegetéssel és megengedhetetlen nyomással próbálja a kormányt álláspontjának elfogadására kényszeríteni.

A Náchál-Or kibucban élő Helen Zeidmann ügyével kapcsolatban.

Drága anyánk, nagyanyánk, dédanyánk,
ÖZV. MOSKOVITZ ZOLTÁNNÉ
(Budapest — Huszti)
75-IK SZÜLETÉSNAPJA
alkalmából minden jót, jó egészséget kívánunk 120-ig.
Fia: Snuél (Sanyfi), a Hauer család (Petach Tikva), Hoffer család (New York), Salomon család (Cholon), Laron család (T.A.), Ben-Ami család (R. G.)

TEMESVARI ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ
A Zsidó Lyceum 50. éves jubileuma alkalmából országos temesvári találkozót rendezünk Tel-Avivban, az **UJSAGIROK SZÉKHÁZÁBAN**
(Bét-Sokolov, Káplán utca 4.) 1970 június 17-én, szerdán délután 6 órakor, melyre minden temesvárit meghívunk.
Bejelentések eszközölhetők a következőknél:
● **Dr. ROSENBERG OSZKAR** ügyvéd, Tel-Aviv, POB. 34015.
● **PÁL CHAJIM** ügyvéd, Bné-Brák, Rechov Akiba 56. sz.
● **RÁV KAUFHEIL JEHOUSA** Jeruzsálem, Borochoh utca 66. sz.
● **KIDRON JEDIDJA** Haifa, Rechov Bodensheimer 6. sz.
VÁGJA KI ÉS ERTESÍTSE TEMESVARI ISMERŐSEIT! AZ ELŐKESZÍTŐ BIZOTTSÁG

Fájdalommal jelentjük, hogy drága férjem, apánk, testvérünk,
FREUND SANYI
Temesvár — Cholon
örökre itthagott bennünket.
Temetése ma, pénteken, 1970. május 29-én délután 12.30-kor lesz a körzeti temetőben (Cholon-Bát-Jám).
A GYÁSZOLO CSALÁD

Mély fájdalommal közöljük, hogy
KORPUSZ ÉVA
(született Herskovics)
(Kolozsvár — Tel-Aviv)
hosszú szenvedés után örökre elhagyott bennünket. Drága halottunkat ma, pénteken, május 29-én helyezzük örök nyugalomra a Bát Jám — choloni körzeti temetőben. — A gyászmenet délbén 12 órakor indul a Dáná utca 5. szám alatti halottasházból.
A GYÁSZOLO CSALÁD

ON TOP
DUBEK ROYAL Filter
20 KING SIZE CIGARETTES
MINDENK FELETT!
A HIVATALOS ADATOK ÉS A „KIVÁLÓ GYÁRTMÁNY” 1970-es KÖZVELEMÉNY KUTATÁS ALAPJÁN A LEGKIVÁLÓBB — A LEGKELENDOBB

ישיבת הכתר
A BNÉ AKIBA JESIVA-HÁLÓZAT KÖZPONTJA
A FAL FELSZABADÍTÁSÁNAK SZOMBATJA — A FAL JESIVAJA ÉRDEKÉBEN
EZ AZ ELSŐ JESIVA, AMELYNEK TANITVÁNYAI AZ ÓVÁROS VÁRFALAIN BELÜL LAKNAK.
TÁMOGASSANAK BENNÜNKET ÉS TEGYÉK LEHETŐVÉ, HOGY A TORA KORONÁJA VISSZAKERÜLHESSEN A MORIAHEGY KÖZELÉBE ÉS JERUZSÁLEM ROMJAI UJJAÉPÜLJENEK.
CIM: JERUZSÁLEM, HÁIR HÁATIKÁ, POB 603. TELEFON: 845-66.

AS
A LEGKITÜNÖBB KÖSER
FELVÁGOTT AZ ORSZÁGBAN

POB 14022
KÉREK MEG EGY POHÁR SÖRT!
Érdemes résztvenni a **GOLD STAR**
20.000 fontos nyereményakciójában, amelyen nagy összeget nyerhet! Küldje be nevet, pontos címét és a Goldstar sörsüveg címkéket — egy-egy borítékban hármat a következő címre:
„MIVCA PRÁSZIM”
Tel-Aviv
POB 14022

שבת שחרור ירושלים — שבת שערי צדקה
Jeruzsálem felszabadításának szombatja — Sáár Cedek szombatja — Gyűjtőakció Izrael minden templomában a kórház javára

IDŐJÁRAS
A meteorológiai intézet tegnap esti jelentése szerint ma és holnap kellemes, aránylag hűvös lesz az időjárás. Várható hőmérsékletek: Jeruzsálem, Tel-Aviv, Cfát 24, Haifa 23, Afula, Ludd 26, Tibériás 32, Beér-Séva 27, Ejlát 32 fok.

לאחר התייעצות שנמשכה עד אור הבוקר החליטה הנהלת המפד"ל לפי רוב הקולות לא לקבל את הצעת המפד"ל...

אין אנו רוצים לעסוק כאן באם עסקים העקרונות של הבעיה, אך ענינו לציון שהחלטת הנהלת המפד"ל...

החלטת המפד"ל היא פרושה החוק היה - אסור על הרבנים הרפורמים לבצע פעולות גיור.

אין אנו רוצים לעסוק כאן באם עסקים העקרונות של הבעיה, אך ענינו לציון שהחלטת הנהלת המפד"ל...

A Vallásos Nemzeti Párt határozata

Hajnalig tartó tanácskozás után a Vallásos Nemzeti Párt vezetősége úgy döntött, hogy kiválik a koalícióból...

Nem akarunk most a kérdés elvi részével foglalkozni, de rá kell mutatnunk arra, hogy a pártvezetőség határozata nem volt meggyőző.

Az erkölcsezőknek ez az alkalom arra vall, hogy lehet kompromisszumos megállapodásra jutni és minden jel arra mutat, hogy a Vallásos Nemzeti Párt nem fogja elhagyni a nemzeti ügy ségkörnyét.

Kérdés azonban, hogy mi lesz ennek az ára? Még a párt határozata előtt lefolyt tárgyalásokban Jákov Simson Sapira igazságügy-miniszter megígérte, hogy teljesíti ezt a követelést...

Nem kétséges, hogy ezek után a felsőbíróságnak nem lesz sok teendője ebben a kérdésben és az által bírósági precedens teremődik, amelyet most már csak törvény megszavazása révén lehet hatálytalantítani.

Ujra annak a sajnálatos esetnek vagyunk tanúi, hogy a Vallásos Nemzeti Párt a nehéz biztonsági és politikai helyzetben kényserinteni akarja a kormányt és az ország lakosságának többségét olyan határozat elfogadására, amely az állampolgárok egy részére szempontjából jogfosztást jelent.

ELOFIZETESI DIJ HAVONTA 11.- FONT. Tel-Aviv, POB. 831. Postabank: 4-04444-6

HAIFA: Grünberger, Shapira 13. Telefon: 62453 Telefon éjjel: 527010

JERUZSÁLEM: Erdős: Telefon: 24723. délután 4-6 között Landau.

* Uj ifjúsági szálló nyílik Ejn Keremben, Jeruzsálemtől 8 kilométer távolságra.

* Uj olék! Uj, olcsóbb árakon kaphatnak bármit vámmentesen!

* Tul Kárem városra beperelte az izraeli villanyártságot, azzal az indoklással, hogy az izraeli társaság villanyáramlalat lát el a város területén lévő fogyasztókat.

Chug Jócé Hungária - Jeruzsálem Agrippus utca 8.

Május 30-án, szombat este 8 órakor modonunk nagyszerű műsorból.

MELAVE MALKÁ keretében, első alkalommal CHABAD-ESTET rendezik...

Izraelben az első SZÉPIRODALOM, SZAKKÖNYVEK, LEEMEZEK óriási választékban.

HOH HAIFA 1970 június 2-án, kedden este 8.15 órakor, Pevsner u. 2 sz. alatt

Galili Gemeiner-Ervin SZERZŐI ESTJE a „Tanúk vagyunk...” c. könyvnek megjelenése alkalmából.

Ujra annak a sajnálatos esetnek vagyunk tanúi, hogy a Vallásos Nemzeti Párt a nehéz biztonsági és politikai helyzetben kényserinteni akarja a kormányt...

RUZ EL-JUSZEF: HÁROM TERRORISTAÉRT A FATACH KICSERÉLI ROSENWASSERT

Izrael elutasította az ajánlatot és követeli a metulai éjjeli feltétel nélküli szabadlábra helyezését - „Rosenwasser vissza akar térni Romániába”

A Fatach, a Nemzetközi Vöröskereszt útján ajánlatot tett Izraelnek, hogy hajlandó kicserélni a Metulan elrabolt Rosenwasser Smuel éjjeliort az izraeli börtönökben ülő jogerősen elítélt három terrorista vezetőért.

SZMUK HILD SZÖRMEZSALON T.-A., Nesz Cionu-u. 8. (a Múgrávil szemben). Telefon: 59732.

Valószínűleg rövidesen emelk a sokgyermekes családoknak juttatott pótlókat, amelyet a Társadalombiztosító folyósít.

Izraeli szakértők még az év vége előtt megszák gyártálatát a Fatach egyik jordániai bázisán, ahol elbűszögelt Rosenwasserrel.

WIZO * NATANJA Június 1-én, hétfőn este 8 órakor JICCHAK CHUM ELOADASA

KORLATOZZAK A NEMETORSZÁGBÓL JÖVŐ LEGIPOSTA KÜLDMÉNYEKET Csak 100 gramm súlyú levelet, vagy csomagot fogadnak el

A nyugatnémet postaiügyi minisztérium szerdán este jelentette, hogy korlátozások vezet be az Izraelbe irányuló légi posta küldeményekben.

WIZO * Nazaret-Itt Chávéráink tudomására hozzuk, hogy megnyitottuk magyar kölcsönkönyvtárunkat

FIGYELEM UJ MODERN KÖLCSÖNKÖNYVTÁR FODOR (volt Gabos Mira) RAMAT-GAN BIALIK 30

AZ ARANYKOR KLUB felhívja tagjait, barátait figyelmébe GROH JULIA operatőres és KELEN PAL zongoraművészt, június 2-án, a Bét Cioné Amerika termében tartandó művészi estjére.

FIGYELEM! ELŐZETES ERTESETÉS! A TEL-AVIVI HOH PRAKTIKUS DIVATBEMUTATÓT rendez június 8-án, este, 8 órakor.

WIZO * NATANJA Május 31-én, vasárnap AMERIKAI RUHAK KIARUSITASA reggel 9-től d. u. 6-ig megszakták nélkül.

MAJUS 29., PENTEK 14.30: Verne Gyula utazásai 18.30: Arab nyelvű műsor (hírek, játékkfilm)

20.30: Méir Hirschfeld és családja. A hét - hangos heti híradó.

21.30: Duo - szórakoztató műsor. Rendező: Ralph Inbár 22.10: „Sasok szárnyán”, Shakespeare történelmi színdarab

23: Hírek. Befejezőstül egy mondat a Szentírásból és a Hátikvá.

MAJUS 30., SZOMBAT 18: Rajzfilmek. 18.30: Arab nyelvű műsor (versengés két iskola között, hírek, tudományos film).

20.10: Hámávidil... „Jeruzsálem” dalban és mesében. Közreműködik a tábort főrabinátus kórusa.

A TEL-AVIVI MOZIK HETI MÜSORA ELOADÁSOK KEZDETE: 4.30 - 7.30 - 9.30

ALLENBY: Hámó (6-8) egy esá ARMON DAVID: A vesztélyesember BEN JEHUDA: A sühant

BAI-JAM OREN: A nagy kitérés (3) SZAVION: A Tartes-család BÁT JAM: A falikző RAMAT JOSZEF: Hétfőnap (3) ACMAUT: Oroszián a telben

RAMAI GAN - GIVATAJIM SAVIT: Julius Caesar KESZEM: Hétfőnap LILY: Rocco és testvérei NOGA: Julius Caesar RAMA: Lopott csókok ARMON: Popaz

JERUZSÁLEM ORION: Elhagyottak ORNOA: Ember a sorsa nyomában HABIRA: Peppa ORCHE: Királyok álma ARNON: Halmoz el csókokkal

HABIMAH Tel-Aviv, május 30., szombat: CSIZMADIÁK ÜNNEPE A kisteremben: FINOM EGYENSÜLY

WIZO * NATANJA Május 31-én, vasárnap AMERIKAI RUHAK KIARUSITASA reggel 9-től d. u. 6-ig megszakták nélkül.

6: Mát tovú, 6.10: tortia, 6.20: zenéő ora, 6.55: műsorismertetés, 7.10: hanglemezek, 8.55: szóforlöknek, 8.10: reggeli zene, 8.55: Nagy ember, 8.10: zsidó világtörténelem, 9.05: reggeli zene, 9.05: hanglászó-nyoknak, 10.02: A dolgozóknak és munkaadóknak, 10.20: zenés, hangos híradó, 10.40: Hová menjünk ma este? 15: arab legendák, 15.05: tudósítások, 15.35: népszerű film-műsör, 15.45: Egy-két-három-öt-Arik Einstein, 16.05: Az ifjúknak, 17.05: Sophie Tucker énekel, 17.20: könnyű zene, 18.05: Minden kezdet kezdet, rádiójáték, 18.35: könnyű zene, 18.05: Szabó színmű dalban, zenében, elbeszélésben, 21.30: Varsácelök egy témára, 22.05: Héber dalok, 23.05: Chájim Jávín, a téré bemozdónak kívánásversmóra, 0.05: Hátikvá.

5730 Ijjár 23. 1970 május 29., pentek.

ALLANDÓ HIRKOZLEK (Csak hétköznapokon) A-MUSOR 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 óra

B-MUSOR 6.05, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19 (könnyű héber nyelvlen), 19.30 (jíd.), 20.30 (román), 20.45 (orosz) 21, 22, 23, 24 óra

A HADSEREG RADIÓJA 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 óra

B-MUSOR: 6: Mát tovú, 6.10: tortia, 6.20: zenéő ora, 6.55: műsorismertetés, 7.10: hanglemezek, 8.55: szóforlöknek, 8.10: reggeli zene, 8.55: Nagy ember, 8.10: zsidó világtörténelem, 9.05: reggeli zene, 9.05: hanglászó-nyoknak, 10.02: A dolgozóknak és munkaadóknak, 10.20: zenés, hangos híradó, 10.40: Hová menjünk ma este? 15: arab legendák, 15.05: tudósítások, 15.35: népszerű film-műsör, 15.45: Egy-két-három-öt-Arik Einstein, 16.05: Az ifjúknak, 17.05: Sophie Tucker énekel, 17.20: könnyű zene, 18.05: Minden kezdet kezdet, rádiójáték, 18.35: könnyű zene, 18.05: Szabó színmű dalban, zenében, elbeszélésben, 21.30: Varsácelök egy témára, 22.05: Héber dalok, 23.05: Chájim Jávín, a téré bemozdónak kívánásversmóra, 0.05: Hátikvá.

11:15: Az elemistáknak, 11.30: hanglemezek, 12.05: Mark Lávri dalai, 12.35: Paul Tortiller csellójáték, 13.05: Faure-műveket, 13.05: Brahms, Dvorkák, Smetana, Johan Strauss, Albeniz, Granados, Copland és Sosztakovics művei, 14.10: Anyának és gyerekek, 15: műsorismertetés, 15.45: pentek esti dalok, 16.05: A szombat fogadása, 16.30: A társadalomtudományról, a szabadegyetemi előadásokról, 16.35: zenében, 16.45: Filológiai magazin, 17.05: Kamarazene - Gluck, Vivaldi és Noám Serif művei, Vezényel Tiscamili, 18.05: Fernando Corena basszus énekel, 18.30: Szmuel írói előterjesztés, 19.15: Plátonorzi csellójáték, 22.05: Elhjáhu Náví kívánásversmóra, 23.05: Uri Zohár a mikrofon előtt, 0.05: műsorizás.

HADSEREG RADIÓJA: 11.30: hanglászó, 12.05: dallé viládföldi dalparádé, 13.15: hanglemezek, 13.30: zsidó szempont - Chámá Zemer, 13.35: hanglemezek, 13.55: közlémények katonáknak, 15: Hátikvá, 15.07: kívánásversmóra, 15.30: Sport, 15.35: údvözlét dallal, 16.05: kívánásversmóra, 17.05: Régi dalok, 18.05: ismert és kedvelt, 18.30: hangos heti híradó, 19.10: Telés dolga, 19.20: Ben Amoc, 20.10: Szmuel írói előterjesztés, 21.05: Plátonorzi csellójáték, 22.05: Elhjáhu Náví kívánásversmóra, 23.05: Uri Zohár a mikrofon előtt, 0.05: műsorizás.

5730 Ijjár 24. 1970 május 30., szombat

ALLANDÓ HIRKOZLEK (Szombaton és ünneppon) A-MUSOR 7.06, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 óra

B-MUSOR 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 óra

A HADSEREG RADIÓJA 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 és 24 óra

A-MUSOR: 7: Adon olám, 7.16: hanglemezek, 7.55: műsorismertetés, 8.15: Michel Court, Bach, Vivaldi, Debussy és Haydn műve, 8.55: Edes szülőföldünk, 9.05: A tudomány világából, 9.35: Jean Pierre-Rampal fióvilón játszik, Telemann, Faure és Jullivette, 10.05: Hangos heti híradó, 10.40: Héber dalok, 11: hanglászó, 11.30: Góbol: A kártyások, 11.40: Egy művés a mikrofon előtt, 12.05: Dokumentum-műsor az egyen szerelmi életéről, 17.06: Jechezkel Braun zene és kedvenc művei, 18.05: zenei magazin, 18.30: Szmuel Friedmann felolvasás, 19.15: Alhjáhu írói magazin, 19.50: Tanácsrésztetek, 20.30: Hámávidil és Meláve Malká, 21: Beethoven kamarazene, az új izraeli vonóesegy játszik (közvetítés a jeruzsálemi Wies-auditoriumból), 22.05: Hangos heti híradó, 22.45: zeneműsor ismertetés, 23.05: Binjámin Bámán, a zeneszerző, a kompozítorok és írók szervezte főtthárának kívánásversmóra, 0.05: Hátikvá.

B-MUSOR: 11: A „Els Tel-Aviv”, szórakoztató műsor, 12.05: hanglemezek, 13.05: A színház és a film világából, 13.40: Chámávidil, 14.10: Hová menjünk ma este? 14.35: Ki fát a klasszikus zenétől, 15: ismert és kedvelt, 16.55: Jeruzsálemi történet, 17.05: Ráchel Kricevszki régi történeteket és pletykákat mesél, 18.05: Gádi Jaszín, 18.30: Széki sport, 21.05: zenés híradó, 22.05: jazz, 22.30: Elhjáhu, Ehud Mánor, 0.05: Hátikvá.

A HADSEREG RADIÓJA: 11.30: Dalok a tábort, 12.05: Séta a Els Tel-Avivban, tarka műsör, 13.05: Beszélgetés A Kácsáczki professzorral, 15: hanglemezek, 16.05: csapatversmóra közötti jejtő, 17.05: hanglászó, 18.05: zenés apróságok, 18.45: Szmuel Grodzinszki csavágása, 19.10: Dr. Chájim Gámzi a mikrofon előtt, 20.10: A tábort rabinátus műsora, 20.40: filmzene, 21.30: Adámó énekel, 22.05: Doár Ovát 1005, tarka műsör, 23.05: Orna Forát felolvasása, 23.30: hanglemezek, 0.05: műsorizás.

Őrjárat Dél-Libanonban

— Egy hét a biztonság frontján —

Irta: HOFFMANN ÁRJE

ról. Amint az előrelátható volt, a terror-szervezetek már az első napokban megszegték a szerződést, és amilyen mértékben kiéptették bázisukat és terjeszkedtek, olyan mértékben fokozták Izrael ellenes támadásait. Ez év januárja óta több mint 140 esetben hajtottak végre támadásokat és a súlyos anyagi károk mellett ártatlan és békés emberek életét oltották ki. Így került sor a két hét előtti tisztogatási akcióra, amely arra készítette a beiruti kormányt, hogy a Biztonsági Tanácshoz szaladjon.

Alig ürítették ki egységeink Fatachland-ot — nyomban behatoltak a szabotőrök. A Biztonsági Tanács elítélte határozatát csak újabb vérszemek kaptak. Ilyen körülmények között nem csoda, hogy újabb galád merénylőket terveztek ki és pénztelen megátámadták az autóbust, amely gyermekeket vitt az iskolába.

A hadsereg szövegére súlyt fektetett arra, hogy az akció jelleget illetően ne legyenek viták, ezért is beszél a közlemény a harcok két oldalán történő járőr-szolgálatról. Ezt úgy kell elképzelnünk, hogy kora reggel egy páncélosos bizonyos, erre a célra megfelelő helyen megáll és a katonák — fegyverrel a kézben — figyelnek és várnak. Ha a szabotőrök nem mozdulnak, ha a páncélosos kocsiban ülő katonákat — noha idegen területen vannak! — senki sem zavarja, ők sem húzzák meg a ravaszt. Estefelé szépen visszavonulnak az izraeli terület levő bázisaikra. Ez a járőrtévékenység körülbelül ezt mondja: a libanoni hatóságok nem akarnak a rendőr szerepében fellépni a terror-szervezetekkel szemben, hát kellettünk bár, de vállaljuk mi a szerepet. S hogy senkinek eszébe ne jusson azt mondani, hogy okkupálni akarunk, napnyugtával hazamegyünk.

Az első nap (hétfőn), alighogy az izraeli páncélosok feltűntek, a határmenti libanoni falvak lakói fehér zászlókat tűztek ki. Járún községből egy asszony kö

zeledett és azt mondta az izraeli katonáknak, hogy a falu lakosai rossz szemmel nézik a szabotőrök garázdálkodását és ha a szabotőrök legközelebb eljönnek a faluba, a parasztok vasvillával kergetik ki őket.

(Mellesleg: Az autóbust-merénylő ügyében lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy az utazó buszban elhelyezett Bazooka-páncéltörőket villanyárammal hozták működésbe. A szabotőrök villanydrótokat fektettek le és jó messziről, biztos fedezék mögött lötték ki a gránátokat. Munkatársai Járún faluban voltak, a mecsert tornya volt a megfigyelőjük. Onnan figyeltek meg a menetrendszerűen közlekedő iskola-autóbust, és abban a pillanatban, amikor az a kanyarhoz közeledett, gombnyomással megadták a jelt a lesben álló szabotőröknek. Ennek tudható be, hogy az autóbust találatok érték. Ezek a tények is bizonyítják, hogyan viszonylik a valóságban Járún falu lakossága a terroristaikhoz.)

A járőrszolgálatot tartozik a gyanús személyek igazoltatása is. Katonánk pontosan tudja, mi a feladatuk. Kerülik a félreértéseket, az incidenseket. Minden alkalom megragadnak arra, hogy bizonyítsák békés szándékukat. Ha az igazoltatásnál kiderül, hogy nem fegyveres Fatach, hanem békés járókelőről van szó, sűrű bocsánatkérések közepette az illetőt elengedik.

Maga az ötlet — járőrszolgálat a közös határ két oldalán — új és meglepő. A közvetlen cél (az izraeli lakosság védelme) mellett a beiruti kormány helyzetén is akar segíteni. Pénteken ugyanis a libanoni oldalon valóságos népvándorlás indult meg, parasztok tízezrei húzódtak az ország belsejébe és a fővárosba.

A multban nem sok eredményt

A kormány hiába szólította fel a lakosságot, hogy ne mozduljon el helyéről, a felhívás eredménytelen volt. A harcoss elemek egy napos általános sztrájkot hirdettek, követelték a lakosság felfegyverzését, óvóhelyek és tankcsapadékok építését. Az izraeli akció ezt a megrémült lakosságot is hivatott megnyugtani.

Az izraeli járőrszolgálat körülbelül ezt mondja: Térjtek nyugodtan vissza házaikba, földetekhez, semmiféle vitánk veletek. Tízennyolc évig békésen megférünk egymás mellett, mi hajlandók vagyunk ezt a jövőben is folytatni. Csak a Fatach a mi ellenségünk. A libanoni hadsereg felszámolja a szabotőröket, eddig azonban még nem kapott parancsot erre. A ti kormányotok egyhamar rájön arra, hogy a fejesztett menekülés kihatásaiban sokkal rosszabb, mint a terror-szervezetekkel való nyílt összecsapás. Addig is, amíg a libanoni hadsereg parancsot kap majd a szabotőrökkel való leszámolásra, biztosítani kell a határ izraeli oldalán levő telepések életét és vagyonát. Ezért vezettük be a járőrszolgálatot a ti oldalatokon is. Kérjük, értesek meg bennünket.

Mondanunk sem kell, hogy az új intézkedés a józan észhez apelál. Ha nem lépünk fel erősen, előbb-utóbb a mi oldalunkon kezdődött volna meg a menekülés. S itt elsősorban Kirját Smonára gondolunk. Az oléváros nem kibuc, ennek lakossága nem hajlandó tűzonalban és óvóhelyekben élni. Adva van a másik lehetőség: áttenni a harcot a túlsó oldalra. Ebben az esetben a libanoni lakosság menekül, az ő tájuk válik felperzselt földé. Mindkét lehetőséget el akarjuk kerülni, ezért feltesszük katonáink a közös határ mindkét oldalán járőrszolgálatot.

A multban nem sok eredményt

értünk el a józan észhez való apellálással. Nasszer felugra a tűzbeszűntetési egyezményt, nem törődve azzal, hogy ezzel a lépéssel háromnegyed millió polgárát földönfutóvá teszi. Feláldozta a Csatorna-menti városokat, a petroleum-finomítókat, a vegyipart, a vasúthálózatot, a kikötőket. Jordániával kapcsolatban is csak félsikereket értünk el, így például Akaba épése fejében megkímélték Ejlátot, és bizonyos hajlékonyságot tanusítanak a Jordán-övezetében. Ennek nyomában hozták rendbe utóbba a Górcsatornákat és megmentették az ültvényeket a pusztulástól.

Libanon a multban azt bizonyította, hogy tud vigyázni érdekeire. A beiruti kormány 1967 júniusában is megőrizte józanágát és hidegvérét. Ennek az okos politikának köszönhetően 18 éven át gazdasági fellendülést, virágzó idegenforgalmat. Méltán illett rá a „közlekedési Svájc” elnevezése. Vajon felülkeredik Beirutban most is a józan ész? Erre a sorsdöntő kérdésre a közeli napok fejleményei adják majd meg a választ.

Még fel sem csudunk a szörnyű csapástól, amely az iskola-autóbust ellen elkövetett merénylővel ért bennünket, máris újabb Hó-hír érkezett: az egyiptomi fronton hét katonánk esett el, köztük a hatnapos háború egyik kitüntetett hőse. Ez a keserű hétfő valóban kemény próba elé állította szívünket, idegrendszerünket és teherbíró képességünket. Aznap, azaz szombaton nem voltak különösebben erős harcok a Csatorna-övezetében, a veszteség-lista görbéje mégis

riasztóan felugrott. Ez az eset is bizonyítéka annak, hogy egy háború lehetőségét nem lehet pontosan kiszámítani: mert előfordulhat, hogy egyetlen gránát súlyos veszteségeket okozhat. A tanulság csak az lehet, hogy az illetékesek az eddiginél is nagyobb súlyt fognak fektetni az óvatossági rendszabályok betartására.

A harci tevékenység szempontjából a szuezi front a héten aránylag csendes volt. Csütörtök délelőtt, amikor e sorokat írjuk, az összefoglaló jelentés így szól: egyiptomi részről se masszív ágyútűz, sem újabb átkelési kísérletek. Az egyiptomi légihaderő gépei a héten nem szálltak harcba repülőinkkel. Izrael a maga részéről folytatta a rendszeres bombatámadásokat 30 kilométeres mélységig, azaz a második vonal határáig. A viszonylagos csend szakértők egyöntetű véleménye szerint annak tudható be, hogy bombázóink az utóbbi hetekben súlyos csapásokat mértek az egyiptomiakra, és ennek során nemcsak ütegeket, hadalásokat és anagráktárat semmisítettünk meg, hanem komoly formában megbénították az utánpótlási vonalakat is.

A jordániai és a szíriai fronton sem volt komolyabb harci tevékenység és így az ellenséges katonaság, mint a terror-szervezetek zaklata az alábbhagyott. A légihaderő bombázásai itt is éreztetik kedvező hatásukat.

A szokványos harci tevékenységen túl — változatlanul áll az orosz veszély. Mi lesz a következő lépés? Milyen mértékű lesz a beavatkozásuk? Ezekre a kérdésekre senki sem tud választ adni, mert hiányzik a megbízható információ, hiányoznak az adatok. Információ hiányában pedig az aggodalom is túlnő a reális méreteken. Csak precedensekről beszélhetünk és azzal vizsgáltjuk magukat, hogy Oroszország sose avatkozott még

be eddig közvetlenül és katonailag saját érdekszféráján túli területeken. De erre sincs szabály, mert tudjuk, hogy a precedensek, a szabályok, a gyakorlatok valamikor megszűntek és azokat is elsősorban alkalmazták.

Az orosz traumának egy másik oldala is van, ez pedig a politikai koncepciót érinti. Eszerint az összes orosz nyilatkozatok, katonai jellegű lépések, a fegyver- és csapatszállításokról szóló hírek, egyszerűen az egész hidegháború a politikai megoldás céljait szolgálja. Ez tulajdonképpen harc a politikai megoldásért. A közdelem, amely előtt állunk jelenleg, nem Izrael létéért, hanem a közlekedési konfliktus megoldásáért folyik. Illetve a módért, ahogy ez a konfliktus meg fog oldódni. Egyiptom és Oroszország katonai nyomások révén olyan rendezést akarnak elérni, amely aspirációknak megfelel. Nyugaton pedig — és itt a novum! — úgy vélik, hogy ez a nyomás a végén létrehozza a kompromisszumos megoldást az érdekelt felek között. Barátaink tehát főszejjel nézik, hogy az orosz fegyverek „pühitanak” bennünk.

Ez a magyarázata annak, hogy Nixon ehök ilyen rettentően hosszú ideig tanulmányozza, vajon Izraelnek szüksége van az újabb Phantom gépekre, vagy sem...

Írtóznunk a szélsőséges felfogástól. Egy pillanatig sem hiszünk, hogy az egész világ összefogott ellenünk. De ha igaz, hogy az Izrael elleni hidegháború, azaz a politikai megoldás tekintetében hallgatóság megegyezés létezik a nagyhatalmak között, kiváncsi vagyunk, vajon az UNO-hadarc befejezésével történt kudarc után milyen megoldást, milyen biztosítékokat ajánlanának nekünk? Vajon szóba jöhet-e olyan javaslat, amely kevesebb, mint az őszinte, igaz béke?

Ketten beszélnek

— Oh, ismét itt van? Mi történt?

— Semmi, egyáltalán semmi.

Az élet mindennapos egyhangúságban telik, semmi említésre méltó nem történik. Élnék, mint bármely más nép, ugyanabban, csendes munkával eltöltött hétköznapi szűkségében és megérdemelt innepnapok vidám örömei között.

— Kíról beszél?

— Hogy, hogy kiről? Ró-lunk, izraeliekről...Vagy maga más véleményen van?

— Egyáltalán nem, vagyis mondja...a hosszú idő óta, amióta nem találkoztunk, valamiféle kezeslét kap? Ugyog gondolom, pszicho...vagy hogy is hívják ezt a modern eljárást?

— Nem tudom, mire céloz és nem is akarom tudomásul venni. Elégedjen meg annyival, hogy minden rendben van.

— Hála Istennek, már féltem...

— Maga ne féljen? Mitől félne, semmi sem változott. Az ellenségeink megvannak, sőt szaporodtak is. Mitől kellene akkor féljen? A barátaink véleménye szerint mi ragyogó helyzetben vagyunk, nincs szükség semmire. Ők nem féltenek bennünket és ők csak tudják, amit tudnak. Én nem vagyok hajlandó másként hinn, csak nekik. Innen ez a végtelen nagy nyugalom. Meg azután hozzátehetem, hogy barátaink állandóan tanulmányozzák a helyzetünket és ez nem kevés. Gondolja csak át jól a dolgot. Mi itt ülünk és nem látjuk a dolgokat olyan objektíven, mint ők, akik távolról ugyan, de állandóan rajtuk tartják a szemüket.

— Azt hiszem, kezdem érteni az okfejtését. És ez magát megnyugtató?

— Miért ne nyugtatna meg? Legalább olyan jó, mint egy APC és még víz sem kell hozzá, hogy bevegjük.

— Szóval semmi sem izgatja?

— Ezt azért nem mondanám, mégis van valaki, aki izgat.

— Na végre. Mondja gyorsan el, hogy ki az?

— Ez a Cohn Bendit izgat.

— Pont ő?

— Pont ő, ha akarja tudni, mert ez a Vörös Dani szerintem nem akármilyen ember.

— Mire alapozza ezt?

— Arra, hogy kijelentette, a hadsereg csak a kormányrendszert védi...Ez izgat. Eddig abban a hitben voltam, hogy a hadsereg a népet védi és közöttük

természetesen engem is. Most, hogy eljött ide ez a zseniális fiatal ember és felnyitotta a szememet rájöttem, hogy engem nem véd senki...

— Na, na, a kormányrendszer alatt ő azt hiszem a rendszert támogató személyeket, tehát magát is érti.

— Jó, jó, de honnan tudja majd a hadsereg, hogy én is benne vagyok ebben a kormányrendszerben?

— Ugy, hogy nem megy tűntetni, nem tartozik a Mácpénhoz, nem nézi meg a Kameri színházban a műsorról levett, de még mindig megnézhető „Fürdőszoba királynője” című darabot.

— Gondolja, hogy ennyi elég ehhez?

— Remélem, hogy igen.

— Köszi. Akkor már a Vörös Dani sem izgat, engem legalább is nem. Most már direkt örülök neki, hogy eljött Izraelbe.

— Ezt azért nem mondanám, mert én igenis haragszom, hogy egyáltalán ide merészkedett.

— Ezen ne csodálkozzon. Hozzászóltam ő ahhoz, hogy mindenféle szidják. Itt ráadásul még egy jelzővel kevesebbet vágunk a fejéhez, mint bárhol másutt a világon.

— Tényleg? És ugyan mi az, amit itt nem kiabálnak felé?

— Azt, hogy „büdös zsidó”... (bercsi)

AZ ÚJSÁGOKBÓL

A reggeli lapok kivétel nélkül Golda Mair külpolitikai expozéjának szentelik vezércikkeiket. A lapok — pártállás és világnézet szerint — megemlítik a miniszterelnök beszédének külföldi és belföldi fontosságú szakaszait, továbbá szövegesítik az egyes pártok magatartását az összegező beszéd utáni szavazás alkalmával.

I. (HÁAREK, független polgári napilap). — Ha a külügyminisztérium tisztviselői jelen lettek volna a Kneszetben és figyelemmel kísérték volna Golda Mair expozéját, bizonyára nem találták volna fel magukat a beszédben lévő számos fontos célszavak között. Ezt bizonyítja, hogy a másnapi lapok terjedelmes beszámolóinak címei főleg a szovjet fegyverszállításokat, repülőgépeket és az orosz beavatkozás jelentőségét emelték ki, míg a lényeg, hogy Izrael elfogadja a Biztonsági Tanács emlékeztető határozatát, csak a hirmagyaratokban jutott kifejezésre.

Vonatkozik ez a miniszterelnök célzásaira is, hogy békekötés után Izrael visszavonul a tűzbeszűntetési határokról. Az elhangzottak természetes következményeként a Gáchál néhány tagja ellenzéki álláspontot foglalt el, azonban nem elégitette ki azokat a köröket, amelyek kezdeményező politikát javasolnak. Lehetséges, hogy ez a kormány jelenlegi összetételének a következménye. Ennél sokkal jobb, hogy Golda Mair ha akarta volna, — újabb politikai kezdeményezés területére vezethette volna kormányát (beleértve a Gáchált is).

II. (DÁVÁR, a Hiszdrut lapja). — A kormányban résztvevő Gáchál tartózkodása a szavazástól, közéleti szempontból bizonyára nem esztétikus jelenség. Meglepetést keltett, hogy a miniszterelnök összegező nyilatkozata semmilyen sem lépte túl azokat a kereteket és nézeteket, amelyek az előző hivatalos politikai nyilatkozatokban már kifejezésre jutottak.

Ezért érthetetlennek tűnik az izgalom, amelyet a beszéd a Gáchál berkeiben okozott. Ha ez a párt nem ért egyet a kormány többségének álláspontjával valamelyik fontos kérdésben, nem találunk benne semmi rendkívülit. A jelenlegi koalíciós kormány olyan sokrétű, hogy tagjai gyakran merőben ellentétes nézeteket vallanak ugyanabban a kérdésben. Mégis felmerül a kérdés, vajon helyes és egészséges jelenség az, hogy bármelyik koalíciós csoport a nyilvánosság előtt tüntettségzerűen domborítsa ki a többséggel ellentétes nézetét?

III. (AL HÁMISZÁR, a Mápám lapja). — Sorsdöntő politikai és katonai küzdelem központjában áll most Izrael. Ennek az élet-halál harcnak néhány fontos, sarkalatos pontjára mutatott Golda Mair miniszterelnök átgógó és nagyjelentőségű expozéja. A miniszterelnöknek sikerült mértékletes módon kifejezésre juttatni a két lényeges pontot: továbbra is szilárdan kitartunk a tűzbeszűntetési határokon és ugyanakkor következetesen törekszünk a békekötés megvalósítására.

Lényegében a beszédben benne volt az izraeli külpolitika irányvonala, amelyet Tekóá UNO nagykövet és Aba Even külügyminiszter is megismételt a napokban, hogy hajlandók vagyunk a béke-törökvények keretében alávetni magunkat az UNO 1967 november 22-i határozatának; hajlandók vagyunk Rhodos-szerű tárgyalásokra és továbbá visszavonulni újabb határokról.

Levelek a Szerkesztőhöz

Amerikai levél a dohányzásról

Klein Andorné, az Új Kelet petách-útkvai olvasója felvetette ebben a rovatban, hogy milyen nehéz leszoktatni az ifjúságot a dohányzás káros szenvedélyéről. Szeretném hozzáfűzni, hogy Amerikában évekig tartott, amíg a közvélemény a nikotin ellen fordult. Káros szenvedély? Ez nem is elég éles megfogalmazás. A cigaretta gyilkos szenvedély.

Amerikában milliók költött az állam arra, hogy felhívja polgárait figyelmét a dohányzás ártalmosságára. Izraelben most nem költethet ilyesmire az állam, más területek vannak kiadásai, de a közvélemény szerintem felléphet a nikotin ellen.

Josipovits Ignác M. D. Hollywood

Gazdasági huliganizmus!

Néhány héttel ezelőtt a huligánzás fogalma vetődött fel ezeken a hasábozon. Mikor sztrájkokról olvasok, mindig ez jut eszembe.

lyik rétegének, az a gazdasági huliganizmus bűné követi el. Hát szabad ma sztrájkolni, mikor háborúban vagyunk és a létünkért harcolunk?

Aki manapság Izraelben sztrájkot javasol a dolgozók valamelyik részéről...

Placsek Vilmos, Tel Aviv

Egy ici-pici ellentmondás, nemde?

A miniszterelnök azzal indokolta a chevroni zsidó-negyed létesítését, hogy lehetetlen megtiltani zsidóknak a letelepedést a világ bármely szögletében. Ha külföldön tiltanak meg, a zsidó világ harcot indítana a jelenség-gel szemben.

Elfogadom. De akkor miért nem engedték meg annak a néhány zsidó ifjunak a minap, hogy Söchem közelében letelepedjenek? Itt egy ici-pici ellentmondás van, nemde?

Kohn Saul, Petách Tkiva

ÚJ OLÉK FIGYELMÉBE

Érdekes társulási ajánlataink vannak ipari üzemekbe, műhelyekbe, üzletekbe és szolgáltatásokba, az ország különböző helyein, saját anyagi eszközökkel rendelkező új olék számára.

Foglalkozunk kölcsönök szerzésével is a Szochnuttól és bankoktól, a meglévő összeg kiegészítésére.

Forduljon hozzánk levélben, a szakma, a befektető saját tőke összege és a kívánt helység részletezésével: T. A., POB. 14022, „Séru L'olim Másiim” számára.

Titoktartás biztosítva.

HASZNÁLJA KI AZ ALKALMAT!

New York — Montreal IL 2070-től

Ciprus IL 411+\$ 75

Románia IL 766+\$ 66

Franciaország, Olaszország, Svájc IL 1950+\$195

LESZALLITOTT ÁRU UTAZÁSOK

EURÓPA ÖSSZES ORSZÁGAIBA

RENDELJEN ÁLTALUNK

IZRAELBEN: HOTEL - PENZIO SZOBÁKAT KIRÁNDULÁSOKAT

Magyarországi, romániai, csehszlovákiai rokonok részére jegyek küldése

Argobantours

5, Bugrashov Str. * Telefon 235-234

1970. V. 29. ÚJ KELET 3

Mükedvelők és profik

Amerikai hírmagyarok előszeretettel vannak párhuzamot John Fitzgerald Kennedy és Richard Nixon között. Tegyük hozzá előjában, — nem az utóbbi előnyére.

KENNEDY
Vannak határok...

Kennedy született államférfi volt. A nagyvonalúság és a politikai elcsúszás mestere. Nem csak abban különbözött elődjétől, Dwight Eisenhowerrel, hogy a fiatal, a szellemi rugalmasság, az erettség levegőjét tette szalonképessé a Fehér Házban, de abban is különbözött elődjétől, hogy a politikai elcsúszást nem a politikai világ vezető nagyhatalma csak egyszerűen szemelt huny a befolyási övezetek egyoldalú, önkényes kiterjesztése felett, másnap már újabb ponton jelentkezik az orosz medve.

Ezért tett pontot Nikita Chrus-

Irta: DAN OFRY

csov kubai rakétakalándjára. Ezért vállalta a nyílt konfrontáció lehetőségének veszélyét Moszkvával, amikor a szovjet óriásrakéták eltávolítását követelte Castro város szigetországából. Kennedy döntését egy alapítélet befolyásolta: a második világháború után bizonyos — írott és íratlan — status quo alakult ki, amely megszabta a Kelet és a Nyugat érdekszféráit. Azokat a határokat, amelyeket a „két nagy” kölcsönösen tiszteletben tart.

Ezért nézte Amerika féltlenül a magyar forradalom vérbefojtását 1956 őszén. Ezért sikerült minden tényleges akadály nélkül kiépíteni a bábormányzatok hálózatát Kelet-Európa térségében. És ugyanezen oknál fogva állt sarkára Harry Truman röviddel a második világháború után, hogy lehítse a szovjet ambíciókat Görögországban és Törökországban. Talán vannak, akik elfelejtették, de történelmi tény, hogy Truman volt az, aki ebben a korszakban fizikailag gátat vetett a szovjet térhódításnak. Az államtudományi szakirodalom „Truman doktrina” néven tartja nyilván ezt a jelenséget. Amerikai kisémberről lett elnök, nagyméretű katonai segítséggel erősítette meg a nyugati felsorakozás gyenge délkelet-európai-láncait. Így maradt önálló Görögország és Törökország.

Moszkva megértette a célzást... Ebből azonban nem következett még szükségszerűleg, hogy a Kéremly véglegesen le is mondott volna a nagy orosz cári imperialista álmok fokozatos megvalósításának tervéről. Az idők folyamán sok helyen és eltérő módszerekkel próbálkozott. A hírhedt szalámi-taktika alkalmazásával. Mindig egy picit próbált csak lecsipni a Nyugat falatjából. Eppen csak annyit, hogy érezhető legyen, de ne fájjon annyira Washingtonnak, hogy masszív visszautasítást gondoljaték.

NIXON
...de mikor?

ressz?... Ebben a háttérben született meg az eredeti csehszlovák-egyiptomi fegyvergyárt. Az első rész, amit Moszkva nagy óvatossággal ítölt a Nyugat közelkeleti érdekszférájának falán. Azóta minden zavartalanul folyik. Ma már kerek 15 ezer szovjet „technikus” és katonai állományozott az arab államokban. Ma már befejezett tény, hogy a Nilus fölötti légierő szovjet harcipilóták kizárólagos vadászterülete lett.

1970 derekán a szovjet katonai jelenléte a Közelkelet egyik ismertető jelvévé változott. És az is hozzátartozik ehhez a képhez, hogy az erőteljes belülről megosztott NATO, mindenekelőtt pedig a hatalmas Amerika képtelen bármilyen gyakorlati lépést tenni a rohamos itemű szovjet térhódítás feltartóztatására. Amerika távolkeleti nehézségei miatt, Amerika belső, hazai nehézségei inerciája miatt. Mindenekelőtt azonban azért, mert a Fehér Házban ma nem Harry Truman, vagy John Fitzgerald Kennedy, hanem Dwight Eisenhower egykori helyettese és közéleti kreatúrája, a republikánus Richard Nixon ül. Lehet, hogy végülis megkap-

juk a további Phantomokat. Lehet, hogy Amerika mégis kijön majd valami figyelmeztetéssel Moszkva címére. Lehet, hogy akad néhány állam a NATO 15 tagja között, amely csatlakozik a kései jüriádkhoz.

Mindez azonban aligha ködsítheti el a szomorú valóságot, hogy a szabad világ vezető nagyhatalmának élén olyan ember áll, aki nem kelti azt a benyomást, mintha tisztában lenne az időzítés jelentőségével. Amit megtesz, azt is — nagy késéssel csinálja.

Lehetséges, hogy fél esztendővel ezelőtt még elég lett volna egy határozott nyilatkozat és erőteljes figyelmeztetés Washingtonban a szovjet katonai behatolás egyiptomi leállítására.

Lehetséges, hogy ma elég lenne a helyzet elmérgesedésének megakadályozására az izraeli fegyverkerés azonnali és nyílt teljesítése. Megfelelő figyelmeztetés kíséretében.

Washington azonban még mindig csak mérlegel és „tanulmányozza” a helyzetet. Pedig éppen tegnap írta Eugen Rostow, az egykori amerikai helyettes külügyminiszter, hogy Nixon hasonló helyzetbe került, mint annakidején Kennedy a kubai rakétákkal.

„Az amerikai-szovjet konfrontáció valóságá lett az oroszok egyiptomi beavatkozása révén” — állapította meg Rostow, s csak azt nem fejtette hozzá, hogy jóllehet, sok a történelmi analógia, mégis van egy alapvető különbség. Nixon nem azonos Kennedyyel és Izrael nem azonos Csehszlovákiával.

Ugy is szövegezhethetünk a különbséget, hogy míg egyrészt Nagy Péter utódai körmönfont politikai szakemberek, akikből árad a „profi” egész lény, addig Truman és Kennedy egykori székében olyan valaki feszeng, akire legfeljebb „jóindulatu műkedvelő” címét alkalmazhatjuk. Éár.

A hét avivimi kisgyermek sívájára

Ma egy hete temették el az ösi cfáti temetőben a Bár-ám kibuc mellett megölt avivimi kisgyermekeket.

Kilenc temetés volt aznap Cfáton. A libanoni határon történt véres gyilkosság 12 áldozatából kilencet temettek egyszerre. Közöttük hat kisgyermek. A hetediket vasárnap délelőtt. Éveik száma 6-9 között mozgott. Még a bűn szó fogalma sem jutott el kis agyukig. Tiszta és szentek voltak. A héberben ezt „Tinokot set bet rábán”-nak nevezik.

Imakönyveiket, kis füzetecskéiket, afe-bétes iskolás könyveiket és szegényes uzsonnájukat vitték magukkal az iskolába. Jobban mondva az utolsó utjakra. Mindezeket szétszórvva találták meg a gyilkosság színhelye körül. Mintahogy darabokban szedték össze az emberi vétagokat a mentési munkálatoakra kitérkezett emberek.

A frissen hantolt kis síroknál Jigál Alon miniszterelnök-helyettes a nagy nemzeti költőt, Chájim Náchmán Bialikot idézte, amikor ezeket mondotta: „Kisgyermekek ártatlanul kiontott vérért még a sátán sem tudja megtorolni”.

Zsidó ember sohase lásson többé ilyen szomorú, fekete pnteket mint aznap láttunk. A síralom városává vált a mult pnteken Cfát. Reggel háromnegyed kilenctől, amikor a libanoni határ közelében a meggyilkoltakkal és a sebesültekkel megérkeztek az első mentő- és magán-

INNEN — ONNAN

A fa katasztrófális hiányáról itt Frankfurter Allgemeine Zeitung. A fa mindinkább ritka nyersanyag lesz a Földön, annak a gazdálkodásnak a következtében, amely csak a jelenre gondol, s a jövővel nem törődik. Hamarosan azzal is számolni kell, hogy válságba kerül a bútorgyártás. Serkenteni kell tehát a műanyagok felhasználását, s amint ez az utóbbi évek butorkiállításain kiderült, ez többé kevésbé sikerült is.

Sok oldalon keresztül „Minden ingyen van” címmel azt mutatta be az Illusztré című lap szöveggel és képekkel, hogyan lehet Londonban enni, inni, aludni, közlekedni pénz nélkül. A légiforgalmi társaságok irodáiban ingyen telefonok állnak bárkinek a rendelkezésére. Ugyanott pihenőtermek is vannak, ahol senkinek sem tűnik fel, ha valaki napokig ott-tartózkodik. Beszéljen idegenes kijelzéssel a londoni buszokon, és senkinek sem fog eszébe jutni, hogy jegyet kérjen. Ha mégis, mondja azt, hogy rossz buszra szállt fel. A Trafalgar square-on van egy étterem, ahol nem jön a fizetőpincér, a vendégnek magának kell a pénzt a kasszához vinnie, persze, ha akarja. És így tovább. Reggeli, étterem, közlekedés, vacsora, éjjeli szállás, minden ingyen, csak egy kis ügyesség kell hozzá.

Az UNO egyik demográfiai kimutatása szerint, a világon Izlandban élnek a nők a legtöbb, átlagosan 76,2 évig. A férfiak viszont Svédországban. Az ő átlaguk rosszabb, „mindössze” 71,6 év.

Tel-Aviv—Jaffa város kultur-, ifjúsági- és sport-ügysztyálával együttműködésben. Kedden, 1970 június 2-án, este 8.30-kor zongora- és ének hangverseny

GROH JULIA szoprán.

A zongoránál: NORA WECHSLER Műsor: Bach, Pergolesi, Schubert, Mascagni, Puccini, Bartók, Kodály és mások.

KELEN PÁL zongora. Műsor: Beethoven, Mendelssohn, Saint-Saens, Chopin. Jegyek: ZOA, „Union”, Dizengoff 118., „Fromm”, Brenner-u. 1, T. A.

autók, egészen délután 5-ig, amikor elföldeltek 9 áldozatot a meggyilkolt 12-ből.

Mose Dáján tábornok, hadügyminisztert is mélyen megindított az apró sírgödrök látása. Magában mélyedve állott a sírok előtt, amikor a fehér lepedőbe burkolt kis szenteket a földre eresztették.

Mit is lehet volna szólni, ahol ártatlan kisgyermekeket megölték? A 9 éves Simon és a 7 éves Chávivá Biton testvérek voltak. A 25 éves Biton nagybátyjuk volt. Most egymás mellett pihennek. Rokonaikkal, a hét éves Sulamit Bitonnal, a hét éves Majmon Bitonnal és a 8 éves Cháná Bitonnal.

A gyerekeiket elvesztett szülők, Mose Dáján kezét fogva, csupán egyet kértek: Legdrágábbjaitk vérenek megbosszulását.

A szörnyű tragédiát betetőzte a másik szerencsétlenség, mely a három asszonnyal és a sofőrrel történt, akik megölt kisgyer-

mekeik, illetve testvérük holttesteihez jöttek a cfáti kórházba. Autójuk utközben felfordult s úgy az anyák, mint a sofőrtestvér, szeretteik mellé kerültek a cfáti kórházban.

Kiemelkedő a lakosság minden rétegének polgári kötelesség tudata. Percekkel a hír vétele után többtucat cfáti polgár, katonák és rendőr önként jelentkeztek a vérbankban, hogy egy-adag vért, esetleg gyógyuláshoz segítsék a kórházban fekvő 22 sebesültet. (Tízest később a Rambamba szállították).

Az emberi szőkincs szegény ahhoz, hogy kifejezze a mély gyászt. Az iskolába utazó s az uton éneklő emberpalántákba valóságos belefójtották a szót a gyilkosok.

Adjon a gyermekeknek nyugalmat az édes hazai föld, melyet szőkreszabott, rövid életüket adták...

galli

Az iskola autóbusz elleni gyilkos merénylet óta a hadsereg és a határrendéség őrzőiratai a határ túloldalán, libanoni területen is járnak. Az izraeli katonák jelenléte miatt csaknem teljesen megszűnt a szabotőrök tevékenysége északi határunk mentén. Néhány katonai egységnek az a feladata, hogy biztosítsa a határmenti településeken élő fölművesek zavartalan munkáját. Képviselet: izraeli őrzőirát vigyáz Avivim szövetkezeti falu egyik tagjára (képink baloldalon), aki a határszélen lévő gyümölcsösét műveli meg.

JIDDIS SZINHÁZAK

»IR CHUPE KLEID«

A Jiddis Folksteater új darabja

Tetszetős, szép, mulattató és mégis megható zenés melodrámmal szolgál a jiddis színházak közönségének a „Jiddis Folksteater” művészi vezetősége és együttése. Meg kell állapítani, a melodráma műfajának minden giccses mellékterméke nélkül.

Épkezélab stori, gördülékeny színpadi játék, hangulatos zenei részletek és dallamos aláfestések és a nagy színházaknak is becsületére való elegáns díszletek között folyó értelmes, tiszta szövegmondás — amellyel nem minden jiddis társulat minden művése dicsekedhet el — jellemzi a jól összehangolt együttes új produkcióját.

A történet igazi főszereplője tulajdonképpen a gyönyörű menyasszonyi ruha, amely a vőlegénynek — szerencsére muló — betege miatt kisse megkésve érkezik a chupá alá, a most már véglegesen és maradéktalanul boldog menyasszonyi alakján.

Meg kell állapítani, hogy a nagyrészt jónévi művészek közül épen a menyasszony sűrű hangulatváltozást megkövetelő szerepének alakítója a nagyon

tehetséges Erika Pfeifer szolgálata a legnagyobb meglepetést. Eddig ugyanis csak a mulattató műfaj kitűnő művésznőjét láttuk benne, de most ebbeli tulajdonsága mellett mint elsőrangú drámai színésznő is bemutatkozott.

Csak a dicséret hangján szólhatunk partneréről, a majdnem mindig drámai szerepet játszó Max Morrisónról is. Kitiűnő képzettségű, csengő tenorbaritonjával Florian Dorian, az ismert operánakes arat mellett nagy sikert.

A darab komikus részeinek hézagpótló mulattató figurái a Szavits Gordreich — Bébi Spitzer művészpár. Minden jelenetük viharos derűltséget vált ki a közönségből. A zsidó anya szerepe — mint mindig — meggyőzően alakítja Berta Káplán. Jó volt Mose Sturm és Ábrahám Meizelbaum is.

A rendezés és átdolgozás munkáját jól oldotta meg Max Morrison, a zenei rész vezetése a tehetséges Dan Blimenthal kezében van.

(s. m.)

KÜLFÖLDRE KÉSZÜL?

Ne halassa utolsó pillanatra utazása előkészítését! Csoportos repülőutazások kedvezményes áron: USA-ba * KANADABA * ROMÁNIABA

EUROPA összes fővárosaiba * TÁVOLKELETRE (Expo 70 világtalálásra)

EUROPÁI TARSASKIRÁNDULÁSOK nagy választékban (Külön ifjúsági csoportok)

SUMMER SCHOOL kirándulásokkal egybekötött angol nyelvoktatás középiskolások számára angliai intézetekben.

GYÓGYKURA ES UDULES OLASZORSZÁG, AUSZTRIA ES NEMETORSZÁG világhírű gyógyfürdőiben.

ROMÁNIAI, MAGYARORSZÁGI ES CSEHSZLOVÁKIAI hozzártatózóik részére utazási jegyek azonnali továbbítás. BARMILYEN UTAZÁSI ÜGYÉVEL FORDULJON BIZALOMMAL

CITOUR

UTAZÁSI IRODAHOZ T. A., BRENNER 2. (Allenby sarok)

Telefon: 625939, 611755

BESZÉLJUNK MAGYARUL!

Ezt a hirdetést érdemes elolvasnia!

KITŰNŐ LEHETŐSÉGE VAN

1 A 100-HOZ

15.000 fontig terjedő készpénz nyereményre

A «JITRON-PRÁSZ» AKCIÓBAN

MINDEN 100 BETÉTBŐL, AMELYET 1970. JUNIUS, JULIUS HÓNAPBAN HELYEZNEK EL A BANKBAN „JITRON” ES/VAGY „JITRON BITUÁCH” SZÁMLÁRA, EGY BETEVŐ A BETÉTJÉVEL EGYENLŐ ÖSSZEGET NYER.

A NYERTES ABBAN AZ ESETBEN LESZ JOGOSULT MEGKAPNI A NYEREMÉNYT, HA 1970. 12. 31-IG NEM VESZ KI PÉNZT A NYERTES BETÉTBŐL. EZ TERMÉSZETESEN A RÖGZÍTÉSI VÁLASZTÁSOS MAGAS KAMATON FELÜL, AMI BIZTOSITJA PÉNZENEK ÉRTEKÉT.

A NYEREMÉNYEKET 1971 JANUÁR HÓ FOLYAMÁN FIZETIK KI A NYERTESEKNEK.

A NYEREMÉNYEK MEGÁLLAPÍTÁSÁT KÜLÖNLEGES MÓDSZERREL, A BANK ELEKTROMOS AGYÁNAK SEGÍTSÉGÉVEL VÉGIK A BANK KÖNYVVIZSGÁLÓI, HAFT & HAFT FELÜGYELETE ALATT.

EZ A MÓDSZER EGYENLŐ KILÁTÁST BIZTOSIT MINDEN BETÉTESNEK.

BARÁTAI A DISCOUNT BANKBAN ÖRÖMEL ADNAK BŐVEBB FELVILÁGOSÍTÁST AZ ÚJ „JITRON-PRÁSZ” AKCIÓRÓL.

DISCOUNT BANK
nemcsak bank, barát is

DAHAF

Egymás között ...

- MAGYAR ZSIDÓ KURIR -

Lágbámer napján volt Weiss Michaela és Pincás Mocatta esküvője Herzián. A násznép szeretettel köszöntötte az ifjú párt és az örömszülőket, dr. Stark Valériát és dr. Weiss Oskárt illetve Dávid és Margalit Mocattát. Dr. Frenkel Jenő volt szegedi főrabbi adta össze a fiatalokat, a kántor-funkciót Herstik Naftáli és Eliezer látta el.

Dr. Márton Lajos és felesége, az izraeli rádió munkatársai egy hónapra külföldre utaztak. Juniuss végén térnek vissza Olaszországból.

Körner Pál festőművész és Szenes Erzi költő és előadóművész közreműködésével tartottak irodalmi estét Jeruzsálemben, a Bné Brit rend Jesájahu Press páholyában. Körner Pál költői lendületű áttekintésében a modern vershez vezető utat ismertette a magyar és a francia irodalom találkozásánál, Szenes Erzi pedig e korszak néhány versét szavalta el.

Groszberg Jenő ortodox rabbi, a budapesti rabbitanács tagja, a Zsidó Újság egykori szerkesztője családi látogatásra ismét az országba érkezett. A családja és a tisztelői szeretettel fogadták a tudós rabbit.

A Máramarosból elszármazottak kegyeletes mártírünnepét rendezték New Yorkban. Dr. Bernard Marton és Juda Deutsch rabbi mondta gyászbeszédet, valamint a máramarosi federáció vezetői, Sam Kapplovitz, Max Glazer, Cheskel Klein, Teddy Herstik és mások emlékeztek meg a mártirokról. Két kántor, Smuel Riesel és Milton Löwinger funkcionált. A kegyeletes ünnepségen jelentős felajánlások történtek a Tel Avivban felépítendő Máramarosi Emlékház javára.

Tisztújító közgyűlést tartott Tel Avivban a Chug Chátám Sofér egyesület. Egyhangulag ismét a Vácrol elválasztott Herman Méirt választották elnöknek. Glück Cvi és Gersoni Noách lett az alelnök, Löbl S a pénztárnok, Goldberger J az ellenőr. A chug most szorgalmazza az új, Tel Aviv északi negyedben épülő templom mielőbbi tételá hozását.

A jelenleg Natanján élő Wohlberg József, az aradi cionista szervezet vezetőjére több mint

ötven éves munkája elismerés-ként megkapta az „ÁLE” emlékérmét.

A Bné Brit-rend Nordau páholyának nővéri köre kedden délután nagyszabású divatbemutatót rendezett a rend tel-avivi székházában. Az Ilka divatruház, a Gottex fűzőruhagyár és a Gervai-szőrészalon, valamint a Topáz ékszerület, a Judith fodrászszalon és az Irisz virágüzlet vett részt. A szervező munkát Kertész Trude, Korlát Viola, Farkas Mirjam és a nővéri kör több tagja látta el. Benedek Pál konferálta a divatbemutatót.

Gálili Gemeiner Ervinnek, cfi tá munkatársunknak szerzői estje volt a héten Chederán — a „Tanuk vagyunk...” című kötet megjelentése alkalmából. Kosztelitz Mordcháj, a város helyettes polgármestere, Vajda Szmicha mérnök, Kertész Lili, Rössel Mordcháj és Schwartz Jehuda iskolai igazgató adott elő. Az est folyamán Chedera város emléktájkétfelvételek kiállítását is megemlékezett. A város polgármestere, Vajda Szmicha mérnök, Kertész Lili, Rössel Mordcháj és Schwartz Jehuda iskolai igazgató adott elő. Az est folyamán Chedera város emléktájkétfelvételek kiállítását is megemlékezett.

Dr. Gutfreund Mihály tartott vetített képekkel kísért előadást a WIZO natanjai klubestjén „Hátramentis településeink problémái” címmel. Az előadót Pollacksek Hanka vezette be.

Pollák Mirjam, a máramarosi származású jönevű és tehetséges költőnő újabb verskötetét sajtó alatt van és a napokban jön ki a piacra. A kötethez Felleg György írt előszót.

Lágbámer napján volt Haifán Grünberg Chájá és Friedman József Zerah esküvője. A menyasszony a néhai vágsellyei rabbi lánya.

Bát Jámban tartotta esküvőjét Lágbámer napján Benedek Alfréd és Steiner Uri. A násznép — melynek sorában jelen voltak az egykori dunszterdahelyiek és Bét Gámiel mosáv tagjai — szeretettel ünnepelték a fiatal párt és az örömszülőket.

Vasárnap tartották esküvőjüket a tel-avivi Eszter tereben Kleppner Noémi és Láchmannovics Jicchák. A menyasszony Epstein Simonnak, az aradi ortodox hitközség alapító elnökének az unokája.

Sok jókívánságot kapott a népszerű és köztisztelt álló Vajda Szmicha mérnök és felesége, Olga — első unokájuk, Idit megszületett.

Budapestben a művészvilág — nagyszabású ünnepséget rendezett Gózon Gyula; 85. születésnapja alkalmából. A kiváló magyar-zsidó művész — akinek Izraelben élő egykori közönsége is szeretettel küldi jókívánságait —, minden bizonnyal száz évig él majd, mert néhány esztendővel ezelőtt — tévedésből, egy szerencsére a lapunkon információ szerint a halálhírt közöltük.

Torontóban nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezett a magyar-zsidó szervezet.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

A torontói nagyszabású izraeli függetlenségi ünnepséget rendezte a magyar-zsidó szervezet.

Dr. Zagon főrabbi mondott beszédet, majd Nánási Miklós a Magyar Zsidó Világszövetség központi elnöke Izraelről tartott előadást.

Winter Sirá, egy jeruzsálemi születésű, magyar-zsidó származású 9 éves kislány Sosáná Dármári énekművésznővel egy műsorban szerepelt Los Angelesben, az izraeli függetlenségi ünnepén, több ezer főnyi közönség előtt. Sirá az izraeli gyerekek életéről beszélt. A kislány dr. Steiner Iláná haifai angol szakos tanulmányi felügyelő unokája.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

A budapesti származású, jelenleg Buenos Airesben élő Mandelbaum Éva családi és baráti látogatásra Izraelbe érkezett.

KIÁLLÍTÁS

ISRAELI MŰVÉSZETI MUZEUM — Válogatott vázlatok (1900-1950) a múzeum gyűjteményéből — muzulmán eredetű művészi munkák (Tallorinából) — Pierre Aron: „Amerikai modern festő vázlatai és tanulmányai”. — „A filiszteusok és a tengeri népek” (történelem a régészeti tükrében) — Az ifjúsági származás: „Ismerjük meg a múltat!”

ROCKEFELLER MUZEUM — A Tel-Anatá-i ásatások **NORA KEPTAR** Genia Beer szobrai, reliefjei és keramikái. A kiállítás május 31-ig tart.

SZARAJEVI KEPTAR — Moreo neopressionista rajzai. (A tárlat június 2-án zárul). **SZARAJEVI ALKAPITVANY (Jaffa)** — „Máskor” nevű művészcsoporthoz tartozó tárlat. (Június hó 6-án zárul).

ICFV — Gyermekekről. **MŰVÉSZEK SZEKHÁZA** — Rachel Landes és Annelise Isaacit Marton festményei. (A tárlat június 3-án zárul).

TEL-AVIV **DIZENGOFF MUZEUM** — Rajz- és szobrászati csoportok növekedésének közös tárlata. **HELEN RUTENBERG PAVILION** — A XIX.-XX. századbeli alkotások. Képzőművészeti kiállítások. Képzőművészeti kiállítások.

HÁREZ MUZEUM (szombaton a bejárás díjtalan). **UVFUMUZIUM** — A XIX. századbeli származó angol metszetei és népművészeti műveinek. **NEPRAJZI MUZEUM** — „A spanyolországi zsidóság” és zsidóságok maradványai. (Június 3-án zárul).

GORDON KEPTAR (Gordon 29.) — „A 10 plusz” csoport tagjainak Avivá Uri, Avraham Eljat, Bajtá Avotia, Joav Baril, Jajir Gárhús, Micháel Druks, Ráfi Lévi, Ron Sichel, Henry Seleznyák és Jigál Turarkin) közös tárlata. (Június 3-án zárul).

HAKIBUC-LIM (Ben Jehuda 170) — Sosáná Lévi Hope (Náchos kibuc) festményei (június hó 2-án zárul). Arje Werblovskij (Chulata kibuc) szobrai. (Június 3-13.) **BEJT SZOKOLOV** (Káplán 4.) — Jehuda Grudszki festő és szobrász kiállításai. (Május 31-június 14.) — Necháma Avni (Epstein) olaj- és guás-festményei. (Május 29-én zárul).

ZOA-HAZ (Dániel Frish 1) — Motola, beér-szári festőművész munkái. (Június 3-án zárul). **MŰVÉSZEK PAVILIONJA** (Alcháriz 9.) — A festők és szobrászok szerzői tel-avivi helyiségportája új tagjainak — Zohár Rámi, Harry Braun és Micháel Druks — közös tárlata.

BINETH KEPTAR (Frug 42.) — Liliane Klapsch francia új olaj festményei. **RIEBSFELD KEPTAR** (Jaffa, Ováros, Múziál gól köz.) — Jákov Steinhart testművész emlékiállítás.

NATIF GALÉRIA (Jaffa, Ováros) — Cháná Bechar, Mirjam Liebreiter és Mimi Rabinovitz testművészek közös kiállítása. **DUGIT KEPTAR** (Frishman u.) — Nica Ben-Ari szobrai. **IDAN KEPTAR** — Kaethe Kuhn absztrakt festményei. **CHEMERINSZKY KEPTAR** (Gordon utca) — Mose Fischsohn festményei. **220 KEPTAR** (Ben Jehuda 220)

„DO-RE-MI” — Tel-Aviv, Frischmann 37. Tel.: 236458. Új és használt zongorák. Nagy választék.

JAPAN MŰVÉSZETI MUZEUM — Holtszal, a múlt századi japán képzőművészet egyik legfontosabb képviselőjének műtárgyaival kiállítás.

MODERN MŰVÉSZETI MUZEUM — Tova Berlinszki pasztelljei. Cháná Sarag-Zuntz keramikái. — (A tárlat május 30-án zárul). **HAGEFEN KEPTAR** — Jehosua Rotter festményei. (A kiállítás június 31-én zárul). **BEJT ROTHSCHILD** — Anita Wernejel és guás festményei. (A tárlat június 7-én zárul).

BEJT CHAGALL — Jehudit Pinr festményei. **GOLDMANN KEPTAR** — Náchum Kuk guás és acrylic festményei. **NACHMANI KEPTAR** — Slomo Meir olajfestményei és szobrai.

RAMAT-GAN **VAROSI MUZEUM** (Béti immanuel) — Jozsef Kuzkovszki festőművész emlékiállítás. (A tárlat május 30-án zárul). **HAMÁGAL KEPTAR** — Nám Bazzon festményei. **JAD LEVANIUM** (Mero Hábanim utca, Modin 171.) — Avraham Gabriella, magyar származású festőművész tárlata. (Június 1-30.).

CHOLON **VAROSI KEPTAR** — Ráfi Bachas és Jean Pierre Tissier festményei. **BÁT-JAM** **VAROSI MUZEUM** — A Biblia a művészet tükrében. **HERZLIA** **VAROSI MUZEUM** — Szájál, vagy lábbal festő művészek kollektív nemzetközi kiállítása. (Június 13-án zárul).

KFAR SZABÁ **IFJUSÁGI KULTURKÖZPONT** — Amirán Támári festményei.

6. 9-től 6. 11-ig személyenként 42.— IL-től mindennel együtt.
* HETVEGEK — péntek—szombat (2 nap) személyenként 40.— IL-től, mindennel együtt.
* EGY NAP — 23.— IL-től személyenként, mindennel együtt.
Minden este szórakozás

A május-juniusi akció folytatódik
Minden 6 napi üdülés után a hetedik napi üdülés

INGYEN
Még néhány hely a nyári szezonra — aki előbb jön, nyer.

Feliratkozás:
Natanja, telefon: 3747, 7651/2
EXPRESS TOURS,
Tel-Aviv, Mendele 9.
Gyermekek 13 éves korig 25% engedmény.

Az akció csak június hónapban!

20% KÖZEL

Kombinálja a gyógyulást és üdülést

- * Hotel Mászadá tel. (057) 97140 283.50 IL. egy hét
- * Hotel Mároga Hadar tel. (057) 97014 245 IL. egy hét
- * Hotel Nof Árad tel. (057) 97056 235.50 IL. egy hét
- * Hotel Árad tel. (057) 97040 199.50 IL. egy hét

Az ár egy személynek, kétágyas szobában, teljes penzióval és minden szolgáltatással és adókkal. Az árban továbbá belépődíj a gyógyfürdőbe és utazás a szállodából oda és vissza. (Bővebb részletek a szállodákban).

Árad és a Holt-tenger
Üdüljön és tegyen kirándulásokat Izrael tájain.

ÚJ OLEK, IDEIGLENES LAKOSOK!

Nálunk kaphatók óriási választékban háztartási cikkek, világhírű cégek gyártmányai. Bemutató helyben és garancia levél minden készülékhez.

Mi vagyunk a KÖRTING TELEVIZIO kizárólagos képviselője Izraelben

GENERAL-ELECTRIC HOOVER KENWOOD KORTING WESTINGHOUSE TELEFUNKEN PHILIPS SABA GRUNDIG SHaub-LORENZ

UNIVERSALI
TEL-AVIV, ALLENBY 75, TELEFON: 62474
HAIFA, HERZL U. 8, TELEFON: 67516

SÁVUOT a »RAKEFET« Hotelben CFÁT

Jöjjön és töltsön egy csodás ünnepi vakációt, 5 napig, a zsengek ünnepén.

Jöjjön a „RAKEFET” Hotelbe, a gálili szállodák legegységesebbjébe, — szezonelőtti áron. Kóser konyha. Helyrendelés: tel. 067 — 30264/5 • POB. 113, Cfát. Igyekezzon helyet rendelni nyárra. Megtálálja nevünket a Dapé-Záháv szálloda listájában.

MAGYARNYELVŰ UJ OPERETTSZINHÁZ
BEMUTATJA
SZECSÉNY MIHÁLY — DE FRIES KÁROLY 3 felvonásos, modern krimi, zenés bohózatát:

A ROMANTIKUS ASSZONY

Rendező: REMENYI JÓZSEF — Zenei vezető és koreográfia: SZALAI B. DUCI
Főbb szerepekben a jövű kedvencei:
Peer Emy, Dór Éva, Regős Klára, Reményi József, Leichtner Éli és Ungvári Endre

RECHOVOT, június 6: Gordon terem Jegyek: Lótusz	JERUZSÁLEM, június 10, szerda este YMCA-terem Jegyek: Fischer, Rauschnitz	HAIFA, június 16, kedden: Béjtenu terem Jegyek: HOH, Pevzner 2
CHOLON, június 20, szombat Hiztadrut terem	BEER-SEVA, jún. 22, hétfő: Bét Háám Jegyek: „Hánádvá”	NAHARIA, jún. 26, péntek: RON-terem Jegyek: Sárut Dávid
TEL-AVIV, június 27, szombat este ZOA Jegyek: Rokoko	NATANJA, hétfő, június 29: WIZO-terem Jegyek: Signal	PETACH-TIKVA, júl. 6, hétfő, Sárut-terem Jegyek: Alija könyvtár

* ELŐADÁSOK KEZDETE 8.30 ORAKOR *

A MAGYARNYELVŰ OPERETTSZINHÁZ FOLYTATJA A

MARICA GRÓFNŐ
3 FELVONÁSOS OPERETT SIKERSOROZATAT.
Cimszerepben: VAJDA EVA Rendező: KIRALY LASZLO
Zenei vezető: RÓZSA ANDOR

TEL-AVIV május 30., — szombat
ZOA-TEREM
Elővétel: Rokoko, Dizengoff 93

NATANJA június 7., — vasárnap, 9-kor
ESZTER-MOZI
Jegyek: Ruzsánszki

KIMÉLYITETTÉK AZ ŐRJÁRATOKAT LIBANONI TERÜLETEN

Megszűnt a dél-libanoni polgári lakosság menekülése

— AZ ÚJ KELET KATONAI TUDOSÍTÓJÁTÓL —
Izrael az elmúlt 48 óra folyamán kimélyítette gépesített őrjáratát a libanoni határ tulsó oldalán. Páncélos katonai járművek különböző szektorain, ahol azelőtt a terroristák összpontosultak, hogy onnan induljanak el Izrael elleni terrorcselekményeikre. Az őrjáratokat különösen magaslatokra küldik, ahonnan jól lehet látni északi irányban, sik területekre, amelyeket dombok takarnak el az izraeli oldal felől. Az őrjáratok egyik célja az, hogy a terroristák sehol se merészljenek állandó támaszpontot létesíteni az izraeli határ közelében.
A hét második felében kiderült, hogy fokozatosan megszűnt a dél-libanoni polgári lakosság menekülése északi irányba. Ezt annak tudják be, hogy a lakosok látják, az izraeli katonák nem bántják őket és járműveikre, szántóföldjeikre is ügyelnek. Azt is észrevette a dél-libanoni polgári lakosság, hogy lövöldözés az izraeli katonák részéről csak olyan esetekben volt, amikor terroristák bukkantak fel a közelben, vagy a libanoni hadsereg beavatkozását kellett paróznia.
Az is kiderült, hogy a keresztények által lakott falvakból sokkal kevesebben menekültek el, mint a muszlim településekről.
Az egyik határmenti libanoni

Befejeződött a bét-seáni textilgyár sztrájkja
A Hiszdratut végrehajtó bizottsága által kinevezett különbizottság tegnap kompromisszumot hozott létre a bét-seáni textilgyár 600 sztrájkoló munkásának képviselői és a gyár igazgatósága között. Ennek értelmében a dolgozók már tegnap visszatértek munkájukhoz és ezzel egyidejűleg megkezdődtek az érdemleges tárgyalások a munkások által támasztott bérkövetelések felől.

KÁRÁME A TÁBORNOKOKKAL TÁRGYAL a terroristákra vonatkozó határozat végrehajtásáról

A szíiták szellemi vezére elégedett a határozattal — Vissza akarják csábítani az elmenekült parasztokat falvaikba

Beirut, (IM, IFF). — Rásid Káráme libanoni miniszterelnök tegnap megbeszélést folytatott a hadsereg parancsnokaival azokról a lépésekről, amelyeket a kormány határozata értelmében kell tenni a terrorista támadások megfékezésére.
Muszá Száder imám, a dél-libanoni szíita muzulmánok szellemi vezére, aki a kedden lefolyt általános sztrájkot megszervezte, a sajtónak adott nyilatkozatában megelégedésének adott kifejezést a kormány és a parlament határozatai fölött. A nyilatkozat főként dicséri a parlamentet, mert 30 millió libanoni fontot utalt ki a déli vidéki falvak megerősítésére és az onnan elmenekült lakosság segélyezésére.
Időközben a kormány igyekszik rábeszélni az elmenekült lakosságot, hogy térjen vissza falvaiba. A jelek szerint a terroriszervezetek is együttműködnek, legalább is hallgatólagosan, a hatóságokkal, amit az a tény is mutat, hogy napok óta viszonylagos nyugalom van a határon és a szervezetek tartózkodnak Izrael elleni támadásoktól.
A libanoni kérdés nyilván szóba került a Palesztinai Nemzeti Tanács ülésén, amely szombaton Kairóban ül össze. Jichje Chá-

mudá a tanács elnöke ma érkezik Ammanból az egyiptomi fővárosba. A Tanács, amely amolyan palesztinai parlamentnek számít, 120 tagból áll, akik 11 palesztinai terroriszervezetet képviselnek, köztük a Palesztinai Felszabadító Mozgalmat, amelynek Jászser Árafát az elnöke. A Nemzeti Tanács napirendjén szerepel központi palesztinai bizottság létesítése, amely átvenné a terroriszervezetek közötti parancsnokságnak feladatát.
Kámál Dzsambájt belügyminiszter tegnap tanácskozott a terroristák szervezetek vezetőivel a határozatról, amely megtiltja az engedély nélküli fegyverviselést a libanoni városokban. A belügyminiszter bejelentette, hogy azokat, akik június 15-től kezdve nem mutatnak fel fegyverviselési engedélyt, letartóztatják és bíróság elé állítják.
Az egyik libanoni lap értesülése szerint Rásid Káráme miniszterelnök lemondásával fenyegetőzött, ha a pártok továbbra is önis céljakra akarják felhasználni a Libanonban kialakult bonyolult helyzetet. Ezt a kijelentést a minisztertanácsban tette, amely megfogalmazta a palesztinai terroristákra vonatkozó határozatot.

SZOVJET: — HALLOTTÁL VALAMIT ?...

(A rajz közepén: Izraélt ábrázoló karikatúra a szovjet sajtóból)

A NATO HAJLANDÓ RÉSZTVENNI AZ EURÓPAI BIZTONSÁGI KONFERENCIÁN

Átnyújtották a kommunista blokk államainak a NATO külügyminiszeri konferenciáinak határozatait

Róma, (Reuters, IFF). — A NATO tegnap átnyújtotta az európai kommunista és nemazonosuló államok kormányainak a külügyminiszeri konferencián elfogadott határozatok szövegét. A NATO azt javasolja, hogy kezdődjenek tárgyalások a Nyugat és Kelet között az európai biztonsági konferencia összehívására, az az a kikötéssel, hogy a konferencia összehívását megelőzően előrehaladás történjen a Németország és Berlin kérdésében most folyó megbeszélésekben.
A másik javaslat az Atlanti Szövetség és a Varsói Szövetség

SZABADON ENGEDTEK BOBBY MOORET, az ékszerlopással vádolt angol labdarúgót

Az angol kormány járt közben érdekében a columbiai hatóságoknál

Bogota (UPI). — Bobby Moore, a világbajnok angol labdarúgó válogatott kapitánya tegnap végre a columbiai angol nagykövetség által nyújtott óvadék ellenében szabadlábra került és elindult Mexikóba, hogy csatlakozzon a már ott időző válogatott csapatához. Bobby Moore négy napot szabadságban töltött annak gyanújával, hogy a szállodájában lévő ékszerüzletből ellopt egy 1500 dollár értékű briliáns karkötőt. Az ékszerüzlet elárulóját az elkövető a rendőrség, hogy látta mikor Bobby Moore zsebre tette az ékszert és Bobby Charlton, a népszerű angol futballista, valamint egy harmadik labdarúgó is jelen volt az esetben.
A bogotai vizsgálóbíró tegnap óvadék ellenében szabadlábra helyezte a labdarúgót, de csak feltételesen és azaz a kikötéssel, hogy Mexico Cityben naponta jelentkezik a columbiai konzulnál, amíg Bogotában a vizsgálat tart.
Moore érdekében maga Harold Wilson angol miniszterelnök járt közbe, aki utasította a columbiai nagykövetséget, hogy tegyen meg mindent szabadlábra helyezésé érdekében. Angol sportkörök azt állítják, hogy a lopási ügy megrendezett volt, mert a dél-amerikai labdarúgó egyesületek így akarták kompromittálni a nehéz angol ellenfelet.

Légihaderők egyiptomi célpontokat bombáztak

Hósi halált halt Jáir Sapira hadnagy

Katonai tudósítók jelentik: A légihaderő egységei tegnap több mint két órán át bombázták katonai célpontokat a Szezei csatorna övezetében, a Bombázás déli 1.20 óra körül kezdődött és annak befejezésével valamennyi gépnél sérteletlenül visszatért támaszpontjára. Este 7.40 óra körül a légihaderő újabb 50 percig tartó támadást hajtott végre. Gépeink ezúttal is sérteletlenül visszatértek.
Az egyik kórházban tegnap meghalt Jáir Sapira 21 éves haifai hadnagy, aki 9 nappal ezelőtt sebesült meg a Szezei csatorna mentén folytatott tűzpárbaj során.
A gázai sávban lévő Dzsabailja menekülttáborban tegnap este 7 óra után ismeretlen tettes kézigranátot dobott a menekülttábor orvosi rendelőjére. A robbanás következtében egy helyi lakos meghalt, egy másik pedig súlyosan megsebesült.

SZÁPIR MEGLATOGATTA AVIVIMOT ÉS KIRJÁT SMONAT

13 millió font pótköltségvetést kapnak a libanoni határ mentén fekvő mezőgazdasági települések

Cfát. (Az Új Kelet tudósítójától). — Pinczás Szapir pénzügyminiszter tegnap látogatást tett a libanoni határ mentén fekvő településeken, ahol megismerkedett a lakosság biztonsági és gazdasági problémáival. A gyászoló Avivimben megígérte, hogy a minisztertanács elé viszi a falu vezetőinek kérését, hogy méltó formában örökösték meg a mult pénteki 12 áldozat emlékét. A terv szerint emlékházat építenek, amely templomot, kulturális és ifjúsági klubot foglal magában.
A határmenti falvakban tett körút befejezésével a miniszter meglátogatta a cfái kórházban fekvő avivimi sebesülteket, majd a Szochnut települési osztályán rendezett sajtófogadáson közölte, hogy a súlyos biztonsági helyzetre való tekintettel a kormány az eddig előirányzott 15 millió fonton kívül további 13 milliót utal ki a határmenti települések szükségleteinek fedezésére.
Ebből az összegből 6.4 milliót vízművek fejlesztésére, 2.8 milliót baromfi, 1 milliót pedig szarvasmarha tenyésztés fejlesztésére fordítanak. A pénzügyminiszter annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a súlyos biztonsági helyzet ellenére a határ mentén élő lakosság morálja változatlanul magas.
Kirját Smóna belső problémáival kapcsolatban, a miniszter szívesen tartja, hogy háború idején két rivális tanácselnök székért verszik. Eppen ezért tegnap Áser Nizri és Dávid More kísérete nélkül látogatta meg a Katjusa-lövedékekől megsérült városnegyedet.
„A magam részéről csatlakozom a miniszterelnök véleményéhez, hogy ha a két vetélytárs nem fér meg egymással, úgy oszlassák fel a városi tanácsot és helyette városvezető bizottságot nevezzen ki a belügyminiszter” — mondotta Pinczás Szapir. (gallili)

* HAIFAI MOZIK MŰSORA *

ARMON — SORSDONTÓ ÜLDÖZÉS
MIRON — A HALÁLHID ELFOGLALÁSA
ACMON — SZICILIAIK
RON — A MEGEGYZÉS
ORAH — FELLINI SATYRICON
AMFITEATRUM — EZREDESEK CSAPDÁJA
MAY — ELJ BEKEBEN KOLUMBUSZ

A MIFAL HÁPÁJISZ SORSOLÁSA

A Mifal Hápájisz tegnap 22/70 számu húzásán a 040173 és a 621832 számú sorsjegyek egyenként száz-ezer fontot nyertek.	500 font 14314 18574 21274 34335 39311 50215 50638 56596 79211 83049 92217 96162
20 ezer fontot nyert: 117558 10 ezer fontot nyertek: 222510, 521111 5 ezer fontot nyertek: 326418, 350677, 593398, 744131	200 font 00602 05421 08318 09351 11872 13522 22648 29768 33392 35770 3728 38729 49778 53181 55822 59282 63746 64574 66461 66889 80823 95293 95890 96515 97240
Ezer fontot nyertek: 049228 062202 123026 156426 167516 167942 186078 246580 286549 371526 371385 435125 379764 588198 604630 628870 629905 690956 774121 792203	100 font 0041 0604 0758 1832 1833 1893 1994 2105 2449 4250 4368 5020 5116 5291 5312 6045 6291 6318 6447 6990 7046 8083 9389 8109 8280 8364 8377 9511 9712 9854
Az alábbi végződésű sorsjegyek a következő nyerevényeket kapták:	40 font 0754 1863 3528 3777 6376 6810

A HITACHDUT OLÉJ HUNGÁRIA KÖZLEMENYEI

TEL-AVIV
Többek keresése közlünk a 13 gyermekes Pusztai család címét: Kfár-Szabá, Eli Cohen u., blokk 1, 19-es lakás.

MUNKÁT KAPHAT A TEL-AVIVI HOI UTJÁN:
Fehérnemű és konfekció varratók; új kávéház és étterembe napi 6 órai munkára szakácsok;
Miznomba női, vagy férfi munkára felkészült és konyhára; delelőtt — és délutánra 4 órai irodatalkálathoz, két váltásban — 40 éves korig;
napi 6 órai irodai munkaerő fiatal lány — írvit géprás szükség; háztartási és konyhára;
delelőtt — és délutánra 4 órai irodatalkálathoz, két váltásban — 40 éves korig;
napi 6 órai irodai munkaerő fiatal lány — írvit géprás szükség; háztartási és konyhára;
delelőtt — és délutánra 4 órai irodatalkálathoz, két váltásban — 40 éves korig;

HERTSCHKA JULIUS 77
Bratislava — Budapest — Tel-Aviv
elhunytának első éves
ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
1970. június 4-én, csütörtökön délután 4 óra körül tartjuk a körzeti temetőben (Cholon — Báj-jám). Találkozás a bejáratnál.
HERTSCHKA és KOPSTEIN család

JUSCHINSKI NACHMAN 77
Montevideo — Cur-Sátom
elhunytának slosimján
ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
tartunk június 3-án — כ"ג אייר — szerdán délután 4.30 óra körül. Autóbusz indul a lakástól délután 4 óra körül.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.
Vigasztalhatatlan felesége, CHANÁ (azelőtt Rosmann Helén, Marosvásárhely) és a gyászoló család.

GELLERT GYÖRGY vezetőségi tagunknak
ÉDESAPJA
elhunyt a feletti fájdalomában mély részvétünket fejezzük ki.
A BEER-SEVAI H. O. H. vezetősége és tagsága.

GROSS SÁNDOR (Bébi) 77
Szilágysomlyó — Nagyvárád — Bné-Brák
SIRKOAVATÁST
1970. június 1-én, hétfőn délután 4 óra körül tartjuk a petach-tikvai temetőben.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

FLASCHNER IRMA szül. Lengyel 77
Nove-Zámki — Budapest — Haifa
slosimjának letelével
ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
tartunk június 4-én, csütörtökön délután 1/2.5-kor. Találkozás a Haifa, Kármel-parti temető 2. számú (Máchné Dávid úti) bejáratánál.
Leánya: LILLY,
veje: Dr. MOSE KLEIN

IZSAK ESZTER szül. Rittmann 77
Szászrégen — Petach-Tikva
ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKOAVATÁST
június 2-án, kedden délután 3 óra körül tartjuk a petach-tikvai temetőben, (88-as autóbusz). Találkozás a bejáratnál.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek.
A GYÁSZOLÓ CSALÁD

ÚJ OLÉ!

Ajánlok: mindenféle háztartási villanycikket, autót, televíziót, függőnyöt, szőnyeget, gázfűtőhát, frigidert, stb.

VAMMENTESEN!
10 NAP ALATT SZÁLLÍTOK GARANCIÁVAL!
JERUZSÁLEMI, HAIFAI ÉS ASDODI fiókrodam megnyitása alakimából JUNIUS havában, minden vevőnek, amellyel, hogy gyári áron szállítok, ajándékba adok egy KODAK fényképezőgépet, vagy egy RADIÓT.
Mielőtt határoz, tekintse meg kiállításomat minden kötelezettség nélkül!

Irodaórák: vasárnap, kedd, csütörtök 8.30—13
hétfő, szerda, péntek 8.30—14

S. FARKAS: TEL-AVIV, Derech Petach-Tikva 9. I. em.
Telefon: 62 12 72 (AMPÁ-val szemben)
JERUZSÁLEM: R. H. Házoreg 2., Binjan GAD.
HAIFA: ZENTNER, R. H. Hábánkim 13., telefon: 521 393.
ASDOD: R. H. Kibutz Gálujot 1., (városháza-épület).

30ppos

ÚJ KELET

עיתון יומי בחלו מלפני שבוע הוותיק
העיתון דרך מרטון
העיתון החמישי דוד שן
החבר אוי קלט עתון יומי בע"מ
תל אביב ה'ה הכנת ת.ה. 831

ÖTVENGYEDIK ÉVFOLYAM
שנת-החמישים ואחת

Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
Felelős szerkesztő: SCHON DEZSO
Kiadó: ÚJ KELET, ITON JEMO LTD.
TEL AVIV, Harakevut 52, P.O.B. 831
Telefon: 30011

IZRAÉLI HÉTKÖZNAPOK BELZ ÉS PÁRIZS

— A belzi chaszidizmus, mint doktori értekezés témája a párizsi egyetemen —

Kiindulópont és végcél: Szeuz

Izrael létrejötte óta Egyiptom fenntartotta a blokádot a Szeuz-csatornán és ez volt a kiindulópontja az izraeli-arab konfliktusnak 1949 után. A fegyverszünet egyezmények megkötése után voltaképpen nem maradt fenn más probléma. A menekültkérdést ugyan mindig napirenden tartották, de a konfliktus első éveiben már remélni lehetett, hogy az arabok rendezik ezt a problémát. Azokban az években vándorolt Izraelbe 400 ezer zsidó az arab országokból, fel lehetett tehát tételezni, hogy a világ közvéleménye hajlandó lakosságcsere tekintetén ezt a kétoldali népvándorlást. Egyiptom és az arab államok azonban meg akarták fojtani Izraelt, ezért lezárták előle a Szeuz csatornát és az Éjil-öböl bejáratát. Izraelnek nem volt más közele, mint hogy a hajózás szabadságát a nemzetközi törvény szellemében számára is biztosítsák. A Biztonsági Tanács 1949 óta nem egyszer erősítette meg Izraelnek ezt a jogát, csak hogy a BT határozatait keresztül is kell vinni, s erre senki sem volt hajlandó, még Anglia sem, amely 1955-ig megszállva tartotta a Csatornát. A hajózás szabadságáért folyó küzdelem kergette be Izraelt a Szinai-hadjaratba, amely valamelyes eredménnyel járt: a Szeuz ugyan nem lett szabad a számkra, de megszűnt a blokádot a Tírán szorosban, ami lehetővé tette afrikai és távolkeleti kapcsolataink kiépítését és Éjilát kifejlesztését.

A Szeuz-probléma ezután is rendezetlen maradt és a hatnapos háború még súlyosította a Csatorna körüli válságot. Egyiptom ugyanazal a taktikával élt mint 1956-ban, az angol-francia beavatkozás idején: tökéretette a Csatornát, abban a reményben, hogy az érdekeltektől nagyhatalmak ezúttal is megnyitják, amint tették 1957-ben.

Csak hogy most Izraelt nem lehet elmozdítani a csatorna mellől. Most már nem lehet semmiféle megoldás nélkül, hogy Izrael számára is biztosítsák a szabad hajózást. Izrael világosan megmondta: ha izraeli hajók nem közlekedhetnek ezen a fontos vízúton, úgy más nemzetek hajói sem kelhetnek át rajta.

Ez az álláspontunk ma is, annak ellenére, hogy most szovjet-reaktákat állítanak fel ott és az a veszély is fenyeget, hogy pilótáink szovjet-repülővel találják magukat szemben a légiharcokban. Világos, hogy Izrael minden áron fenn akarja tartani légi fölényét, mert ez az egyetlen biztosítéka arra, hogy valaha számára is adva lesz a szabad átkelés lehetősége a Szeuz csatornán. De nem a szovjet-doktrína szellemében, amely azt kívánja, hogy Izrael előbb vonuljon vissza a régi határokhoz és aztán majd Nasser megengedi izraeli hajók átkelését. Mi sokkal jobban ismerjük Nassert és a többi arab vezetőt, sem hogy higgyünk távoli és ködös biztosítékoknak. A Szeuz csatorna jelenlegi helyzetében, használatban állapotában és keleti partján az izraeli bunkerekkel, a föltéte szálló izraeli repülőgépekkel még mindig nagyobb garancia arra, hogy egykor használatuk majd a vízutat, mint Moszkva vagy akár Kairo ígérte. A Szeuz csatorna rendezése és üzembehelyezése a békefelteleték közé tartozik, ezt az ütköztyűt Izrael nem adhatja ki a kezéből.

Ezért is közölte Aha Even egészen világosan az amerikai kormányval, hogy Izrael minden körülmények között fenn akarja tartani légi fölényét a Csatorna mentén, s azt az elhatározásunkat nem befolyásolja a NATO külügyminiszterének római konferenciáján kifejezésre jutó aggodalom. A NATO miniszterei most kezdtek rábáborni arra, hogy a Szovjetunió miért küldött szakértőket Egyiptomba. Végre kezdenek beszélni róla, hogy a Szovjetunió ugyanazt a szerepet akarja játszani a Szeuz csatornán túl, amelyet Anglia töltött be évszázadokon keresztül. Végre agódnak a nyugati világban, — mert attól tartanak, hogy a Szovjetunió ráítátszerűen el akarja távolítani az izraeli haderet a Csatorna mellől, hogy megnyitassa a maga számára a vízutat az Indiai Óceán felé; — angol és más nyugati befektetéseket az arab és perzsa olajmezőkben és hogy eljusson Indiáig, s a Kínával folyó hegemonia-versenyben megteremtse a nagy, moszkvai befolyás alatt álló afrikai és ázsiai kommunista birodalmat.

A kis Izrael ennek a globális konfliktusnak a középpontjába került, nem azért, mintha olyan nagyon fájna neki az amerikai-angol befektetések az arab és perzsa olajmezőkön. Ezek a vállalatok mindig csak bajt okoztak Izraelnek. Azért kerültünk a világkonfliktus központjába, mert Moszkva az arab-izraeli viszályt nagyon is alkalmasnak tartotta arra, hogy az arabok oldalára állva, megvesse lábát a Szeuz-csatorna mentén. Csak hogy ezt nem 1967-ben kezdte meg, hanem 1955-ben, amikor az első fegyverszüneti egyezmény létrejött Egyiptom és Csehszlovákia között.

Nem 1967 óta járnak szovjet-szakértők a Nilus országhoz és a szovjet-hajók sem csak három éve keringenek a Földközi Tengeren. A szovjet-behatolás 15 éve folyik és a Nyugatnak akkor kellett volna erre rábáborni, amikor az első fegyverszüneti hajó megérkezett Kelet-Európából Alexandriába. Csak hogy sajnos akkor éppen olyan határozatlan és elkönyölésre hajlamos kormánya volt az Egyesült Államoknak mint most. Eisenhower elnöksége és John Foster Dulles külügyminiszterége alatt kezdődött. Nixon elnöksége és William Rogers külügyminiszterége idején pedig világválsággá fokozódott. A NATO befolyása azóta is csökken, mert az Egyesült Államok teljes és fenntartás nélküli együttműködése nélkül az Atlanti Szövetség éppúgy nem jelent komoly erőt, amint a Varsói Szövetség is bábszínházhoz lenne hasonló, ha nem állna mögötte a Szovjetunió teljes katonai és gazdasági hatalma.

Vajon most lesz-e elég ereje a NATO-nak, hogy fellépjen a Szovjetunió nyílt beavatkozása ellen? Nem ringathatjuk magunkat illúziókkal. Ujra előveszik a teljes közel keleti embargo elméletét, amelyet Amerika javasolt a Szovjetunióknak és határozott visszavonulástól volt része. Miért nyílt volna most meg Moszkva, amikor beavatkozása még erősebb, még nyilvánvalóbb? Vagy vajon arra a következtetésre jutottak volna Rómában, hogy rá kell vennie Izraelt a visszavonulásra és lehetővé tenni a Szovjetunióknak, hogy békés úton hódítsa meg a félvilágot?

Izraelnek természetesen tekintettel kell lennie a nagyhatalmi felsorakozásra, de nem elemi érdekeinek rovására. Izrael nem mozdulhat el a Szeuz csatorna mellől, amíg nem tárgyalnak vele, nem ismerik el és nem köntnek vele békét az arab államok. Meg kell magyarázni a NATO-nak, hogy nem Izrael jelenléte, hanem a chartumi határozatok okozták a jelenlegi helyzetet és csak a chartumi határozatok hatályon kívül helyezése oldhatja meg.

Izrael nem lesz második München. Még akkor sem, ha a világkonfliktus a Szeuz-csatorna miatt törne ki és fajulna harmadik világháborúvá.

„Vie Juive Traditionelle“ (Hagyományhi zsidó élet) címe annak a könyvnek, amely több mint 450 oldalon vizsgálja egy chaszid közösség etnológiáját és amely szerzőjét doktori titulusra érdemesítette. A könyv írója, Jacques Gutvirth, antwerpeni gyémántos család leszármazottja, aki ma távol van a hagyományhi zsidó élettől. Hogy ezt a témát kellekőppen feldolgozassa, saját bevallása szerint, több mint nyolc hónapot töltött a belzi chaszidok társaságában. Résztvevők imádkában, szombatban, ünnepeken és hétköznapokon. Elutazott velük a Rebe Jahrzeit-jára Jeruzsálembe. Meghívott vendég a chaszidok otthonában és közelről szemlélheti szombatiáikat, a szederestéket, a családi életet. Bár a könyv a tudományos módszer és eszköz szabályai szerint vizsgálja a chaszid közösség gazdasági, szociális felépítését, és vallási megnyilvánulásait, — mégis — a szerző személyes élményei folytán — mint történelmi élő realitás jelenik meg.

„A chaszidizmus egyike a legérdekesebb történelmi megnyilvánulásoknak, amelynek viszonya a modern zsidó és nem-zsidó szociális élethez méltán formálhat jogot tudományos értekezésre“ — írja prof. Andre Leroi-Gourban a mű bevezetőjében.

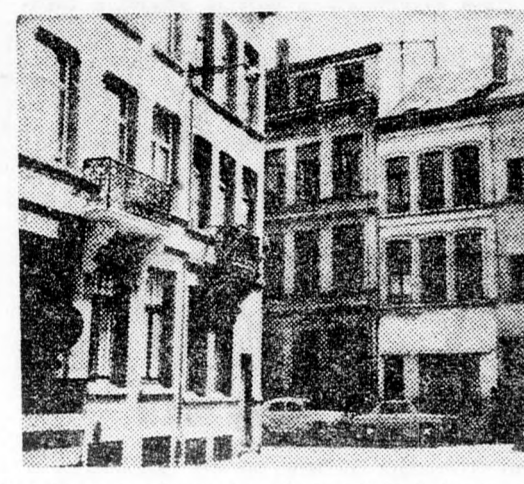
A könyv tudományos értékét, maga az a tény, hogy a párizsi egyetem a chaszidizmus egyik irányának komoly jelentőséget tulajdonít, feltétlenül figyelemre érdemes.

HOL VAN BELZ?
Párizst mindenki ismeri és tudja, hogy hol van. Ki ne hallotta volna, hogy Párizs Európa Athénja, a Fény városa és sok kulturális, meg történelmi érdekesség helye.

De hol van Belz? Azt a mondatot, hogy az „okos ismeri helyét“, Belzel kapcsolatban így változtatták meg: az az okos, aki helyét megismerheti. Ki tudott volna egy Belz vezető kis faluról Galiciában, ha nem tették volna azt híressé a chaszid mozgalom odaszármazott nagyjai? Így gondolunk elsősorban a dinasztia alapítójára, Reb Solem Rokéčra és leszármazottjaira, Reb Jehosúára, Reb Iszárhár Dovra és Reb Áronra. Ők változtatták át az alig párezer lakosú falut a mozgalom egyik legnagyobb központjává, amelynek hatása a Kárpátoktól teli Magyarországon is érezhető volt. Ez a galíciai kisváros hetivásárjaival, mint sok más falu még a térképben sem lett volna megtalálható, ha nincs az a sok-sok ezer chaszid, aki ezt a nevet még ma is szent áhítattal ejti ki. Természetes, hogy nélkülük ez a név a párizsi egyetemen sem hangzott volna el soha.

... ES MEGINT ANTWERPENBEN VAGYUNK
A könyv szerzője hiába utazott volna ma már Pápa is belzi szellemben nevelték a bóchereket. A belzi stílus-hez csatlakoztak a főleg kisebb magyar falvakból idekerült zsidók is, akik ebben a keretben találták meg a legjobban annak a zsidó életnek a folytatását, amelyet a második világháborúban elvesztettek.

MAGYAR INTOLERANCIA ÉS LENGYEL TOLERANCIA
Ez a kis zsidó közösség, amely csaknem egyenlő formában van összetéve lengyel és magyar származású zsidókból, minden egy máshoz való tartozás és szolidaritás ellenére, magában hordja a két típus differenciáját, úgy vérmérséklet tekintetében, mint felfogásban, hajlékonyságban és megértésben. A magyar származásúak belzeiek és belzeieknek, vagyis azoknak, akik jártak Belzben és közel-

A BELZI CHASZIDOK KÖZPONTJA ANTWERPENBEN
A képen szereplő egyik épületben van a chaszid zsidók imaháza, az úgynevezett „stíbl“, míg a mellette levő két épületben működnek ennek a sajátos chaszid közösségnek az intézményei.

Belze tudományos kutatások céljából. Romokat talált volna a valaha virágzó zsidó utca és a nagy híri Rebe palotájának és templomának helyén.

A chaszid közösség, amely a könyv témája, nem más, mint az antwerpeni belzi chaszidok hitközsége. A mű antwerpeni születési szerzőjének nem kellett messze utaznia, hogy közelről vizsgálhassa meg ennek a roppant szimpatikus közösségnek felépítését és életét.

A város közepén, nem messze a Pelikánok-utcájától, ahol a gyémántüzemek vannak, az árkádok másik oldalán, amelyen a vonat a város szívébe fut be, két kis utcában, a Stom és a Van Spangen utcákban (amelyeket egy kis fantáziával egyszerűen Templom-utcának is nevezhetnénk) húzódnak meg szerényen a belzi chaszidok intézményei magában foglaló épületek. És az intézmények pontosan úgy működnek, mint valaha Belzben. Valóban teljesen függetlenek a város két nagy hitközségétől. Van saját templomuk, saját chéderük és jesivájuk, saját mikvejük, külön lányiskolájuk „B. not Jerusálajim“ néven, külön smiremáncs-sittódjűk és szellemi vezetőjük a Satorajajuhelyről származó Dájen. A vázasi egy elnyerése, valamint a külön Chevra Kádisá felállítására teljes autonómiát biztosító hitközségi életüknek.

Az 1963-i statisztikai adatok szerint a belzeiek mintegy 418 lelket számláltak, ebből 142 a felnőtt és 276 a kiskorú. Ez a szám azóta feltétlenül nőtt. Így is számban felérték egy kis magyar hitközség népességével. Annak idején Mádon nem volt több zsidó. Teglásan pedig még kevesebb volt. A felnőtt tagok több mint 50 százaléka Magyarországról jött, a másik része Lengyelországból. A kiskorúaknál ez a különbség a magyar származásúak javára még nagyobb.

A MAGYAR ZSIDÓSÁG ÉS BELZ
Visszaemlékszem gyermekkoromra. Tokajban, ahol mindenki Reb Sajele Kereszterir híve volt, már évtizedekkel ezelőtt Reb Siojme Engel fia, Jeb Jánks belzi chaszid volt, aki az ünnepeket Belzben töltötte és aki strájmilájával és főleg nagy tudásával feltűnő jelenség volt az aránylag egyszerű hitközségben.

Belz térhódítása Magyarországon, az első világháború idejére tehető. Abban az időben Belz hadszínteré vált, ahol vad csaták dultak az orosz és az osztrák-magyar seregek között. Reb Iszárhár Dovna is menekülnie kell. Ujfehértón talált menedéket, a magyarországi chaszidizmus egyik fellegrvárában, ahol Reb Herze Ratzferter és Reb Chájim Halberstamm legkisebb fia élt, tanított és működött. Amikor a belzi dinasztia harmadik rebeje Munkácsra 1922-ben visszatért Belzbe, maga mögött hagyta a hívek és tisztelők nagy táborát, amire a legjobb bizonyíték az a háborúskodás, amely Belz és Munkács között tört ki és hosszú évekig izgalomban tartotta Kárpátalja zsidóságát.

A Magyarországról elszármazott belzi chaszidok csoportja az egykori pápai rabbi befolyására jött Antwerpenbe. Az ő jesivájában

mert az arabok nem szerencsétlen fickók hanem véres bosszúra éhes kommandók.

Azért veték le az előadást a muszorról, mert nem volt benne szatíra. Mert hazudott. Azok, akik látni fogják a zenés revüt egy más, illőbb keretben, azok a studentek és öregemberek jegyzékben megmaguknak, hogy nem közéleti mártír áll előtűk, hanem a szatíra-írás egyik sármalvas fiaskója. A darab szerzőjének meg kell végre tanulnia, a különbséget jó és rossz közt. Ha az igazságot fogja legközelebb kimondani, akkor semmilyen hatalom nem bír majd vele.

SZATIRIKON

Írta: KISHONT FERENC

Sok mindent tanultunk ebben az országban, többek között harcolva építeni és veszekedve termelni. Csak egy dolgot nem tanultunk meg még: tévedni. Vagyis beismerni a tévedést. Néhány héttel ezelőtt a kormány megtakarítható volt magának egy csomó fölösleges vitát, ha Goida bejelenté:

— A Goldmann ügynek sokfajta megoldása volt, de mi hirtelen haragunkban a legrosszabbat választottuk. Sajnos, tévedtünk, öszintén sajnáljuk...
Ez nagyon szimpatikus és emberi lett volna, de úgy látszik ez nem lehetséges. Most a Kámeri színház is bizonyítja. Ők is lemondanak a tévedés emberi jogáról. A színház igazgatója, szeretetreméltó és egyenes ember, egész idő alatt abban a bielelemben volt, hogy a „Füredöszoa királynője“ című revű görbe tükröt állít a közönség elé, amelyben visszafüredöszoa a huzamos megészálás következtében az izraeli társadalomban előállott előnytelen változások.

Az izraeli társadalom belenezett a tükröbe és valami egészen mást látott. Ez a Kámeri tévedése volt és nem a társadalom.
A színház azt állítja, hogy éppen azok ítélték el az előadást, akik nem is látták. De hármennyire furesán is hangzik: ezek voltak az előadás legilletékesebb bírái. Ők ugyanis a szöveget prózában olvasták, ahelyett, hogy a kellemes muzsika melódijára színt ítélték volna meg. A zenekari kíséret nemcsak nehezé teszi a szöveg megértését, hanem el-tussolja jelentőségét is. Tudomásunk szerint még nem akadt emberfia, aki szívére vette volna, amit az operákban énekelnek. Vegye elő az olvasó Jasszer Aráfat barátunk legvadabb utasításait és énekelje azokat a csacsacsacs ütemében — s nem fog bennük semmi veszélyt találni.

E sorok írója látta a „Füredöszoa királynőjét“ és elég jól szórakozott. Aztán hazament és a vér kezdett az agyába todulni, mert lassacskán felfogta, hogy mit is hallott a színházban.
A Kámeri azt állítja, hogy a közönség nem eléggé türelmes a szatírával szemben. A valóságban nincs még egy élet-halál harcban lévő ország, amely eltűné a mi maró öngyonyunkat. Mi vagyunk a szatíra földi paradicsoma. A közönség azért vetette el az előadást, mert nem volt benne szatíra.

Furesa dolog az a szatíra, szinte misztikus. Nem lehet neki ellenállni, nincs gyógyszer és nincs orvosa, miután a szatíra nem egyéb mint a kondenzált igazság, a leplezetlen valóság egész meztelenségében. A szatíra lehet kegyetlen, lehet végtelenül tulzolt, lehet nagyon fájdalmas is. De nem lehet haragudni rá.
Mindaddig, amíg az igazat mondja.
Üzletember hazudhat, politikusnak muszáj, szatirikusnak tilos. Nem is tilos, lehetetlen. Ugyanis, amint eltűnik az igazság a szatíra mögül, nincs többé szatíra, csak loesogás.

Vajon próbált-e az olvasó valaha is szatírárt írni? Mondjuk az izraeli hadsereg tisztjeiről, akik hátul a vonalak mögött ülnek? Nem olyan nehéz ez. Ime egy kis szatirikus vers a királyi stílusában, most írjuk két perc alatt:

„Előre közlegény, előre Szuronyroham nyakra-főre Ha agyutíz Lehaszál, A parancsnokod Szívből sajnál, De ő hátul csücsül De ő hátul csücsül A hintergrundban, A hintergrundban.“

Ezt a dalocskát halk, fojtott hangon kell énekelni, elektromos gitár kíséretében, hosszú hajjal hátul a hintergrundban. Rengeteg mely emberi fájdalom van ebben a kis himnuszban, rengeteg emóció, úgy hangzik mint a szintizta szatíra. Valóságban semmi a világban. Sajtópapír. Nulla. Annál az oknál fogva, hogy az izraeli parancsnokok nem ülnek hátul a hintergrundban, a hintergrundban, hanem katonáik élén elsőnek rohamoznak.
Ez tehát nem merész szatíra. Csupán aljas kis hülyeség.

Vannak köztünk intelligens elemek, akik végtelenül szellemesnek és ironikusnak tűnnek fel, de voltaképpen csak macskakörmökben beszélnek.
Aszongyák, például: — Van nekünk egy „kiváló“ légierőnk...
Ezt amolyan kis, hamiskás mosollyal a szájuk körül mondják, enyhén felemelt szemöldökkel, mintha arra céloznának, hogy hiszen az igazat mindketten tudjuk, mi zavartan mosolygunk és sürün pislogunk, miután nem tudjuk felogni szerény képességeinkkel, hogy hol itt a szatíra, hol itt a csattanó, amikor tényleg kiváló a légierőnk, nemdehár?

Barátunk a kis, hamiskás mosollyal azt is mondhatja: — Mose „Dáján“...
Mit tud ez az ember, amit mi nem tudunk? Semmit se tud. Csak idezőjelekben beszél. Nála a hősök, azok „hősök“, s a békevagynak az „vágyunk“, a „béke“ után, vagy „vágyunk“ a békére...
Nincs itt semmilyen ironia, vagy szatíra, csak pislogás és macskakörmök.

Vannak köztünk intelligens elemek, akik semmiképpen sem tudják megoldani saját kis emberi problémáikat, de szerencsétlen életük romjain állva, mindenáron meg akarják oldani nagy nemzeti létkérdéseinket. Összes csalódásukat, ürességüket és kudarcukat velünk fizetik meg.
— Mi — mondják mély hangon — mi rosszabbak vagyunk a náciáknál...
Miért rosszabbak, kecsisókolom? Mondjuk, hogy olyanok vagyunk, mint a náci, de miért rosszabbak, kérem? Az ördög tudja. Ezek az urak csak a kérdésekben otthonosak, nem a válaszokban.

A Kámeri színház nem a közéleti nyomás, fenyegetések és rendezvarások miatt engedte le a zavaros vizet a füredöszoából, hanem mert a háború alatt nem vesztették el emberi jellegüket, hanem éppenséggel behibonyítottuk azt, mert nem a fiuk a front igazi áldozatai hanem szüleik, mert Mose Dáján nem verszomjas szörnyeteg hanem aggódo ember,

Volnak, akik az első pillanattól szívről-lelkel állottak ki a csomag-ügylet gondolata mellett és a leghatározottabban vetették el a pénzügyi leértékelésével együttjáró próbálkozást. Ezzel szemben, a másik oldalon sorakoztak fel azok, akik a leértékelésre esküdtek. Ebben látták a fejünk felett torzított hajókból a kivezető utat. Magát a csomag-ügyletet megmondatlanul, vesélyes kísérletnek minősítették.

AZ IZRAÉLI FONT HÁROM LEÉRTÉKELÉSE

Az első csoporthoz tartozott: a pénzügy-, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium, valamint a Gyáriparosok Szövetsége. Ezekhez csatlakozott sok huzavona után a Híszadru is. Ez a csoport arra hivatkozott, hogy a devalváció nem felelt meg a múltban és ezért ezáltal sem felelt meg a célnak.

Utaltak egyébként arra is, hogy már háromszor volt leértékelés. Az első 1952-ben történt, a dollár értékét az akkori 33 pruta helyett két árfolyamon rögzítették. Egy fontban kulturális, szociális, nevelésügyi és ehhez hasonló külföldi kifizetésekre, míg egy font nyolcvanban gazdasági árucseré lebonnyolítására állapították meg a dollár árárt. A második devalválásra 1962-ben került sor. Ekkor a dollár értékét 3 fontban stabilizálták. Végül az előbbi kettővel szemben, amelyek nagyszabású műveletnek számítottak, volt egy kisebb, egy alig észrevehető font értékcsökkenés 1967 novemberében. Ebből az alkalomból az angol fontsterling devalválójához alkalmazták pénzügyiünket és 3-ról 3.50 fontra emelték a dollárt.

A mellette és az ellene felszólalók után

A csomagügylet két hónapos tanulságai

A DEVALVÁCIÓ ÉS A

Irtá: FRIED MIKSA

TAKAREKOSKODÓK ELÁRULÁSA

A leértékelés ellen itt körülírt álláspontjukat azzal fejezték be, hogy ez a művelet, tulajdonképpen, beismerése annak, hogy nincs megállás a lejón. Amit tehát pár év alatt a tervszerűtlen termeléssel vesztek, továbbá az indokolatlan könnyű keresettel és a megmondatlanul tékozlással elkövettek — próbálják értékesítésükkel kiegyenlíteni. Ez a politika igazságtalanul sújtja azokat, akik hitelt adtak a kormánynak, amikor illetékes képviselői azt állították, hogy nem fog a devalváció eszközeihez nyúlni. Erre az ígéretre helyezték el megtakarított pénzüket a bankokban és az egyéb produktív beruházásokban, az elfogadott kereskedelmi kamat fejében. Most elárulnák őket.

Egyszóval: egy ilyen politikának az alkalmazása kimondandó a halálos ítéletet a takarékoskodás elve felett. Ez viszont felbecsülhetetlen károkat okozna az állam emines érdekének. Nem beszélve arról, hogy a negyedik leértékelés rövid idő alatt hozzáigazodna a mai állapotokhoz és újabb a mostaniakhoz hasonló gazdasági komplikációk állanának elő.

AZ EGYETEMI TANÁROK ÉS KÖZGAZDÁSZOK ELLENTAMADÁSA

A második csoport keretében előkelő egyetemi tanáraink és közgazdászaink vonultak fel nehézségtől érveket, a devalváció gondolata érdekében, amiket kiegészítettek az adózási megszorításának koncepciójával. Két hadászati területen építették ki támadási vonalaikat, amelyekben keményen és magabiztosan helyezkedtek el.

Először is annak bizonyítására szorítottak, hogy az említett devalvációt egyiket sem hajtották végre szakszerűen és az akkori, előállított helyzetek követelményeinek megfelelően. Minden esetben fél-, részletmunkát végeztek. Mert mindig attól tartottak, hogy a szükséges teljes leértékelés erős megrázkódtatást idézhet elő, amit viszont nem lehetett összehangolni a mindenkor kormány politikai megfontolásaival.

Kimelték többek között, hogy az 1962-es leértékelés ellen Pinczás Szápir, az akkori kereskedelmi és iparügyi miniszter a legérlesebben hadakozott. Viszont Lévi Eskó, az akkori pénzügyminiszter Ben Gurion kormányfői szentenciája alapján keresztlytette ugyan a devalvációt, de nem merészt, a szükségleteknek megfelelően, a bajok gyökeréig nyúlni. Illetőleg a művelet messze mögötte maradt a követelményeknek, amikor a dollár árfolyamát 3 fontban állapította meg, noha mérvadó tényezők 5 fontos dollárban látták már annak idején a reális külföldi árucseré kialakítását.

MI OKOZTA AZ ELŐBBI LEÉRTÉKELÉSEK KUDARCÁT?

Ezenkívül — és ez a második tüzvonal — nem állottak ellene azoknak a törekvéseknek, amelyek az ország termelését hozzá kívánták alkalmazni — ellenérték nélkül — valótank új árfolyamához. Erthető, állapította meg az említett tanári és közgazdász csoport, hogy ilyen körülmények között az egész leértékelés illúzióvá vált. Mert, amint emelték a fizetéseket, anélkül, hogy ezért követelték volna a termelékenység fokozását, ezzel együtt pedig a gyárosok és a kereskedők is törekedtek magasabb kereset elérésére, az különböztet, ami előállt a két dollár árfolyama között, gyorsan ellillant. Ezáltal viszont visszanyarodtunk ahhoz az állapothoz, amely, voltaképpen, megelőzte a devalvációt.

Ennek nem szabad ezentúl bekövetkeznie egyfelől, míg másfelől minden fizetéseselés össze kell legyen kapcsolva a jövőben a magasabb termelékenység százalékos arányával. De ezzel sem elégedtek meg. Mert ma nem az a baj, hogy nem tudjuk produktumainkat a külföldi piacokon elhelyezni. Az igazság az, hogy nem tudunk annyit szállítani, amennyit az export felszívhatna. Ez pedig azért állhatott elő, mivel a helyi piac könnyen, komplikációk nélkül felvesz minden portékát és megfizet minden árat.

Az ország lakossága felesleges pénztartalékok felett rendelkezik. Ezért az adóprós megszorításával ki kell szivattyúzni ezeket a rezervákat, Ennek következtében ki fognak

maradni a helyi vevők és a felhalmozódó árukat kénytelenek lesznek export-célokra felhasználni. Sőt, ez maga után fogja vonni a ma nagymértetű áru-import csökkenését, ami nem kis mértékben járulhat hozzá valuta tartalékaink felerősítéséhez.

A CSOMAG-ÜGYLET ÉS A HOZZAFÜZÖTT REMÉNYEK

Az elmondottak mellett sok bölcs és kevésbé bölcs érvel és ellenérvel harcolt egymás ellen a két tábor. Végül is a kormány döntött. Azután, hogy a pénzügyminiszter, Pinczás Szápir, a Gyáriparosok Szövetségének elnöke, Márk Mosevits és a Híszadru vezetői, Jicchák Ben Aharon február utolsó napjaiban aláírták a csomag-ügyletet.

Ha pedig most feltennénk magunknak a kérdést, hogy, valójában, beváltotta-e ez az ügylet az összes hozzáfűzött reményeket, kerekén és határozottan, hangsúlyozott **nemmel** kell válaszolnunk. Csak hogy a kemény hangzásu **nem** mellett is elrögtünk egy átmeneti állapotot, amely lehetőséget nyújt új tervek kidolgozására. Ezek megint alkalmasak lehetnek, — azoknak is kell lenniük! — a mai le nem tagadható háborus körülményeknek megfelelő gazdasági helyzet és atmoszféra kialakítására.

A csomag-ügylet aláírásának dátumától kezdve három, illetőleg április elsején bekövetkezett érvénybelépésétől két hónap telt el. Problémánk rövidre szabott nyereség-vesztesség számlát itt összeállítani és igekezzünk belőle levonni a szükséges tanulságokat.

A KISEBB FIZETÉS ÉS A FELDUZZADT BÉRLISTA

Az első tény, hogy a csomag-ügylet nagyobb megrázkódtatások nélkül illeszkedett be a mindennapi életbe. Igaz, még ma is, két hónappal a csomag-ügylet életbeléptetése után sem mondhatjuk, hogy az összes gazdasági faktorok: a munkaadók és a munkások egyaránt magukévá tették az összes vonatkozó előírásokat.

Volnak, vannak és lesznek, bizonyára, kilengések, elhajlások, de ez nem fog változtatni magán az elgondoláson. Mert hiszen az állam és a köztisztviselők alkalmazottai valamennyien, a gyárosok és egyéb nagyvállalatok dolgozóinak számottevő része, — ha nem is többsége — már benne van az ügyletben. A többinek sem lesz más kiútja. Jóllehet, hogy az asztal alatt történnek olyan bérmegeállapodások is, amelyek nem egyeztetettek össze az eredeti elgondolással. Elég baj. Nem tagadható!...

Az elmondottakkal kapcsolatosan figyelemre méltó tünetekkel állunk szemben. Az egyik: hétről-hétre csökken a zabolátlan vásárlási láz. A május elseji fizetés, amely ugyan számokban nagyobb értéket jelentett, de valójában kisebb összeget biztosított az alkalmazottak százezreinek, érthető, megmondásokra készítette a vásárló tömegeket. Ugyanezkor az új bérlista gondolkodóba ejtette mindazokat, akik akár kis-, akár nagylétszámú alkalmazottal végzik munkájukat. Mert hiszen egyszerre kiderült, még akkor is, ha az alkalmazott kisebb fizetéssel tért haza a hónap végén, ő, a munkaadó 1 százalékkal többet

fizetett. Vagyis: ha korábban a bérlista 100 ezer fontot tett ki, akkor 18 ezret, ha pedig félmillió volt, 90 ezret kell hozzápótolni.

A HITELKERETEK MEGNYIRBALÁSA

Nyilvánvaló, az összeget a forgóközből kellett elvonni a kereskedőnek, a gyárosnak és egyáltalán mindazoknak, akiknek le kellett fedezniük az alkalmazottak fizetését. Volt is emiatt lótas-futas a bankokhoz és máshová is, ahonnan remélték pénzt felhajtani.

Az első ijedelmet a bankok váltották ki, amikor közölték régi, megbízható ügyfeleikkel, hogy a hitelkeretet rövidebbre kell fogyni. Azzal ugyanis, hogy a kamat-keret korlátozást felfüggesztették, bedugaszoltak az országban immár hosszú évek óta jól bevált hitelforrást. Ez a bankoknak a kliensek részéről kölcsön-közvetítésre átadott és többszáz milliót kitevő óriási összeg, amely áprilistól kezdve befejezte földi pályafutását. A bankok ugyanis beszüntették ezeket a kölcsön-közvetítéseket.

Egyrészt e körülmény miatt, másrészt az a tény, hogy a lelassított vásárlás folytán a külföldi import-rendelések és emiatt a vám-előlegek is csökkentek, az államkincstár pénztárába kisebb összegek futottak be, amelyek mögötte maradtak a költségvetési előirányzatoknak. Ennek, persze, visszafutó hatása volt. Mert amilyen mértékben a kincstár nem kapta meg a vélt előirányzott összegeket, olyan mértékben akadt meg a szállítóknak és egyéb vállalkozóknak járó kiutalásai. Az itt változott helyzet megakadályozta a különben szabad egészséges pénz-körforgást és így egy csapásra elődőzte a piacon a kisebbmértetű pénzükkét, ami, nyilván, tágulhat-bővíthet, ha ez a tendencia tartja majd magát.

AZ ELLENTÉTEK KIALAKULÁSA

Lehet-e már lassításnak mondani, a most kialakult helyzetet. Igen is és nem is. Miért igen? Azért, mert egy önmagával ellentétes állapot alakult ki. Nevezetesen, hogy pénzükké követeztek be, a már fent ismertett adottságok folytán. A közel egymillió alkalmazott hatalmas többségének redukálódott a bére és emiatt leállt a nagy bevásárlási láz. A kormány pedig a szükségelt munkaerőnek akceptálását egyhármadával nyírálta meg. Miért nem? Nos azért, mert az államnak két olyan tényezője diktálja az ütemet, amelyet nem lehet és nem szabad guszba kötni. Ez a hadügyi költségvetésünk, ami naponta megközelíti a 11 milliót, illetőleg az alijja, ami naponta 4 millió fontba kerül.

IDŐT NYERTÜNK!...

Szóval az adott esetben a népies közmondás az ellenkezőre oktat. — Amit leadunk a vámon, azt visszakapjuk a révén...

A változt helyzetben, nyilván, örvendetes tényként szögezhetjük le, hogy a jelenlegi polgári év elejétől immár 750 millió fontra emelkedtek az államigazgatók és elismert beruházási javaslatok, míg tavaly ugyanerre az időre az investációs tervek végösszege nem lépte túl a 400 milliót. Persze, tartózkodnunk kell attól, hogy már most, két hónap után ítéletet mondjunk a csomag-ügylet előnyeiről és hátrányairól.

Azonban tény, hogy biztosította megrázkódtatások nélkül, a szükséges átmeneti időt, gazdasági életünk átállítására és a mai helyzetnek megfelelő új tervek előkészítésére. Ez már egymagában nem lebecsülendő, nagy eredmény!

A KILENCEDIK V. B. ELŐTT

— NYOLC LABDARUGÓ VILÁGBAJNOKSÁG DIÓHÉJBAN —

JULES RIMET,

a FIFA volt elnöke hívta életre a labdarugó világbajnokságokat. Nevét viseli az általa adományozott „Jules Rimet kupa”

Hatvanöt évvel ezelőtt, 1905-ben merült fel először labdarugó világbajnokság megrendezésének gondolata, de csak 1929-ben, a FIFA barcelonai közgyűlésén határoztak arról és az első világbajnokság rendezését a függetlenségének 100. évfordulóját ünneplő Uruguay kapta. Az európai labdarugásban akkor a „fiatal professzionizmus” olyan erős volt, hogy az egyesületek nem akarták játékosaikat hosszú időre elengedni. Akkor még hajón utaztak Dél-Amerikába, ami sok időt vett igénybe.

Az első világbajnokságot Uruguay nyerte (előzőleg két olimpiai tornán diadalmaskodott). A döntőben 4:2-re legyőzte Argentínát. Ezen a VB-en mindössze 13 csapat küzdött a Jules Rimet Kupáért.

Négy évvel később, az olaszországi világbajnokságon már sokkal erősebb volt a mezőny, bár nagyon hiányzott a világbajnok Uruguay. Brazília még akkor messze állt mai tudásától. A döntőben Olaszország győzött Csehszlovákia felett 2:1-re. A rendes játékidő 1:1-es eredménnyel végződött és a hosszabbítás 4. percében Ferrari belőtte a győztes gólt a csodálatosan védő Planicska hálójába. A harmadik világbajnokság döntő mezőnyében már csak 15 csapat jelentkezett, mert időközben a hitleri Németország bekebelezte Ausztriát. A párizsi döntőben az olaszok 4:2-re verték Magyarországot és megnyerték második világbajnokságukat, bár rosszul rajtoltak, csak hosszabbítás után nyertek Norvégia ellen 2:1-re.

Ezután a világháború miatt 12 éves szünet következett; a IV. világbajnokságot 1950-ben rendezték Rio de Janeiróban. Az angolok itt csúfos vereséget szenvedtek az USA gyenge csapatától. A brazilok diadalmában ünnepltek biztos világbajnokságukat és ekkor következett be a legnagyobb szenzáció. A Maracana stadionban, több mint 200.000 néző előtt Uruguay 2:1-re győzött és megszerezte második világbajnokságát. Braziliában nemzeti gyászt hirdettek ki.

A riot VB után nagy népszerűsége tett szert a világbajnokság.

A negyedik VB svájci küzdelmeire 36 ország jelentkezett. A döntő 16 csapata már négy csoportban vívott pontra és gólarányra menő küzdelmet; így alakult ki a negyeddöntő nyolcas mezőnye. A VB szenzációja a magyar „aranycsapat” volt. Dél Korea ellen 9:0-ra, Németország ellen 8:3-ra győzött. A negyeddöntőben 2:1-re verte Braziliát majd 120 perces heroikus küzdelem-

ben Uruguayt győzte le 4:2 arányban. A döntőben mindenki magyar győzelmet várt. A 9. percben már 2:0 volt az eredmény, végül azonban a németek győztek 3:2-re és megnyerték a világbajnokságot. Pesten óriási tüntetések voltak. Sebes Gusztáv lakását összetörték. Évekig folytak a szenvedélyes viták a mérkőzés körül.

A hatodik világbajnokságot Svédország rendezte 1958-ban. Itt futott be a brazil válogatott, amely azelőtt és azóta is minden VB-en indult. A 4-2-4-es rendszerben játszó brazilok csodálatba ejtették a sportvilágot és a döntőben 5:2-re verték Svédország elkeseredetten harcoló csapatát. A világ itt ismert meg a fiatal Pelét a későbbi futballkirályt.

A magyar válogatott a megismélt, Wales elleni mérkőzésen 2:1-re kikapott és ezzel kiesett. Még a negyeddöntőbe sem jutott be, pedig négy évvel azelőtt a VB erkölcsi győztese volt.

A hetedik VB-t Chile rendezte. Nem volt vitás Brazília győzelme. A döntőben 3:1-re verte Csehszlovákiát. A magyarok jól indultak új csapatukkal, de a negyeddöntőben 1:0-ra kikapnak Csehszlovákiától, amelynek ez volt a második ezüstérme és éppen ezért nagy meglepetést keltett, hogy a nyolcadik VB mezőnyébe nem került be.

Ezt Anglia rendezte. A honi pálya előnyét kihasználó angolok a döntőben 4:2-re győztek le a németeket, akik a 90. percben egyenlítették. Hosszabbítás után Hurst két góljá

(Folytatása a 17. oldalon)

LUXUSLAKÁSOK

JÁD-ÉLIJÁHU

LEGKERESETTEBB HELYEN

La Guardia-u., Derech Hánicáchon-sarok

(a Supermarkettel szemben).

LAKÁSOK:	3 szobás	—	92 m²
	3½ szobás	—	103 m²
	4 szobás	—	113 m²

Magántelek * Központi fűtés * Központi gáz * Központi rádió- és televízió antenna * Külső telefon előkészítve * Földalatti óvóhely az új szabvány szerint * Sok tőkele. sítés * Kitűnő tervezés.

RÖZGÍTÉSMENTES JELZALOG

Részletek és feliratkozás: Sikun Ovdim B. M., T. A., Leonardo da Vinci u. 21. Tel. 250211.

Sikun Upituách Le'Jiszráel B. M., T. A., Háchsmonáim 123. Tel. 260191.

BESZOR GIMÉL - A KEZDET KEZDETÉN -

Írta: BOROS GYÖRGY

Mindössze három hónapos. Lakói, a francia okléből álló „Arnon” települési mag tagjai, ez év februárjában költöztek be házaikba, miután Gán-Smuél kibucban elvégezték a tíz-hónapos mezőgazdasági tanfolyamot és a héber ulpánt. Így nemcsak új állampolgárok, hanem újoncok a közösségi életben is, amely

számban az alijja-csoportba és megalakították az „Arnon” települési magot. — Elhatároztuk, hogy „mosáv sítufi” (közösségi falu) keretben akarunk élni. Közös gazdálkodni és más forma nem is jöhet szá-

a leggazdaságosabbnak, figyelembe véve a könnyű, homokos lösz talajt, a klimatikus viszonyokat (a Földközi tenger közelsége folytán télen itt nincs hideg) és a rendelkezésünkre álló vízmennyiséget. 800 dunám termőföld van öntözési csövekkel ellátva. Az őszi-téli vetéstervek keretében 250 dunám téli, illetve tavaszi burgonyát termelünk és 100 dunám zöldségféléket. Ehhez hozzá jön még 10 dunám gladiola és 50 dunám buza. Egy dunámnál területen meglehetősen építünk fel, szegfű természetűre. Tervebe vettünk mangó termesztést is. Ezenkívül a faluhoz tartozik 250 dunám citrus-ültetvény is, már gyümölcsöt hozó fákkal.

„Beszor Gimel” földjeit járjuk. A falu határában zöldellő burgonya-tábla. 40 dunámnál területű. Rövidesen már kiszedik a földből az előkelő nevű „Up-to-date” burgonyát — a falu első termését. Szomszédságában, 400 dunám területen, már kibúj a földből az amerikai mogoró, apró zöld zsenegye — áttörve az öntözés után keményre zsikkadt földkéregre.

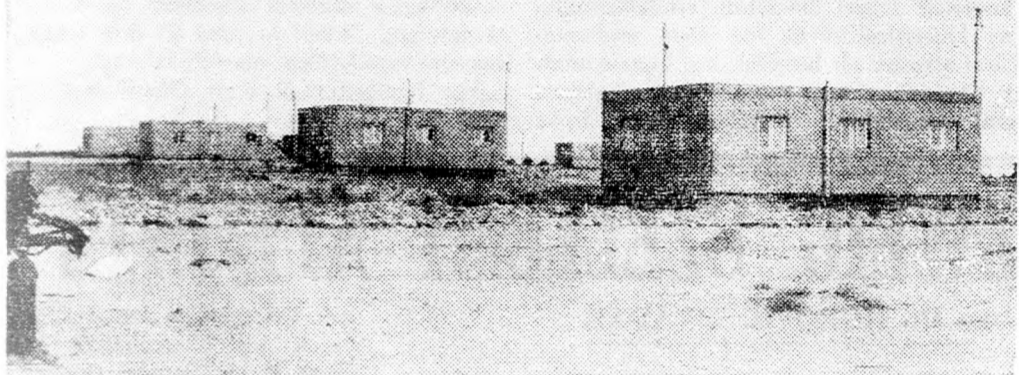
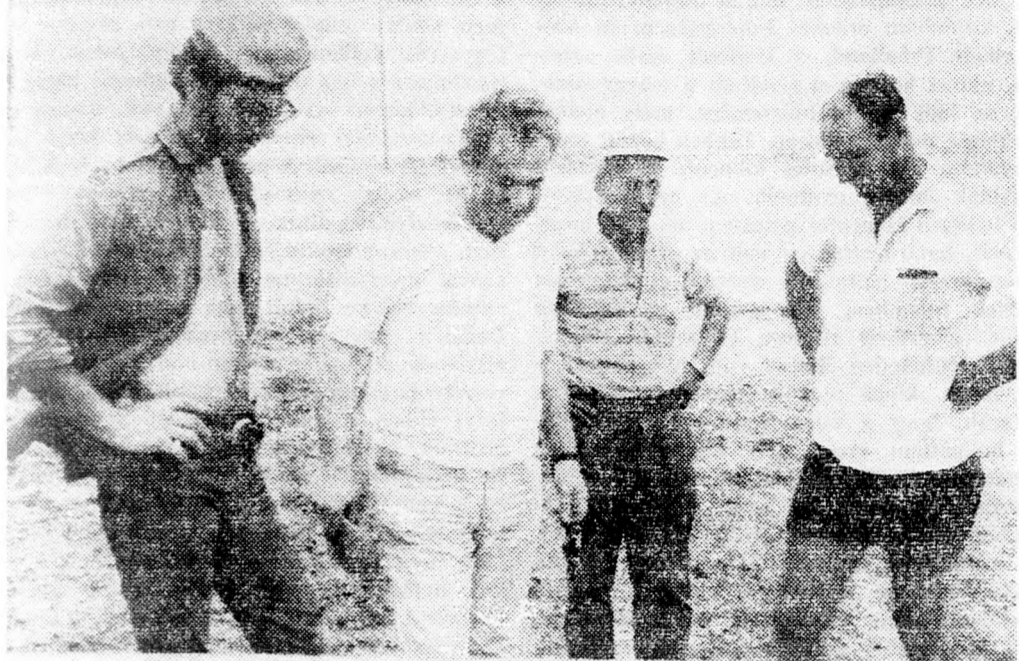
— Késit elkéltünk a vetéssel — magyarázza a mezőgazdasági oktató, megkaparva kezével a föld színt, vizsgálva a talaj nedvesség-tartalmát — de még időben beérk, nem vesztettünk semmit. A telepek délutánoként, munka után, kísértálnak ide: lesik, figyelik, hogy fejlődik a vetés.

— Egy fa, egy bokor, egy csipetnyi zöld gyeplős sáv nincs a faluban — kerteknek még nyomuk sincs. Házaik, a zöld növényzet öleli gyűrűje nélkül, csak fokozzák a kép sivárságát, a pusztá egyhangúságát.

— Azt hiszi, hogy nekünk nem hiányzanak a virágok, a kert — mondja Josseline, a szakácsnő, a falu éttermében. — De hát nem lehet mindent egyszerre, egy nap alatt. Most rajkák a járdákat, ha a munkával elkezdenek megkezdik a kertek ültetését is a házak között. Jöjjen ki újból egy pár hónap múlva, a téli hónapokban — nem fog ráismerni „Beszor Gimelre”.

A konyhában foglalkozkodó, kipirult arcú fiatal lányok, asszonyok gyűrűjében egy idősebb asszony. Füllábu rokkant, Önkéntes WIZO-hölgy, aki Rison Lecionból jött le a faluba tanítani a lányokat a főzésre, a háztartási teendőkre. Kéthetente utazik haza egy-két napra, aztán újból vissza venedicei közö. Ő „Beszor Gimel” mamája, „Maman Blichá” — ahogy hálás tanítványai nevezik. — Nem nehéz a feladatuk, munkájuk?

— Tegyék csak hozzá nyugodtan: „Jaj fél-lásban”... Nem, mert én még egy lábbal is többet végzek, mint mások kettővel. Azért meg könnyen a munka, mert szívesen csinálom, kedvelem, ambícióval — mondja az ös-hajú, 65 éves Sub Blichá asszony. Majd mosolyogva még hozzátesszi előbbi szavaihoz: — Szeretnek ezek a fiatalok. Kértek, jöjjenek le közéjük, telepedjék itt le véglegesen. Én jönnék is szívesen. De van egy beteg 90 éves édesanyám, őt nem hozhatom le magammal.

KAPOTT-E ELEG TRAGYAT, VIZET A FÖLD?

Gerard, a traktoros (a balszélén), Mohos Jenő és Azár Goren, a Szochnut emberei, Köztük David Reuveni mezőgazdasági oktató. Lent: Még nincs kert „Beszor Gimel” villaházai között.

életformát saját elhatározásukból s akaratukból választották. Még Franciaországban eldöntötték, hogy Izraelben nem városban, nem csak óta fennálló faluban élik majd le életüket, hanem a saját kezük által létesített településen, a Negevben — pionirokként, „chalucókként”.

A „keretet”, a házakat készen kapták. A szép, négyzetes formájú tágas villaépületek, amelyek már három évvel ezelőtt felépültek, de eddig telepek híján üresen álltak. És a telepítési szervektől a szokásos középületeket: a központi konyhát és éttermet, amely esténként átalakul kulturházzá, a „corchánit”, amely egyelőre még csak a legmunkázhatóbb árucikkeket kínálja polcain. A titkárságot, az óvodát és a mosdót. Ennyi a „hozományuk”, a falujuk — ezt kell élettel, tartalommal megtölteniük.

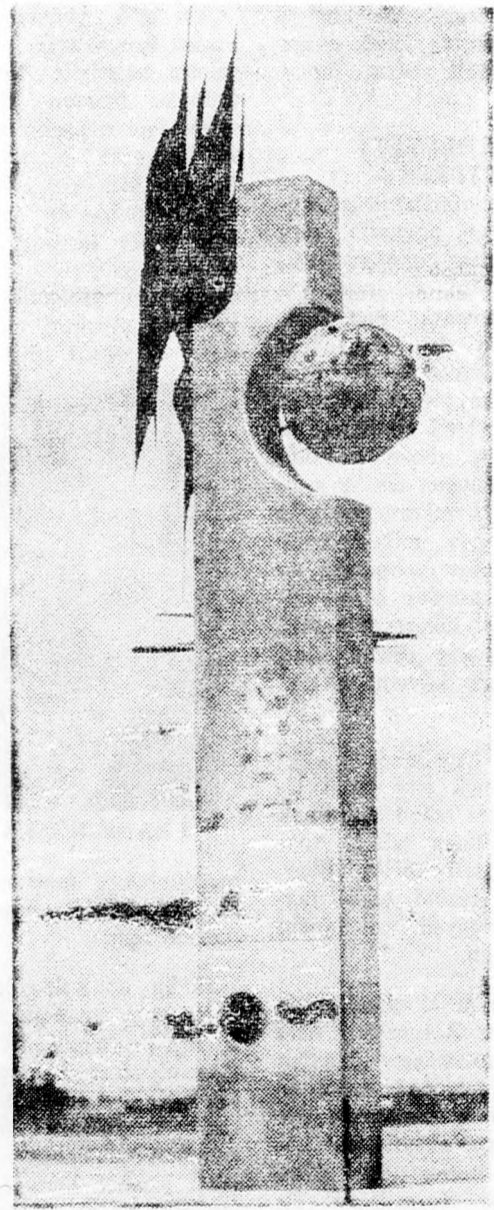
„Beszor Gimel” fiataljait nézve (többségük nőlen fiatalember, illetve hajdon lány és csak öt fiatal pár, hat zsenge koru gyerekkel kepezik a családok kis csoportját) az emberanyag jó. Lekezes, szorgalmasak, tanulókonyak. Persze, korai volna ma megíesolni hogy ezek a francia városi fiatalok, Észak-Atrikából 5-10 évvel ezelőtt kivándorolt szülő-gyerekkel, megállják-e a helyüket a későbbiekben? A kemény munkás hétköznapi il-luzió nélküli valóságában?

Az akaratall, küzdőképességgel és igyeke-zettel ma sincs hiba, csak a türelemmel. Türe-melmenek. Nem tudják felfogni, megérteni az izraeli valósághoz tartozó terminusok „ru-galmasságát”.

— Februárban, amikor beköltöztünk még nem volt bekapsolva a villányi házainkba. Szávlánu — mondták — legfeljebb egy hét. Hát bizony ez nagyon hosszú hét volt: csak három hete gyulladt ki a villány a faluban. Nagyon lassan megy minden. Még az első napokban megígérték, hogy felállítanak a faluban egy baromfi-tenyésztet, még hozzá sem kezdtek. — panaszojza Gerard Abukaszisz, a traktoros.

A tervek szerint egy nagy központi baromfi-tenyésztet készültünk felállítani „Beszor Gimelben”, de addig, míg nem dől el, hogy a falu „mosáv sítufi”, vagy „mosáv ovdím” lesz, nem tudtuk megkezdeni az ezzel kapcsolatos munkákat — meséli Azár Goren, a Szochnut negevi költöztetés osztálya árávási s színjáí főnöke, aki Mohos Jenővel, a gazdasági tervosztály igazgatójával együtt, ka-lauzolt bennünket körutunkon. — Ugyanis, ha a „mosáv ovdím” települési formát, az egyéni gazdálkodást választják a telepek, akkor minden gazdasági egységnek saját tyuktenyésztése lesz és kár volna 400 ezer fontos befektetéssel központi baromfi-házat felépíteni. Míg ez a kérdés végleg rendeződik, ideiglenesen egy kisebb baromfi-tenyésztet áll-lítottunk fel, 30 ezer font költséggel.

A telepek szerint, akikkel beszélgettünk, a keret, a forma, amiben élni kívánnak, már akkor eldőlt, amikor jelentkeztek Franciaor-

A hősök emlékműve a Beszor-körzethen

mitásba — mondja Josette Álkábác, 19 éves lány, akinek jövő hónapban lesz az esküvője, a falu egyik fiatal feleségével, akivel együtt alijázott. Egyébként még két pár készül a „chupá” alá és így hármask esküvőt tartanak majd egyszerre a faluban. — Most a teljes étkezésen kívül, 80 font „zseb-pénzt” kap minden chávér. Később ezt fel-emelik havi 250 fontra. Ebből már fogunk tudni vásárolni — hiszen lakásainkba sok minden hiányzik. Elsősorban a ventilátor és a frizsider. Most ha hideg italt akarunk inni, be kell mennünk az étterembe. De a legelső dologom lesz, venni egy kávét, hogy tud-jak majd reggel otthon készíteni egy forró kávét a férjemnek, Joe-nak, aki most a Mág-én-kibucban dolgozik külső munkán.

— Ez az amivel nincsenek megelégedve, amire panaszkodnak: a külső munka. Ugyanis a falu ma csak keveseknek tud munkát adni és így a környékbeli kibucokban dolgoz-nak — egyben tanulják a mezőgazdasági áruk csínját-bínját és képezik magukat a későbbi feladatokra.

— Mi lesz „Beszor Gimel” termelési pro-filja? Milyen gazdasági ágakra alapozták?

— A falu elsősorban a téli, primör, export zöldségre van alapozva — magyarázza Dávid Reuveni (35) a mezőgazdasági oktató Bét Hásitából, aki a Ruppim mezőgazdasági is-kolában tanult. — Ez a termelési ág látszik

LAMPEL-LAPID TAMAS:

APÁK NAPJA

Ismerik a népszerű gyerekdalt, amely szerint:

Van az anyukának szürke pongyolája, kopott is, foltos is, alig van formája, ott lóg a fogason a fürdőszobába.

Átvitt értelemben ez a kis dal az apukára vonatkozik.

Minden évben kitüntetik Izraelben „Az év anyját”, még az elnök is meghívja a házába, de azt még nem hallottam, hogy bárki megkapta volna „Az év apja” kitüntetését. Az iskolás gyerekek megünneplik az „Anyák napját”, de ki hallotta, hogy valaha is szó került volna az „Apák napjáról”? Az apákat nem köszöntik formás kis versikékkel a csemetéik az év meghatározott napján.

Ez azért van, mert az apának otthon alig veszik hasznát. Legjobb esetben leviszi a szemetet. De azt sem magától, többször kell őt kérni. Anyuka egész nap rosszkedvű, az élet becsapta őt, s ennek apu az oka. Akkor már legalább vigye le a szemetet.

Anyukának jár ez az évenként megismét-lődő fesztély, akkor is, ha nem tartozik a dolgozó anyák szövetségéhez, ha meg tagja, akkor különösen.

Más a helyzet apukáival. Apuka — mint köztudomású — egész nap henyel a munkahelyén, s aztán hazajön pihenni.

Az anyák kollektív alapon szánják önmagukat. Azért is, ha dolgozniuk kell, s azért is, hogy nem jut idejük nevelni a gyereket. Arról nem is beszélve, hogy egyénileg szülte meg annakidején.

A probléma elég bonyolult. Talán van némi alapja annak a híresztelésnek is, hogy mindig nem foglalta el az őt megillető helyet. A helyzete egyre javulna, de ő maga akadályozza ezt a folyamatot. Azzal, hogy sokat elégedetlenkedik. Mindenki hibás, hogy ő nehéz helyzetben van, csak ő maga nem hibás.

Mindenki hibás, de főleg a férje. A férje ugyanis nemcsak része a helyzetnek, hanem előidézője is.

Az esetek nagy többségében a férj amolyan tutyi-mutyi alak, teljesen tehetetlen, mikor a helyzet megváltoztatása lenne időszerű.

Van egy forgalomban lévő legenda, amely szerint a mai élet legfőbb terheit az asszony viseli. Cikkék, tanulmányok, könyvek tárgyalják a problémát. Olvasunk olyan írást, amely marcanológ módon tárja elénk a nap-feikeltétől napszállatig, vagy ha jobban tesszük, látástól-vakulásig dolgozó asszonyt, aki nem jut ideje az önművelésre, pedig különböző képességei szorultak belé, de nem képes kifejelesíteni azokat, ugyanis annyira a munka, hogy a fejübejába se látszik ki. Olvaszatunk magas képzettségű asszonyokról, akik a kalapjuk mellé tűzhetik a fiatal kor-

ban megszerzett diplomájukat, mert minden idejüket elnyeli a háztartás. Nem kevésbé szánnivaló annak a nőnek a helyzete, aki fiatal korában nem tanult, gondolván, hogy erre lesz majd ideje később, s most aztán itt áll megfürödvé a két gyerekkel, ha egy-általan fürödhet. Leginkább őket fürdeti.

Folytathatnám, de minek? Ezek mind csak variációk egyetlen témára: Társadal-munk variációk köti és kifacsarja az asszonyt, hiába biztosítja a törvény, hogy egyenlő a férfival.

Az írásközös tulajdonsága, hogy egy vádló kéz nyul ki a sorok közül. Bennünket, férfiakat vádol.

Nem elég, hogy az ebédet nem mi főztük, még mosogatni se vagyunk hajlandók. Nem elég, hogy a gyerek megszületése nem vállalkoztunk, most még csak nem is játszunk vele. Csak elnyújtózunk, olvassuk az újságot, még a vajat is az asszony kené a kenyérünkre, s ami az esti programot illeti, menjünk csak neki a nagy tel-avivi éjszaká-nak, mi viszont szépen itthon maradunk...

Az asszonyknak már komplexumai vannak: s hiába ment férjhez sok évvel ezelőtt, szörnyű nehéz helyzetébe képtelen beletörödni.

Asszonyom, nagy újságot mondok önnek. A férje körül sincs minden a legnagyobb rendben. Neki is vannak bizonyos problémái.

A munka számára sem majális. Vagy nem mindig az. Higye el, nemcsak azért dolgozik, mert szeret reggel nyolctól délután fél ötig házon kívül tartózkodni, hanem főleg azért, mert pénzt kell keresnie. S ha a fizetését csak magára költené — ugy értem, ha nem családodott volna le évekkel eze-lőtt —, nagyon jól élnéte. Higye el, az as-szonyom, nemcsak Ön gondol arra, hogy ezért a házasságról oadaadt a fiatalágát, lenyese-gette a szármayait, feláldozta legszebb éveit, hanem a férjének is eszébe jut ilyesmi gyak-ran.

Annak a tutyi-mutyi férjnek, aki különben fürdik a boldogságban, hogy éppen Ön sikerült feleségül vennie.

Tudom, Ön azt hiszi, hogy ha máshoz ment volna feleségül, most a hetedik menyországban élnéte. Tudja, mivel találkozna ott? A férjével. Akkor ugyanis ő szintén ott volna...

A hetedik menyországban volna a férje, asszonyom, fiatal leányokkal szórakozna, ma a barátaival kártyázna, s ebéd után jókat szunyókálna, soha nem keltenék őt fel a gyerekek.

A férje is gondol néha erre. Ő is hozott némi áldozatot a családért, a gyerekekért és Önért is, asszonyom. Senkinek nincs kizá-rólagos joga a természetnek fantáziára, meg arra a népszerű, egyszemélyes farsangjátékra, hogy „Mi lett volna, ha...”

Ezért nem lelkesedem az „Anyák napjá-ért”. Valami köztem nekem is van a családi boldogság megteremtéséhez, ezért azt aka-rom, hogy lünnepeljek meg a „Szülők napját”. Nekem is szavaljon a gyerek, nekem is ve-gyen ajándékot, értékelje egy kicsit az én tevékenységemet is, azt a kutyafaját!

KILÁTÓ az Új Kelet irodalmi figyelméje

Jigál Moszinson, az ismert nevű szinpa-di szerző az utóbbi években rendszeresen ír-tárcaikat a „Láisa” című hetilap számára. Írásainak válogatott kötete most „Nőkről és férfiakról” — Al násim voál gvarim” cí-mel megjelent.

Nachman Szirkín lánya, Mary Szirkín megírta az édesapja monográfiáját. A szocialista-cionista mozgalom jelentős alakjáról szóló könyvet a cionista világszervezet adta ki — a nagy uttorokról való sorozat kere-tében.

Az olasz sajtó három nagy kiadó világ-sárgól számol be. Mindhárom céget eladásra kínálják. Tíz másik ugyancsak jelentős ki-adó komoly gondokkal küzd. Olyan nagy a szegénység Olaszországban, hogy könyvre nem jut az embereknek. Ez különösen a vi-dékre vonatkozik, a nagyvárosokban, első-sorban Rómában és Milanóban jobb a hely-zet. E két város helyi statisztikai adatai szerint többet költenek a lakosok könyvre, mint autóra.

Nagy könyvsiker Japánban Maszdzisi re-génye, amely 25 évvel ezelőtti eseményt ele-venít fel ts megírja, hogy milyen hatással volt a kisémberekre az atombomba ledob-bása. A bombázás napján és a következő néhány napon játszódik le a regény csele-keménye — Cime-A fekete eső.

Harmec év múlva, tehát 2000-ben játszó-dik Jean-Louis Curtis legújabb tudományos-fantasztikus regénye, amely arról szól, hogy Brigitte Bardot 2000-ben fiatalító kurának veti alá magát, s utána szerelmre gyullad a szíve egy 20 éves mexicói ifjú iránt.

Franco Cristaldi, az olasz filmek elnöke azt nyilatkozta, hogy a sexi-filmek kora las-san végetért, a most kezdődő évtizedekben gyártásbásu, kósztiúmbos, látványos filmeket nagyrantak majd elsősorban.

A romániai irodalmi életben eseménynek számít Aurel Mihale regényciklusának befe-

jezése. Az első kötet 1963-ban jelent meg „Futás” címmel, az utolsó kötet, a „Korai tavasz” most hagyta el a sajtót.

Hetvenkilencedik születésnapját ünnepelte angliai kastélyában Agathe Christie, a világ legolvasottabb krimi-írója, aki eddig 80 könyvet és 19 szinpa-di művet írt. Ma is dolgozik.

Nagy port vert fel Európában Gustav Fröhlich, a 30-as évek népszerű filmstárjának most megjelent emlékirat-kötete. A mű-vész évekig Alpar Gitta, a kiváló magyar-zsidó énekesművész nője volt, majd Lida Barova cseh színésznő vette el. Évtizedekig tartotta magát a pletyka, hogy Fröhlich vé-repre pofozta Goebbels-t. Hitler propagandaminiszterét, mert bizalmas kettesben ta-lálta őt a feleségével. Az eset után Goebbels befűdött Sauerbruch professzor, kora leg-hi-resebb sebészének szanatóriumába és me-goperáltatta magát. Nos, Fröhlich megírja, hogy ez a pofon valójában nem csattant el, de mégis sokat lendített a karrierjén, mert mindenhol beszéltek róla és őt vastappsal ün-nepelték.

Konyak-vita dul a francia irodalmi sajtó-ban. Arról van szó, hogy Franciaországban is népszerű a krimi-irodalom, s a detektívek viszik isznak egy-egy fogas kérdés megol-dása előtt, akár az angol krimi-irodalom lapjain. Ez helytelen, vélik a francia haza-fiak, mert igazi francia konyakot iszik, nem viszik. A vitába eredeti módon avatkozott a konyakgyárosok szövetsége, ugyanis „Mys-tere et Cognac” néven irodalmi díjat alapí-tott. A „Rejtély és konyak”-díjat az kapja meg Franciaország írói közül, aki regényé-ben megfelelően itatja a konyakot a hőseivel. Jónéven veszi a zsűri, ha a regény csele-keménye egészében, vagy legalább részben Cha-rent-ben, a francia konyak ősházájában ját-szódik.

A budapesti „Magyar Nemzet” egyik ol-vasója azt követeli a „Levelek a szerkesztő-höz” rovatban, hogy a Sütő u.2.számú há-

zat jelöljék meg emléktáblával, mert ott élt élete legtermékenyebb éveiben Szomor De-zsö.

Az „Am ovéd” kiadó titkársága jelenti, hogy népkönyvtári sorozatának — „Sziifria láám” a neve — nagy sikere van, eddig huszrezen fizettek elő a sorozatra.

De Gaulle lemondott hivatalosan elnöki nyugdíjáról és tábornoki járadékáról is. Lé-pését azzal indokolta, hogy emlékiratain do-gozik, s egy kiadótól már fel is vett négy-ezer dollár előleget művere. A francia kiadás kétféle példányban jelenik meg, idegen nyelvekre is lefordítják, tehát a honoráriu-mából haláláig majd csak meglesz a fele-ségével.

„Náár sáv min hácává” — Egy ifjú le-szerel — címmel megjelent a Levin-Epstein kiadónál Jicchá Silo verseinek gyűjteménye.

A Somér Hácár mozgalom kiadójánál (Sziifriát hápoáim) megjelent a társadalom-tudományi lexikon örökdió kötete.

Az UNESCO — az UNO kulturális világ-szervezetének kiadójánál megjelent angolul Gandi életrajza. A műnek „Minden ember testvér” a címe. Ez volt Gandi világnézete-nek a lényege.

Magyarországon — több mint 20 évvel az író halála után — ismét kiadták egy Zsolt Béla könyvet, a „Kinos ügy”-et. Elő-ször 1935-ben jelent meg. Középg Ferenc tar-talmas utószót írt a könyvhöz.

A párizsi Larousse, a világ egyik legjelen-tősebb lexikon-kiadó vállalatánál Balzac-le-xikon jelent meg. A mű lexikális módszerek-kel dolgozza fel Balzac valamennyi hőisének vonatkozásait, s az író életének eseményét. Mindenki helyet kapott a lexikonban, akinek csak köze volt életéhez, illetve életművéhez. A hatalmas Balzac-irodalmat is feldolgozták a munkáin kívül a lexikon szerkesztői. Alli-tólag a Larousse sorozatra gondol, annak első köteteként jelent meg a Balzac-lexikon, amelyet a francia és a világirodalom további nagy alkotóinak életét ilyen formában fel-dolgozó művek követnek.

(Összeállította: b. p.)

Ritka alkalom az ilyen találkozás. Rendkívül embert ismerem meg a maga egyszerűségében, közvetlenségében. Olyan — férfit, aki összhangban áll az őt körülvevő világgal, a harmóniára törekvő művészetével, emberi magatartásával, közös nevezőre varázsolja az élet lényegét, egyben bonyolult kérdéseit. Külsője seholsem tűnne föl, még „divatos”, ápoltság sem vonja magára a figyelmet, bár egész „hanyag” megjelenése, a külsőségeket kerülő, igénytelen öltözete, szája sarkában füstölő pipája a művészt sejteti. Ha az ember szóba elegyedik vele, azonnal megérzi, hogy a „csendes” külső alatt különös lélek lakozik, a szellem s az értelem olyan ötvözet, mely az átlagon felüli alkotót fémjelzi.

Kurt Ohnsorg keramikai művész. Osztrák s egyben világpolgár, aki mindenütt otthon van, ahol erjedő újításra, s szellemi tünységet kiterítő kére van szüksége. Olyan ember, akit szakmai körök New Yorkban, Londonban, Párisban, Tel-Avivban, Milánóban és ki tudja még hol, a megmagasabb mérték szerint értékelnek és szeretik. Lényegében tevékenysége messze túlszárnyalja a szűk szakmai határokat, nyugtalan, kutató természete az általános emberit szolgálja, a szó nemes értelmezésében: nemzetközi. Valószínűleg ez a magyarázata annak, hogy Ohnsorg éppen olyan otthonosan érzi magát a zsidóság körében, mint nepe bölcsőjében, Ausztriában.

Izraelhez azonban különös szálak fűzik, itt nem a művészi kapcsolatokra gondolok, hanem a láthatatlan lelki kötelékekre, melyek elváratlanul bizonyulnak. Kévszerű ember dicsekedhet azzal hogy teljesen azonosítja magát Izrael sorsával, kevés nemzsidó ember mondhatja magáról, hogy folyékonyan ír és beszél héberül, kevés, de minék soroljam, inkább beszéljenek a tények, hadd nyilatkozzon maga Kurt Ohnsorg.

Kérdés: — Ön úgyszólván még fiatal ember, 43 éves, bár kevesebbnek látszik, világszerte ismert keramikai művész, a világ számos országát bejárta, még Japánba is eljutott, a siker kitartóan nyomába szegődött, új gondolatoknak próbál utat törni, ha nem vételek. Ön a lázadó, a nyugtalan művész típusa?

Felelet: — Nem cáfolom, bizonyos sikereket, illetve bizonyos célkitűzéseket értem el, a legjobban uton vagyok — remélem — megvalósítani elképzeléseimet, bár csupán a kezdet küszöbén állok, rengeteg még a tennivaló. Hogy lázadó vagyok-e, ezt nem merem határozottan állítani, szerintem minden igazi értelmiséginek kötelessége a saját fejével gondolkodni, s ellenállni a felülről jövő, manipuláló szándéku kísérleteknek, melyek, sajnos, azonosított, elektroizálódtatott társadalmunkban a szellemi tevékenység minden területén megnyilatkoznak. Az egyén elszigeteltségét megszüntetni, az embereket egymáshoz közelebb hozni, mindezek a rekvézek, talán a lázadó fogalmába is beleférnek s ezekkel a törekvésekkel mindig azonosított magamat.

Kérdés: — Tudomásom szerint magatartása gyermekkorában élesen eltért a megszokottól, talán itt keresendő a fejlődésének irányadó rugóit?

Felelet: Két döntő esemény befolyásolta ifjú ságomat, meghatározta további utamat. Nővérem égő vasalójával való játszadozás közben súlyosan megsebesítettem lábomat. Szomszédban egy zsidó orvos lakott és neki köszönhettem, hogy épkézláb ember lett belőlem és nem nyomorék. Ez a zsidó orvos, akit később Bécsből deportáltak, tanított meg az első héber szavakra, imáakra, vallásos ember lévén, felkeltette bennem az érdeklődést a zsidó nép iránt. Az orvost koncentrációs lágerben gyilkolták meg, de alakja örökké él bennem. Diákkoromban, 1943-ban, 16 évesen, a hetedikben jártam és cserkészként is működtem fiatal lelkesedéssel. Mindennek egy pofon vetett véget, amit egy hitlerista ifjúsági vezér pofájára mértem. Utáltam a pöffeszkedő zsarnokságot.

BÉCSI LEVEL

ISMERED MEG BARÁTODAT!

Írta: BARDOS B. ARTHUR

Ösztönzerűen idegenkedtem tőle, valószínűleg a zsidó orvos barátsága is hozzájárult magatartásom kialakulásához. Kicsaptak Ausztria összes gimnáziumából, szerény családi körülményeim folytán fizikai munkával pótoltam a

retete. Hogyan alakult ki ez az érzés, mi késztette arra, hogy a Zsidó Állam legnehezebb perceiben teljes melleszéssel kiállt érte?

KURT OHNSORG

szükség, háborus keresetet s a háború befejezése után értelességi nélkül beiratkoztam a Képzőművészeti Akadémiára. Tanulmányaimat — 1950-ben fejeztem be.

Kérdés: Kérem, sorolja fel eddigi pályafutásának sikeres állomásait.

Felelet: — Kiállításaim, többek között, Párisban, Rómában, Tel Avivban, Londonban, New Yorkban, Hollandia főbb városában, Japánban voltak. Részt vettem az 1954-es, 57-es, 61-es és 64-es milánói triennálékban. Elnyertem a bécsi Művészeti Alap Díját, a Theodor Körner-Díjat, 1962-ben az Academie Internationale de la Ceramique aranyérmét, 1965-ben az ezüstérmét, Bécs- város díját és 1969-ben az Osztrák Állami Díjat. A Tanügyi Minisztérium 1968-ban a professzori címmel tüntetett ki. Gondolom, ezzel kimerítettem a lexikális vonatkozásokat, nem akarom tovább untatni...

Kérdés: Nagyon lényeges kezdeményezéséről említett sem tett. Pedig éppen ezzel új lapot nyitott meg a kerámia, illetve általában a művészet és a gyakorlatias környezet eddigi laza kapcsolatának történetében.

Felelet: — A keramikusk szimpoziumját indítottam meg, melynek célja szoros kapcsolatot teremteni a keramikuskok az ipar és a kézművesség között. Mindenki tanulhat egymástól, a kerámia az ipar szolgálatában óriási lehetőségeket, látványokat nyit meg, a művészek pedig karöltve a porcelán- és keramiapipar mérnökeivel új utakat törhetnek. De ez az együttműködés szélesebb területekre is kihat, tudósok, művészek, mérnökök, szakemberek ismerik meg egymást és ez az „együttélés” mindannyiunk számára gyümölcsöző. Gmundenben tartották meg az első nemzetközi szimpoziumot, eddig 24 ország kapcsolódott be és támogatja a szimpozium gondolatát, annyira előreléptünk, hogy az UNESCO is foglalkozik velünk.

Kérdés: — Közmondásos az Ön Izrael-sze-

lélek vagyunk. A zsidó orvos elvett magvai halás talajra találtak bennem és 1966-ban, mikor először jártam Izraelben, annyira megfogott az ország szépsége és varázsa, ifjúságának lendülete, hogy azóta boldog foglya vagyok ennek a szerelemnek, rengeteg izraeli barátára tettem szert. Eju-Hod művészalban laktam, ott ismerkedtem meg Genia Bergerrel, aki szintén a kerámia művészetét műveli. A művész nő férje, Jehuda Gábai, hírneves izraeli színművész. Ők és más barátaim keresztül-kasul utaztattak az országon át, az a hat hét felejtethetlen maradt számomra. Egyik különösen érdekes ismeretségem az azóta elhalt Friedland, a Habima egyik alapítója, akivel hosszasan bécéltem a tenger partján, az idős ember bölcsessége, mely élettapasztalata máig is elkísér. Többek között meglátogattam Eju Hásófé kibucot, résztvettem tagjainak ünnepi gyűlésén. Az egyik felszóvaló lelkes és nemes pártossal adta elő mondókáját, határozottan az volt az érzésem, hogy héber verset hallok, a szavak csodálatosan zengtek fülemben, bár semmit se értettem belőle, a szöveg ritmusa és zenéje eladallított. Felejtethetlen élmény volt. A végén megkérdeztem, kinek a költeményét szavaltta el. Kiderült, hogy a kibuc termelési beszámolóját hallgattam meg, mely költeményszerűen csempent a díszterem falai között. Ekkor hátraháztam el, hogy, ha török, ha szakad, — megtanultam a héber nyelvet. Ezt a nyelvet, ezt a biblikus nyelvet a földkeresztség egyik legcsodálatosabb nyelvének tartom és hazajövetelem után, következetesen, a bécsi izraeli követséghez fordultam — támogatásért. A követség tanárt bocsátott rendelkezésemre és hihetetlen rövid idő alatt megtanultam írni-olvasni, sőt beszélni. Azt hiszem, mint-hogy Európában nem nagyon van alkalom héberül társalogni, folyékonyabban írrok,

mint beszéllek, ezt megerősíthetik izraeli barátaim is, akikkel rendszeresen levelezem. Második izraeli látogatásom során, 1968-ban, tősgyökeres héber nyelven vitakoztam ottani művészbartáttal és sokan nem akarták elhinni, hogy nem vagyok bennszülött, szakatlam, meg héber kiejtesem, a zsidó imáre- re valódi izraeliélve alakított, osztrák létemre.

Kérdés: Végezetül, mondja el az Új Kelet olvasóinak, miként reagált a hatnapos háboru kitérésének hírére?

Felelet: — Két nappal a harcok kitérése előtt, az egyiptomi fenyegetések hallatára, meg voltam győződve, hogy Izraelt halálos veszély fenyegeti és tudtam, a háború elkerülhetetlen. Ebben a pince-műteremben, ahol most beszélgetünk, gyorsmunkával hatalmas plakátokat készítettem, melyek felszólították Bécs lakosságát, hogy adakozzék Izrael megmentésére, mert pénzre mindig szükség van, gyógyszerek, fegyverek kellenek... A plakátokat kiragasztottam a ház falára. Az adakozás hibás kifejezés, hiszen erről szó sem volt, hanem kerámia-munkáim eladásáról s más bécsi művészek terméséről. A pénz az Izrael-alapra folyt be, — így szólt plakátom szövege. Előzőleg összehívtam összes elérhető barátait, a muzeumokat és kiállítási termeteket, egy- egy szobát minden minden erőt, és lám, számos helyen indult meg a művészek harca Izraelért, nagyon sok pénz gyűlt össze, az általános szimpátia léttön-nött, amint nőtt a veszély hulláma is Izrael körül. Lázás munka folyt ebben a műteremben, éjjel-nappal dolgoztunk, égető keménycím csak egy „okádta” a kerámia-kancsókat, vázákat, amforákat... El is kelték frissen... Fogalmam sem volt, hogy magam is halálos veszedelemben forogtam, egyik nap, minden előzetes bejelentés nélkül, becsengetett négy arab diák és sósavat lódtítottak arcomba. Kémiait is tanultam „enek köszönhetem, hogy azonnal védekezhettem a sósav égési seibeivel szemben — s ezt is megszuattam. Izraelt szeretni és érte kiállni, — ma sem veszélytelen, egyévtől velem?

Mit felelhettem? Kurt Ohnsorgnak igazza van.

FRANZ ROSENZWEIG SZELLEMI ALIJÁJA

Írta: DR. HOROVIC TIVADAR

Franz Rosenzweig kétségén kívül korunk legnagyobb és legeredetibb zsidó gondolkodójának jegyike. Életének főmórvé „A megváltás csillaga”, mely a zsidó egzisztenciális filozófia tanításait tartalmazza, most jelent meg héber nyelven a Moszad Bialik és a Leo Beck intézet gondozásában, ami egyet jelent a nagy zsidó tudós és tanítómester szellemi határozásával. Ebből az alkalomból igyek- zünk felidézni Franz Rosenzweig emléket és néhány eset- vonással felvázolni életútját.

1886-ban született a német-országi Kasselben, gazdag, előkelő, nagykulturájú zsidó család fiaként. Szülei asszimilán- sok voltak, afféle Mázkir-zsi- dók, akik csak a nagyünnepnek idején jártak templomba. Ez volt egyetlen laza kapcsolatuk a zsidósághoz. Se a zsidó tradí- ció, se a zsidó tudás légköre nem övezte az ifjú Franz Rosenzweigot.

Ne legyünk igazságtalanok! A családhoz tartozott egy öreg nagybács is, aki a hatéves Franz Rosenzweignek, amikor először

ment nem zsidó iskolába, ezt kötötte a lelkére: „Ma méggy először az emberek közé; egész életedben gondolj arra, hogy zsidó vagy!”

KITERÉS HELYETT MEGTERÉS

Egyetemi tanulmányait a szü- löi bázról távol folytatta. Egy évet az egyetem orvostudomá- nyi karán töltött, de innen a filozófiai fakultásra menekült, ahol filozófiát és történelmet hallgatott. Istenkereső filozófus volt és ilyen vonatkozásban nem talált szellemi tartalmat és lelki kielégülést abban a zsidó légkörben, amelyben élt. A szel- lemi üresség következményeit le akarta vonni és mikor zsidó intellektüelek egy csoportja — közöttük unokafivére is — el- határozta, hogy kikeresztelkedik. Franz Rosenzweig igazat adott nekik és ő is követni akarta példájukat.

Ez az öszi nagyünnepnek előtt történt. Szüleinek már be is je- lentette végzetes szándékát. Csak passzív ellenállásra talált. Any- ja nem egyezett bele, hogy ezek után a család többi tag- jával részt vegyen az ünnepi istentiszteleteken.

De a sors utjai kiszámitha- tatlank. Franz Rosenzweig nem akarta a keresztiséget „hitetlen pogányként” felvenni, ezért ti- tokban, lopva a jomkipur egy berlini külvárosi chászid bét há- midrásban töltötte. Ez olyan megrázó zsidó forradalmi él- ményt jelentett számára, mely egész lényét megrendítette, fel- rázta. Az egyszerű zsidók rendi- hetetlen Isten-hite, őszinte áhi- tata őt is magával ragadta és fáklaként mutatta számára az igaz zsidó utat, melyen halad- ni kell.

Kitérés helyett megtért, helye- sebben visszatért a zsidósághoz. Hadd említsük itt meg, hogy Franz Rosenzweig, ellentétben más korabeli zsidó tudóssokkal, filozófusokkal és gondolkodók- kal, nemcsak a zsidóság filozó- fiáját, teológiáját és morális ta- nitásait fogadta el, hanem szigor- uan betartotta a micvákat, a vallási előírásokat is.

Ezután Franz Rosenzweig éle- tében a tanulás és az alkotás időszakát követtezett. Teljes ener- giával vetette magát a Tóra, a Talmud és a tradicionális zsi- dó filozófia tanulmányozásába. Megtanult jól héberül és tudás- ban magas talmid cháchám-i színvonalat ért el. Ebben a kor- szakban fordította le Jehuda Há- lévi verseit és himnuszeit, ké- sőbb pedig Martin Buberrel e- gyütt Mózes öt könyvét.

FILOZÓFIAI FORRADALOM

Az első világháboru idején Franz Rosenzweig katonai szol- gálatot teljesített. Először a ma- cedóniai fronton szolgált, ké- sőbb további kiképzésre egy Var- só környéki széttaghoz került. Szabad idejében eljárt a helyi templomokba és tanházakba, — kapcsolatot keresett és talált a helyi zsidósághoz, annak leg- szegényebb rétegéhez is. Az el- képesztő nyomor, mely eléje tá- rult, a zsidók halál-közelsége,

FRANZ ROSENZWEIG

megdöbbentí, megrendíti és va- lóságos filozófiai forradalmat i- déz elő benne.

Eddig az volt filozófiai kré- dója, hogy az emberi értelem a halál fölé emelkedik és a kie- gyensúlyozott, boldog ember vi- lágképeknek kialakításához ve- zet. A háboru forratagában azonban rádöbent, hogy nem lehet szemet hunyni az emberi gyűlölködés és gonoszsg fölött, Hans Ehrenbergnek ezt írta: „Més dolgom nincs már velem, mint a filozófiának tudomásul kell ven- nie a halált és új utakat kell keresnie az emberi problémák megoldására. Nemcsak észoko- kat kell keresni, hanem olyano- kat is, melyek az ember lété- ből, egzisztenciájából fakadnak. Így született meg a háboru- keltős közepén a zsidó egzisz- tenciális filozófia gondolata, az a korszakalkotó filozófiai rend- szer, mely a „Der Stern der Erlösung” (A megváltás csillaga) című hatalmas művében tere- bélyesedik ki.

A FRANKFURTI SZABAD ZSIDÓ TANHAZ

A megváltás csillaga 1921- ben jelent meg Frankfurt am Mainban. Ezután Franz Ro- senzweig a további tanulást és tanítást tűzte ki életcéljául. Frankfurt am Mainban megalá- pitotta a Szabad Zsidó Tanhá- zat, mely magas tudományos színvonalon fejtett ki tevékeny- séget. Célja az volt, hogy a zsi- dósághoz közel álló és a zsi- dóságtól eltávolodó értelmisé- gieket lássa el szellemi táplálék-

kal. Valószínűleg szemé előtt le- begett saját életútjának tanu- sága: a tudatlanság eltávolít a zsidóságtól, viszont a tudás a zsidó szellemi értékek ismerete és felismerése a kételkedőket is közelhozza, visszahozza a zsidó- sághoz.

Franz Rosenzweig csak rövid ideig fejtethett ki magas szín- vonalu, zsidó tudást és tudatot terjesztő tevékenységet. Egy év múlva halálos kór támadta meg. Egész teste megbégnül, sem en- ni, sem beszélni nem tud, egyen- len testrésztét se képes mozdíta- ni. Csupán egyetlen újítást képes meg-megrátdítani és ezt a mi- nimális lehetőséget használja fel arra, hogy hatalmas szelle- mi rezervoárjából felszínre hoz- za lelki kirógéinek gyöngyeit. Különleges irógépet konstruál- nak számára, melyen egy új- jal jeleket pötyögget. Ezeket fe- lesége, Edit Rosenzweig (jelen- leg is Hajfán él) átírja és publi- kálja. Neki köszönhető a Franz Rosenzweig tanulmányait, vita- iratait, cikkeit tartalmazó „Klei- nere Schriften” (Kisebbit ír- sok) című terjedelmes kötet megszületés, jóval a nagy tu- dós 1929-ben bekövetkezett ha- lála után. A mű Berlinben, a Schocken kiadó gondozásában látott napvilágot. Ugyanott je- lentek meg kulturkincset ren- zentáló hatalmas kötetben (745 oldal) leveleit, melyeket szintén a felesége válogatott és rendezett sajtó alá.

RÁMBÁM — A MINTAKÉP

Még jóval „A megváltás csil- laga” megjelenése előtt barát- jának és unokafivérének, Hans Ehrenbergnek ezt írta: „Més dolgom nincs már velem, mint a héber kiadás előkészítése”.

Franz Rosenzweig Rámbám nyomdokain haladt. Hermann Cohennek azt mondta egy be- szélgetés során, hogy Májmoni- desz „More neuchim” (A té- velgyők utmutatója) című műve csak annak köszönheti fenn- maradását, hogy még életben és ő irányítása mellett for- ditották le héberre. (Májmoni- desz nagy művét eredetileg ara- bül írta, de ez a szöveg el- tűnt, évszázadokon át ismeret- len volt, míg a héber More neuchimot mindenkor tanu- ták és tanították a zsidó tan- házakban).

Más alkalommal, már súlyos betegségének idején, egyik nap- ló-feljegyzésében szinte végren- deletszerűen meghagyja fele- ségének, hogy ne takarékosod- ják akár nagy kiadásoktól sem, ha megfelelő fordítót talál a mű héber átültetésére.

Franz Rosenzweig vágya, zsin- te ugy mondhajuk: szellemi

(Folytatása a 18. oldalon)

3537 MODELL

24" (61 cm)

1970

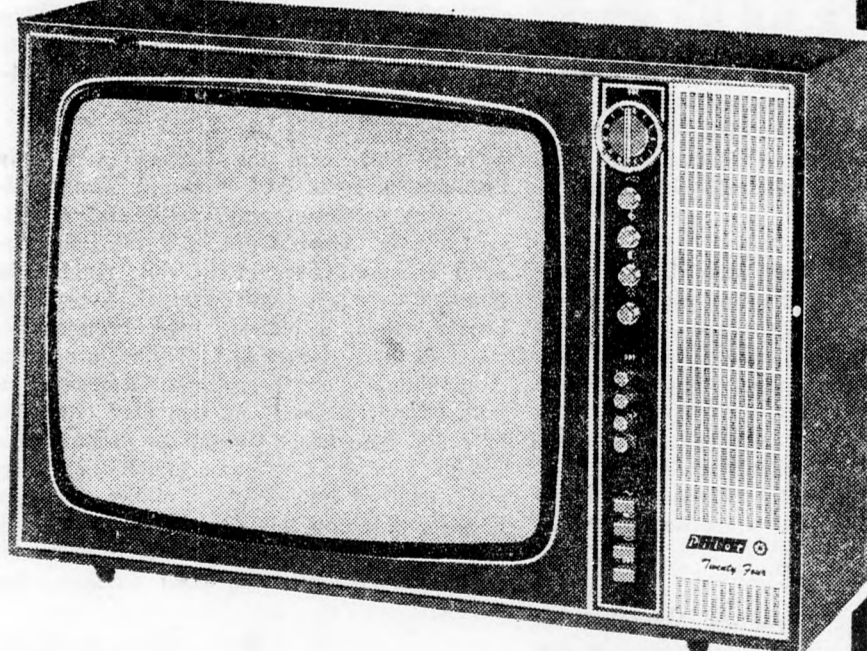
* Pilot 3537 — Stabil kép és nagy érzékenység a VHF és UHF hullámsáv részére beépített két különböző erősítő és keverőegység eredményeképpen.

* Pilot 3537 — Csodás hang a ké- szülék elején elhelyezett nagy eliptikus hangszóró kiváló minősége miatt.

* Pilot 3537 — Nagyméretű 24 inches (61 cm), 110 tokos (rövid) kép- ernyővel ellátva.

* Pilot 3537 — Kitűnő kontraszt, amely a képső üvegbe öntött különleges fényzűrőnek köszön- hető. Ez minden további fény- szűrőt feleslegessé tesz.

* Pilot 3537 — Kétéves jótállás a képsőre.

Pilot

פילוט עדיך - בשרות ובטיב

ÉLETEM LEGFŐBB PILLANATAI

— Leghíresebb korszakom az volt, amikor szántottam Szederán, a legfelelősebb pillanat pedig, amikor legyőztük a felszabadító háborúban az öt arab országot. — Ma még szerintem az oroszok maguk sem tudják, hogy meddig hajlandók elmenni a beavatkozásban itt, a Közel-Keleten. — Amikor diplomáciai kapcsolatban voltunk az oroszokkal, a szovjet nagykövét ezt mondta nekem egyszer: „A világ szempontjából Kína a legnagyobb veszély!” — Kár, hogy Dájan nem látja be a terroristákkal szemben alkalmazandó halálbüntetés szükségességét.

Írta: RÁFAEL BASÁN

— Miért mondott le a Kneszet-tagságról?
 — Nagyon egyszerű. Nincs időm a Kneszetbe járni. Emlékiratímon dolgozom, s ezt a munkát mindennél előbbrevalónak tartom. Azt viszont nem találom helyesnek, hogy ha úgysem járok a parlamentbe, elfoglaljam a helyet, amely az utánam következő pótképviselőt illeti.

Izrael fennmaradjon! Nem azért, mintha olyan nagyon szeretnénk minket. Őnzó érdekek ez csupán. Ha mi nem lennénk, miért maradnának az arabok az ő oldalukon?

— Van-e az orosz—kínai viszállyal kapcsolata a Közel-Keleten?
 — Könnyen lehetséges. Amikor még kapcsolatunk volt az oroszokkal, az egyik szovjet nagykövét ezt mondta nekem: „Kína a

egyetlen pillanatig sem akart békét. Talán egyszer, 1963-ban érdeklődött komolyabban a béke lehetőségei felől, de aztán nem.

— Mi történt 1963-ban?

— Levelet kaptam Londonból. Valaki azt írta nekem, hogy egy angol újságitő Naszszernél járt, s ezt mondta neki a diktátor: „Ha együtt ülnének 2-3 órán át Ben Gurionnal, elrendeznénk minden problémát!” Irta az újságitőnek, s megkérdeztem, miért nem tájékoztatt engem Naszszervairól? Azt válaszolta, hogy nem tudott Egyiptomból hoztam jönni, mert vissza kellett sűrgősen utaznia a szerkesztőségbe. Ismét irtam neki. Megírtam, hogy beszéljen Naszszerral, mondja meg, Ben Gurion hajlandó azonnal Kairóba repülni, de szívesen tárgyalna vele bármelyik semleges országban, s ha ő, Naszszér akar Jeruzsálembé jönni, személyesen garantálom a testi épségét. Az angol újságitő elemelt Naszszert és a következő válasszal tért meg Kairóból:

„Most alakult meg az egyiptomi, szíriai és iraki egység, annak egyetlen célja Izrael elpusztítása, tehát a békéről tárgyalni most nem időszerű.”

— Ki volt az? — érdeklődött De Gaulle.
 — Rothschild báró! — feleltem. De Gaulle így válaszolt: — Igen ám, de Rothschild nem volt francia! Ezen kicsit meglepődtem, de aztán rájöttem, hogy valóban Németországban született, a fia pedig Angliába ment, ahol parlamenti képviselő lett belőle.

— Most, hogy a Kneszet-tagságról is lemondott, kicsit kevésbé szigorú a többi politikusok iránt?

— Nincs nekem semmi bajom senkivel. Biráltam ugyan egyeseket, de senkit nem gyűlöltem.

— Lavont sem?

— Nem, őt sem. Csak sajnáltam, amit tett.

— Beismeri, hogy Ön is követett el hibákat?

— Minden bizonytalán, hiszen emberek vagyunk elvégre, de nem tudom pontosan, mikor és hol hibáztam.

— Nem bánt meg senmit?

— Mire gondol?

— Például az Altaléna-ügyre.

— Ma is megtenném. Egyébként nem egyedül a saját fejem után mentem, kormányhatározat volt ebben az ügyben. Egyhangú kormányhatározat! Ami viszont a dolog másik oldalát illeti — aki akkor előidézte az Altaléna-ügyet, az ma nem ismételné meg, ebben biztos vagyok!

— Az 1956-os visszavonulást sem sajnálja?

— Amikor a kormány elé jöttem a Szináj-hadjárat tervével, Bentov miniszter megkérdezte: — Elfoglaljuk a Szinajt és aztán Izraelhez csatoljuk? Azt válaszoltam, hogy mi nem Szináj elfoglalásért indultunk harcba, hanem biztosítani akarjuk az éjleti szabad hajózást. Egyébként már 1955-ben javasoltam, hogy küldjünk egy megerősített katonai egységet Sárm-el Sejkbe, hogy a szabad hajózás nemzetközi elveinek megfelelően biztosítsák számunkra Éjjelot. Akkor leszávott a minisztertanács. Egyik miniszter azt mondta utána nekem: — Izraeli katonai Szinájban? Ez úgy hangzik, mint valami legenda... 1956-ban a Somér Hácáír-hoz tartozó miniszterek ellenétek a Szináj-hadjáratot, de aztán magukévá tették a többség álláspontját. Először ellenétek a hadjáratot, aztán tiltakoztak a visszavonulással szemben!

— Miért?

— Engem kérdez? Őket kérdezze! Mjért tört ki a hatnapos háború? A szabad hajózás biztosítása volt az oka.

— Igaz, hogy Ön a halálbüntetés híve?

SAJNÁLOM, HOGY DAJAN NEM ÉRTI MEG...

— Igen, mi túl kesztyűs kézzel bánunk a terroristákkal. A börtönben kezelik őket, kulturális szolgáltatásban részesülnek — vagyis aligha elrettentő a dolog számukra. Ha tudnák, hogy az életüket kockáztatják, jobban meggondolnák a dolgot. Kár, hogy Mose Dájan ezt nem látja be. Általában pedig ő az egyetlen, aki jól érti a problémákat. A közelmúltban beszédtet tartott az egyetemisták előtt. Az utóbbi években nem hangzott el ehhez fogható szónoklat, meg is irtam neki.

— Ha már így megdicsérite a hadügyminisztert, mi a véleménye a miniszterelnökről?

— Amikor megválasztották Golda Méirt miniszterelnöknek, elmondtam róla a véleményemet a Kneszetben. Azóta nem változott semmi.

— Milyen a kapcsolata most dr. Sznével?
 — Nemrég találkoztunk, s azt mondtam neki: — Ugy látom, Ön cionista lett ismét!

EGY EMLÉKÜNNEPESEN

Ben Gurion jobboldalán, a mikrofon előtt Jona Kesze, az Új Kelet állandó cikkírója áll, utána a néhai államelnöket, Jicchák Ben Sprinjak, a Kneszet néhai elnöke és Mose Sáret néhai miniszterelnök és külügyminiszter látható.

— Nagyon sokan azért szavaztak a „Mám-lachi” listára, mert az ön neve szerepelt annak első helyén. Nem gondolja, hogy azokkal szemben vitatható az eljárása, vagyis, hogy most lemondott?

— Mit teytek? Nincs időm a Kneszetbe járni, kénytelen voltam erre a lépésre. — A Kneszet különböző frakcióihoz tartozó képviselők arra kérétek, hogy halassa el kicsit a lemondását, s a Mikve Jiszraéli mezőgazdasági iskola 100 éves jubileumi ünnepségén vállalja a központi szónok tisztségét a parlament nevében. Miért mondt el nemet?

— Elmagyaroztam, mikor felkértek, hogy nem vállalhatom a megiszteltetést, mert Mikve Jiszraélról már beszéltem. Egy Kneszet-ülés nem olyan, mint a választási előtti népgyűlés, ahol az ember bátran visszatérhet a korábban elmondottakra. Ezért kénytelen voltam elutasítani az egyébként megiszteltő felkérést.

— Melyik volt a legnagyobb pillanata a Kneszetben?

A GYZOZLEM PILLANATA

— Nehéz erre válaszolni. De hogy mikor volt életem legfelelősebb pillanata, azt pontosan megmondhatom. Amikor a felszabadító háború véget ért és legyőztük a bennünket támadó öt arab országot. A világ nagy katonai szakértői bizony meglepődtek. Azt hitték, hogy ha két hétig képesek leszünk tartani magunkat, az sok lesz...

— Véleménye szerint a Kneszet betölti a feladatát?

— Egy nagy baja van a Kneszetnek, hogy véleményem szerint nem képviseli közvetlenül a választókat. A felszabadító háború után felmerült egy terv — egyetlen választásra vonatkozólag —, hogy mindenki választson 120 képviselőt. Akkor minden választó katona volt, egyszeri alkalomra jó lett volna ez a módszer. Végül nem lett belőle semmi. Az volt a tervünk, hogy a háború után olyan választási rendszert alakítunk ki, mint Angliában. Tehát körzeti alapon. Ebből se lett semmi, mert közben 21 parlamenti frakció keletkezett, s lehetlenné vált a választási törvény demokratikus elvek szerint való megalkotása. Minden maradt a régiben. A polgár nem képviselőt választ, hanem egyik, vagy másik lista adja szavazatát. A Kneszet-tag nem tudja, ki szavazott rá, a mandátuma saját pártközpontjától függ. Ez a helyzet ellenkezik a demokrácia alapelveivel. A Mapáj nem egyszer keresztül akarta vinni a változást, de aztán megsemm lett semmi a dolgoból. A kis pártok természetes, hogy ellene vannak...

— Mi a véleménye az oroszok közleketi politikájáról? Meddig mennek az oroszok Egyiptomban?
 — **AZ OROSZOK ERDEKE, HOGY FENNMARADJUNK!**
 — Ezt ma még nehéz megmondani. Szerintem az oroszok maguk sem tudják. Ha az oroszok úgy határoznak, hogy nem kell Izraélt felszámolni, még megérhetjük a békét a szomszédainkkal.

— Gondolja, hogy az oroszok el akarják pusztítani Izraélt?

— Ellenkezőleg! Az oroszok érdeke, hogy

legnagyobb veszély, amely a világot fenyegeti!” Persze, mikor világot mondott, csak a Szovjetuniót értette alatta. Az oroszok legfőbb erejüket Kína sakkbantartására fordítják. Ezzel kapcsolatban szeretném megjegyezni: Amerika nagy hibát követett el, mikor megtagadta a diplomáciai elismerést Kínától.

— Gondolja, hogy lesz háború a következő években?

— Lehet, hogy lesz, de nem eikerülhetetlen. Ha csak az arabokkal fogunk harcolni, akkor nem vitás a győzelem. Nehézebb a helyzet, ha az oroszok is részt kérnek ebből a háborúból. De nekik is nehéz lesz.

— Mit akarnak végső fokon az oroszok?

— Kezükben akarják tartani a Földközi-tengert, az Indiai óceánt és az Atlanti óceánt. Jelenleg a legagaszább imperializmus az orosz imperializmus. Az oroszok által leigázott népek Kínától várják a változást. Nem azért, mert szeretik Maot és a kinaikat, hanem kizárólag azért, mert gyűlölik az oroszokat. Egyébként az is jellemző, hogy az imperializmus ellen leghangosabbak az oroszok...

— Véleménye szerint Naszszér teljesen az oroszok kezében van?

— Nem teljesen. De nagyon nagy mértékben. Az orosz segítség nélkül nem folytathatna egy percig sem buta politikáját. Azt se felejtjük el, hogy az oroszok építettek fel Naszszernak az asszuáni gátat!

— A világlapok olyasmit írnak, hogy háború veszélye nagyobb jelenleg a mi körzetünkben, mint Dél-Kelet-Ázsiában. Így van ez?

— Világos, hogy nagy itt a háborús veszély. De van nagy kiltás is a békére. Az egyiptomi nép nem kevésbé akarja a békét, mint a mi népünk. Ennek az a feltétele, hogy az egyiptomi nép szüntesse meg Naszszér rezsimjét.

— Miért?

— Egyiptom népe személyi helyzetben van. Alacsony nívón élnek, a közművelődési viszonyok elrettenedek.

— Mi a véleménye a Goldmann-ügyről?

— Goldmann közölte, hogy ki hívta őt meg és mikor? Egy szót sem szólt a meghívás körülményeiről. Szerintem Naszszér nem is hívta meg dr. Nachum Goldmant. Nem akarok a Goldmann-ügyről többet beszélni!

— Eleget csinált véleménye szerint a kormány a békéért?

— A jelenlegi kormányról nem mondok semmit. Se jót, se rosszat. Csak azokról a kormányokról beszélek, amelyekben magam is részt vettem. Egyszóval — már a függetlenség kikiáltása után elhatározta a kormány, hogy békét ajánlunk fel az araboknak. Ha akkor elfogadták volna az arabok azt az elrendezést, amelyet nemrég, 1967 novemberében fogadott el a Biztonsági Tanács — régen béke lenne velük. Most már mi nem örülünk a határozatnak.

— Többször említette, hogy 1956-ban valaki közvetíteni próbált Ön és Naszszér között. Talán hallhatnánk néhány új részlet erről az ügyről?

— Csak ennyit mondhatok: Az illető amerikai volt, aki a mai napig gyakran jár Egyiptomba. Állítom, hogy Naszszér soha,

Ez nem sokkal a végleges lemondásom előtt történt.

— Milyen volt a szovjet nyomás mértéke 1956-ban, hogy vonuljunk vissza?

— A nagy nyomást Angliára és Franciaországra gyakorolták. Bulgarián udvariasságu levelet írt a francia és az orosz vezetőkhez. Hozzám két levelet intézett. Az első kemény, udvariatlan volt. Magam is abban a tőnásban válaszoltam neki. Megírtam, hogy a levele nem támaszkodott tényekre. Erre újra írt. Ezúttal mondva csinált négyre hivatkozott. Valaszomban megírtam neki: Miniszterelnök ur, a tények, amelyeket említett, hamisak. A tisztviselői és munkatársai megtévesztették őnt!

— Es?

— Ebben maradtunk.

— Milyen volt az amerikai nyomás?

KETFELE MERTEK
 —Négy hónapig tartott. Végül ők is beláttak nek mindent, amit én mondtam nekik. Akkor irtam Eisenhowernek, s megírtam neki: „Az UNO kétfele mértékét alkalmaz. Egyet velünk szemben és egyet az egész világgal szemben.” Eisenhower egyenes ember volt. Először akkor találkoztam vele, mikor ő volt az amerikai erők főparancsnoka Németországban. Mindent kaptunk tőle, amit csak kértünk a menekült zsidók számára.

Még abba is beleegyezett, hogy hetenként egy katonai repülőgépet kapjunk az amerikaiaktól, amely embereket, gyógyszert és ilyesmit szállított Németországba. Az angol mandátumi hatóság megneszelte a dolgot, a legmagasabb diplomáciai síkon intervenciáltak és aztán már nem kaptunk több repülőgépet az amerikaiaktól...

— Ön változatlanul levelez De Gaulleval?

— Mit jelent az, hogy levelezés? Nemrég hozzá fordultam egy bizonyos kérdéssel, de ő azt válaszolta, hogy nem tud az ügyben rendelkezésemre állni.

— Udvariasan ír?

— Udvariasan és barátságosan! Emlékszem, az Adenauer-temetés után ebédre voltunk hivatalosak, s ott láttam De Gaullet is. Nem mentem oda hozzá, mert akkor már nem volt hivatalos funkcióm. Ő jött oda hozzám, amint meglátott és nagyon barátságosan elbeszélgettünk. Ha valaki akkor azt mondta, hogy De Gaulle rövidesen embareo-politikát érvényesít Izraéllal szemben, nem hittem volna a szavának! A közelmúltban egy fontos ügyben írtam neki. Örömmel olvastam később, hogy Dél-Franciaországban beszédtet mondott és a tézisemre építette a mondandóját.

— Mivel magyarzárható, hogy ellensége volt az Izraéllal szembeni politikája?

DE GAULLET IS MEG KELL ÉRTENI!
 — Nem ellensége Izraélnak De Gaulle. Igaz, hogy az embargo nagyon nagy igazságtalanság volt, de meg kell érteni, hogy De Gaulle előszörban francia, és országá tényleges, vagy vélt érdekeit védi. Ő megmentette Franciaországot, nem kevésbé, mint Churchill Angliát. Sokszor az az érzésem, hogy nem értjük meg De Gaullet. Egyszer emlékszem, azt mondtam De Gaulle-nak, milyen érdekes, hogy a teljesen asszimilálódott francia zsidóság köréből került ki Izraél legnagyobb építője.

ELLENTMONDAST ALIG TURO HANGON

— Felelt erre?

— Nem felelt, de nem is tiltakozott. Aminek különben igen örültem. Soha nem hittem, hogy Szné igazán kommunista. Ő azt gondolta talán, hogy majd jönnek az oroszok, s akkor szükségük lesz itt egy olyan emberre, aki ismeri a zsidó népet és az országot. Tény, hogy Szné úgy ismeri, mint az összes többi kommunista együttvéve.

— Hogyan vélekedik Ben Aháronról, a Hiszfádrut új főtitkárról?

— A jelenleg uralkodó kör tagjairól nem akarok nyilatkozni.

— Mi a véleménye a „palesztinai állami-ságról”?

— Ezek csak szavak! Nem volt soha palesztinai nép. Nem volt palesztinai állam.

— Mivel tölti most az idejét?

MEG HARMINC ESZTENDO

— Az emlékiratímon dolgozom. Eljuttattam 1933-ig, az akkori cionista kongresszusig. Még 30 év van hátra, annyi esztendő kell áttekintésem. Naponta 12 órát dolgozom, ebben már a gyaloglásra szánt idő is benne van. Étekezésem napj 10 percet fordítok.

— Sokat olvas ma is?

— Csak este, lefekvés előtt olvasok. Történelmi és politikai munkákat.

— Van televíziója?

— Betettek egy készüléket a szobámba, én nem kértém, sőt tiltakoztam ellene. Ki nem nyitom. Egyszer láttam csupán, mikor engem interjúvaltak. Megijedtem. Nekem nincs szükségem a tévére.

— Másoknak tetszett a műsor.

— Sajnálom, nekem nem tetszett. Mozi-ban 30 éve voltam utoljára. Színházba még csak elmentem, de mióta meghalt a feleségem, nem járok sehova.

— Milyen világhírű személyiségekkel való találkozására emlékszik szívesen?

— Eisenhower. Talán nem volt éppen elnöknek való, de nagyszerű ember volt. Nagyon tisztelttem Adenauert is.

— Mi volt az élete leghíresebb pillanata?

— Mikor szántottam Szederán. Munka közben a hóval borított Chermion koronájában gyönyörködtem. Az volt az első nyarom itt, az országban.

PAUL CELAN VÉRTANUHALÁLA

Írta: NASCHITZ FRIGYES

A zsidó irodalmat újabb fájó veszteség érte. Paul Celan, a németül író világhírű költő párizsban, — ahol 1948 óta élt — vizsgáztalan levertetésben kimenekült az életből. Tíz napval a Rue d’Ulm-i lakásából való eltűnése után halászták ki a Szajnából. Celan 50 év előtt született Csernovitzban. A náciak szüleit — akiket megöltek — elhurcolták és ez lelkeinek rejtett zugában felszakított érzékeny rányomta a bélyegét életrajzi emlékeire és alkotói munkájára. A fiatal Celan, a koncentrációs táborból menekülése után előbb Bécsben orvosant hallgatott, (itt jelentette meg első verskötetét is) aztán Párizsban irodalomtörténeti és nyelvudományi tanulmányokat folytatott. Mint az ismert „Ecole Normale” előadó tanára, kimagaslott a német- szaksz professzorok közül, amit korszerű francia próza műveiké magasszintű áttüztetésével tetéztet.

Saját paradox-távlatu, gyémántkemény burkolatu költői látomásának kristálypontját a zsidósors képezte. Különlőképpen három versét övezi világhír. Az aranyszőke Margarete és ellenpárja, a hamuszürke Sulamith drámáját éreztetett, szivig túlóla „Todesfuge” — a konszenzáis, ihletőjének: Nelly Sachs-nak átánolta, a „Zsidó Isten”-t idéző ódája és a „Képzeld csak!” című, az Óváros három év előtti elfoglalása nyomán telkesen papírra lehel, valóság és álom egybejátszását megörökítő szoltszerűnek — amelynek az Új Kelet-ben megjelent fordítását, — kérésére — megküldtem neki Párizsba.

Paul Celan, a Héber Egyetem meghívásá-

ra, tavaly ősszel Izraélben járt, ahol megkülönböztetett tisztelettel és szeretettel fogadták. Az izraéli rádióban Jehuda Amihai szólaltatta meg, 1969 október 9-én Jeruzsálemben, 15-én pedig Tel-Avivban lépett fel, David Rokeah kíséretében, aki általa héber fordított több versét adta elő. Maga Celan a „Der Sand aus den Urnen” (Homok (Küszöbről-küszöbre) és az „Atemwende” (Lézés és emlékezet). „Von Schwellen zu Schwellen” az urnából) „Mahn und Gedächtnis” (Inlegzet-fordulat) című kötetekinek főleg zsidó vonatkozású szerzeményeit szavalt a sódró síkkel. Lágy hangjának fékenfogott zeneisége, ötletgazdag témáinak puritán kivallása, szerezési és hangulatteremtő asszociáció elbűvölték a hallgatókat, legyűrve helyenkint irracionális gondolatmenetének, körülményes kifejezőkészségének és csak éber figyelemmel követhető érthetőségének buktatóit. Előadása után elbeszélgettem vele. Azt mondta, hogy a látottak annyira megkapták, hogy szándékozik ismét Izraélbe jönni.

Rövid heteken belül Agnon, Altermann, Lea Goldberg, Hameiri monddt búcsút ennek az árnyékvilágnak. A külföldiek közül a múlt héten Nelly Sachs távozott, most meg Paul Celan, a világhírű matróna Büchner-díjas famulusa, akinek a haláltáborokról írt sirámai, — köztük az itt előadott „Engführung” című cigája — a zsidó vérsz leggyászosabb lapját záporozzák. Celan is elment. Az ő tragikus halála is a náci lelkiismeretén szarad!

A GARAUDY-ÜGY

KULÖNVELEMENY

A FELKELŐ NAP

Írta: KARMEL JOCHANAN

A francia kommunista párt, hosszas habozás után kizárta Roger Garaudy író, filozófust, a Központi Bizottság tagját. A kiközösítés csak mérsékelt figyelmet érdemelne, mert a tapasztalat azt mutatja, annak ellenére, hogy az egyházi átok egy kimagasló párt-funkcionárius ért, nem lehet szó belső szakadásról. A nyugati kommunista pártok tagjai már a multban többször bebizonyították, hogy vakok akarnak maradni, s vakok is maradtak.

A legújabb francia kiközösítés azonban teljesen megzabolozta a határokat. Nincs benne „elhajlás a pártvonalától”, „imperialista kényszerítés” — vagy a „munkaszüneti elárulása”. A legfrissebb eretnek bírája éppen az volt, hogy törhetetlenül kitartott a pártvonal mellett, ellene volt minden imperializmusnak (még a szovjet-imperializmusnak is) s harcolt a munkaszüneti (minden munkás) jogaiért.

AZ ELŐZMÉNYEK

Ami a Garaudy-afféret még nemzetközileg érdekessé teszi — az előzmények. Garaudy mint ahogy maga is beismeri, „a fejétől a talpáig” sztalinista volt. A XX. pártkongresszus telelezései a nép atyjáról villámként sújtotta és miután a vaskezü vezér már nem élt,

ellene már nem tudott fordulni. Így tehát csak eszméit s gyakorlatát tagadta meg. Ezt is „a fejétől a talpáig”.

Az antisztalinizmus azonban nem sokáig virágzott. Az időpontot is pontosan lehet mondani, amikor véget ért: 1968 augusztus 21-én. Amikor a szovjet tankok átérték a csehszlovák határt és megszállták a testvér országot.

A francia kommunista párt kezdetben elítélte az orosz intervenciót. Moszkva azonban nem tűrte a franciák különködését s a párizsi elvtársak fejére ütött. Alaposan megtagadta anyagi támogatásukat. Ami azt jelentette, hogy becsukhatják a boltot. Waldeck Rocheték gyorsan revidálták álláspontjukat s elismerték a megszállás brezsnyevi indoklását.

ÁRULÁS

Már eddig sem mentek rendben a dolgok, különösen olyan ideálistáknál, mint Roger Garaudy, az író. A párttal szemben kitartott korábbi álláspontja mellett s amikor kiderült, hogy a francia kommunista párt vezérei nemcsak feladták elítélő határozatukat, hanem tullestítették a normát és az oroszoknál beállították a csehszlovákokat — támadásba ment át. A prágai tavasz lefagyásztása árnyékában vizsgálta az eseményeket. A csehszlovák

ROGER GARAUDY A VAK

hivatalos sajtóiroda tudósítójának nem kevesebbet mondott, minthogy „a szovjet vezetők halálos csapást mértek a kommunista mozgalomra és visszatértek a sztalinizmus-hoz.”

A francia kommunista párt természetesen nyomban megcáfolta ezt a nyilatkozatot, amelyet „megengedhetetlen beavatkozásnak” jelentett ki „egy testvér-párt belligyeibe.”

Testvér-pártokat csak fegyveresen szabad lerohanni, de kritizálni nem! Bűn. Megengedhetetlen bűn!

UTOPIA

A francia kommunista párt hivatalos lapja, a L'Humanité is megszólalt. Azzal kezdte a francia Központi Bizottság, a Politikai Bizottság, a marxista tudományok és kutatások központjának igazgatóját, hogy „szakitott a kommunista párt lenini fejelemvel”. Ezt a nyilatkozatot a Pravda is szövegezte közlőre.

Garaudy „A szocializmus nagy elfordulása” című könyvével újabb támadással felelt a támadásra. A válasz nem késett sokáig. A párt intellektuellei lapjában azzal vádolták a szerzőt, hogy művel „elhagyta a tudományos szocializmust”, megpedig „reformista utópia-ért”.

Később jöttek a kizárások. A Központi Bizottságból, a politikai bizottságból, a marxista intézet igazgatóságából. S végül most a pártból. Elvették a tagsági könyveskéjét is.

Eddig minden volna. Belső pártügy, amelybe leninista fejelemmel senki sem avatkozhat bele. Garaudy azonban továbbra is figyelmen kívül maradt és rákényszerítette a francia kommunista párt hivatalosát, hogy közölje azt a dokumentumot, amelynek alapján a francia kommunista vezetők beállították csehszlovák testvéreiket a moszkvai testvérekénél.

A francia vezérkés egyenlő 1968 júniusában, közvetlenül az orosz megszállás előtt, bizalmas beszélgetést folytattak a csehszlovák kommunista párt vezető személyiségekkel, köztük Dubcekkel is. S erről a tanácskozásról a közeli jegyzőkönyvet eljuttatták az oroszokhoz. A francia okirat — állítólag — hozzájárult ahhoz, hogy a Kremel elhatározta az „emberi arcú szocializmus” felszámolását és a csehszlovák népi demokrácia „normalizálását”.

AMI IRVA VAGYON

Ebből a beszélgetésből több is kiderült, mint ami ott irva vagyon. A kommunista pártok igazi magatartása a többi pártokkal, főképpen a másik munkás-párttal: a szocialdemokratákkal szemben. Holott a nyugati kommunista pártok már többször megkísérelték a multban, s próbálkoznak a jelenben is, hogy a többi baloldali pártokkal, elsősorban a szocialdemokratákkal közösen ragadják magukhoz a hatalmat.

A francia okirat megállapítja, hogy „a francia kommunista párt hiva a testvér-pártok szuverenitására. Megállapítja azonban, hogy szakadás állott be egyrészt Csehszlovákia, másrészt a Szovjetunió, Lengyelország, Kelet-Németország, Magyarország és Bulgária között. Ez a válság nagy nyugtalanságot idézett elő a francia kommunista körében”.

Majd: „A szovjet elvtársak legfőbb ellentéte annak a felismerésében áll, hogy a jobboldali erők, az antisztalinisták erősen lábrakaptak, anélkül, hogy a szükséges intézkedéseket megtették volna ellenük.”

S nézzük a szabadság bajnokait: „A cenzura megszüntetésével, a sajtószabadság határa között, a nemkommunisták, aki többek között ellenségei a szocializmusnak, elvitathatják a kommunista párt vezető szerepét Csehszlovákiában — anélkül, hogy megfelelő rendszabályokban részesüljenek, amelyek szükségesek.”

Végül: „Érthető, ha a Szovjetunió és a többi szocialista ország nem engedheti meg, hogy ilyen helyzet álljon elő.”

Dubcek némi ironiával, de nyíltan válaszolt: „Ha jól értem, Waldeck Rochet elvtárs, ön bennünket elárult a szovjet elvtársaknak.”

Ezután Dubcek megemlítette a „231-ek Klub”-ját, amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy segítséget nyújtsanak azoknak, akiket igazságtalanul ítéltek el. Majd hozzátette: „Másként: néhányan fel akarják támasztani a szocialdemokrata pártot. Ketten vannak összesen. Az egyik egy kis könyvelő,

„Megalni Danzigért”, avagy:

Igy lettünk fasiszták

(MÁSODIK, BEFEJEZŐ RÉSZ)

Írta: Dr. RINGWALD ERVIN

MINT MONDOTTUK előző cikkünkben, a Mápám az éntel szocialista és valószínűleg Mose Szne is az. De hajlandók volnának velük Brezsnyev vagy Nasser, Mao vagy a Baat-szocializmus leltni tárgyain?

Tegyük fel elméletileg azt a kérdést, hogy mi is történe, ha Izraelben egy „népfront” koalíciós kormány alakulna — szabad választások alapján! — a Mápám híveiből, a Makiból és a Wilner — Tubi gárdából? Leülne akkor a Szovjetunió képviselői és Nasser szocialistái tárgyalni? Minden bizonylan nem. Elsősorban mert el sem hinnék, hogy szabad választásokkal hasonló kormány egyáltalán a hatalomhoz juthat — azt hinnék, hogy emögött valami borzalmas csapda volna. Másodsorban „szocialistaszták” címeznék még Wilnereket is, hogy megmagyarázzák, miért nem ülnek le tárgyalni. Harmadsorban pedig, nem tárgyalnának, mert ez ellentétben állna érdekeikkel. Hiszen akkor Nassernek már nem volna szüksége fegyverekre és mi egyebet szállítat a Szovjetunió Egyiptomnak fegyvereken kívül? Vajut? Rubanemüt? Autókat? Ugyan kérem! Azonkívül pedig mivel tarthatná lelkesedésben népet Nasser? Azzal az állítással: na most tárgyalhatunk, majd kifizetjük adósságainkat az oroszokkal?

Mivel magyarázná meg, hogy az oroszok továbbra is Egyiptomban maradnának, noha a háborús beszély már elmult? Hogyan szippantná vissza mindazon állításait, hogy a zsidók fasiszták, hogy a zsidók ilyenek, meg amolyanok? De szüksége is volna a Szovjetunió és Egyiptomnak, Kínának és Iráknak egy olyan országra, amely ténylegesen halladószelemű?

Gondolkozunk csak: vajon nem éppen azért neveztek-e ki bennünket fasisztáknak, mert túlságosan halladószeleműek voltunk? Túlságosan demokraták? Mert még az első hevéndörög már szakszervezeteket szerveztek és ez nem volt az arab földesurak inyére? Kinek van szüksége olyan példákra, mint a kibuc? Hogy földművelési -szervezeteket külső erőszak és osztályharc nélkül is lehet szervezni? Hogy a párttitkárnak is mosogatnia kell a konyhában? Elképzelhetni valaki is Kossigint a kibucokonyhában mosogatás közben? Nazzert a zsiros edényeket kaparva?

Az ilyesmi nem más, mint tiszta fasiszmus, „szocialfasizmus”. E jelszó alatt tette tönkre a német kommunizmus a német szocialdemokrata pártot és nyitotta meg az utat Hitler előtt. „Minek nevezetek? „Kérdi a költő, amire a proletáromantikának kései birokra ivadéka imigy válaszolna: „Mindig annak nevezlek majd, ami nekem a legjobban megfelel!”

Mert a nyilvános antiszemitizmus pillanatnyilag nem mindenütt divat, nem illik zsidózni sem, tehát elneveznek bennünket „szocialcionista-fasiszta — kolonialistáknak”. Ha megmondjuk, még viszonylag könnyebb is megtanulni, mint a hitleri szótart: „zsidó-plutokrata-kommunista-kapitalista-imperialista banda”. Valamivel rövidebb.

De maradjunk csak a német szocialdemokratáknál egy pillanatra. Minden valószínűség szerint ez a világ legzavarosabb szocialdemokrata pártja. 1914-ben nem ismert pártokat, csak németeket és megpróbálta jobbról, nacionalista irányban megmozdítani a császárt. Ebert 1919-ben bátran átvette a hatalmat, miután az ut már tiszta volt, Luxemburg és Liebknecht legyilkolása után — mondhatnánk, hogy szentesítette e gyilkosságokat, 1928 és 1930 között a szocialdemokrata Müller, mint kancellár, nyíltan meg az utat az SS és az SA törvényesítése előtt.

A mai szocialdemokraták pedig bátról akarják megelőzni a szélsőbaloldali radikálisokat és szabad utat engednek az Izrael-ellenes, antiszemitá, antiamerikai, nyugatellenes politikai elemeknek. De közben, annak ellenére, hogy az európai parlament ezt megtiltotta, az oroszokkal együtt a görög ezredek legnagyobb szállítói közé tartoznak és koalíciós kormányok külügyminisztere Franciaország kő kereskedelmi szerződéseket.

Amikor a spanyol bányászok sztrájkoltak, német és orosz hajó szállították a szenet a spanyol kormánynak és vásárolták fel olcsón a spanyol börtöri termékeket.

A német szocialdemokraták emellett, képmutatón, állandóan szervezik a görög fasiszták ellen irányuló demonstrációkat — de kiadják a görög kormánynak azokat a görög munkásokat, akik ezeken a tüntetésen részt vesznek. Az izraeli „háborús bűnöket” pedig (a szélsőjobboldali sajtó kivételével, amelyek ezekről már a hatnapos háború előtt is írt) a kormányhoz közlő „Die Zeit” még azzal is hozzájárult az Izrael-ellenes hangulat megtöréséhez, hogy a németek lelkesedését Izraelért „zsidónyalásnak” is nevezte!

De gondoljunk csak arra is: mivel jobb egy volt náci, mint Schiller, közzegadássalügyi miniszter, akiből szocialdemokrata minit egy volt náci, Kiesinger, akiből „csak” kereszténydemokrata lett? Vajon hol őrzi Stoph, keletnémet miniszterelnök, Hitlerlert kapott vaskeresztjét, a második világháborúban, a szovjet fronton tanultott hősiességért? Ezt a példát csak azért érdemes komolyabban tanulmányozni, mert Nasser, aki a kommunizisták börtönbe veti, éppannyira a Szovjetunió hőse, mint Stoph, aki Hitlerlertől vaskeresztet kapott. Ezzel szemben Strauss, aki sosem volt náci, sőt, az oroszok csak fasisztának nevezik és annak nevezi őt Schiller is, Stoph is.

Nem vagyunk Strauss híve sem, amint nem vagyunk a görög ezredeknek és Franciaónak sem híve. Francó náci segítséggel vette át a hatalmat, a görög ezredek járommal diktálnak. Strauss bajor nacionalista és éppén Nürnbergben kapja szavazatainak többségét. De a görögök kiengedték Theodorakisz, míg Grigoranko még légerben van... A két rossz között aligha választ hat szívem”. De szívem amúgyem választ hat. Nem lehetek sem Papatthakosz, sem Brezsnyev, sem Wilner, sem Mao híve, mert valamennyien ellenségeink — különböző mértékben.

Mi pedig élni akarunk. Nem csak az izraeli zsidók, hanem azok is, akik a díszpórában élnek. A Rómában élő zsidók nem álltak Pálátus előtt Barabás szabadonengedését követelve és mégis valamennyi zsidót évszázadokon át Istengyilkosnak neveztek. Hiába gondolja Klein Móric, Amerikában, hogy ő amerikai szabadságharcos a négerék oldalán — attól csak zsidó marad és ivadékaikat évszázadokon „bűdös fasisztáknak” nevezik majd, ha...

Ha megülük. Mert talán meg sem élük. Azok, akik ma azzal vádolnak bennünket, hogy fasiszták vagyunk és bűnösök Babi-Járért is, semmitől sem riadnak majd vissza. Mert mindig arra gondolnak, hogy van, aki ezt el is hiszi. Kínában, Mao szavait idézve, sikerült egy orvosnak egy bizonyos operáció. A buta parsz el is hiszi, hogy Mao szavai segítettek az operáció sikeréhez. S megszületik a legenda Mao csodatetteiről. Talán arról is, hogy újjaélesztett halottakat.

Nem várhatunk arra, hogy végérvényesen bennünket címezzék majd fasisztáknak, mi legyünk a báb-jári gyilkosok. Mi nem állhatunk Danzingra. Nekünk már most állást kell foglalnunk.

Ha élni akarunk.

DÁN DALMÁT: **LENIN ELVTÁRS ZSEBKENDŐI**

— Minden témát elhalasztak előlem ezek a gazfikók! — konstaltam egyik este félhangosan, vagy két tucat hazai és külföldi sajtótermék átböngészése után.

— Miféle témát? — kérdezte a feleségem, aki a mosdóból érkezett tiszta fehérneművel rakta be éppen a szekrénybe. Külön szortírozva az ágyneműt, az ingeket, a zsebkendőket.

— Hogyhogy miféle témát? Természetesen a Lenin-centenáriumra gondolok! Száz éve született Lenin elvtárs! Ennek kapcsán most mindent megírtam róla, amit csak el tudsz képzelni. Nekem már semmi se maradt.

Hítvesem elgondolkozott, arcán az ószinte segitleni akadás kifejezésével:

— A zsebkendő is megírták?

— Azokat talán meg nem. Ugy tünik...

— Hát akkor írd meg tte őket! A Lenin elvtárs zsebkendőit.

— Ez nem is rossz tipp! — mondtam hálásan. — Es holnap reggel én viszem le a szemetet. — tettem hozzá, mert még a saját feleségemtől se szeretek szívességet elfogadni viszonzatlanul.

A kis Lenin az első zsebkendőt négy és fél éves korában kapta, születésnapjára, nagyenyje volt sógorától, a dekábriista érzelmű Pjotr Alekszejevics Sikorov ogyszesszi állatorvostól, aki egy időben a második koalíció egyik vezetője volt.

A másik egy nyugdíjas, egy volt szocialdemokrata politikus unokája. Megtették a szükséges ellenintézkedéseket... Ennek vége. Hogy még nincsenek börtönben? Tudom jól, hogy a szovjet elvtársak ezt csinálták volna velük. De nekem megvannak a politikai eszüközim ahhoz, hogy ne alkalmazzuk velük szemben ezt az érvet...

A Garaudy-afférmak megvan a tanulsága, nemcsak a kommunista párttagok, hanem a társutasok részére is. A francia kommunista párt vezetői kénytelenek voltak közzétenni őket az iratot, mert Garaudy rákényszerítette őket. Védekezésre szorultak, s ónvád lett bennük.

A többivel nem tudni, mi lett

A NAGY PRÓBATÉTEL

Irta: SALAMON MIHÁLY

vartelméjű vezetői felé irányítanak? Akik ugyanúgy, mint Hitler előtt, a fát maguk alatt vágják. Caradon lord felé, aki a BT-ben egész komoly képet vágva, minden pirulás nélkül az arab terroristákkal szavaz, Fulbright szenátor felé, aki bokros elfoglaltsága közben, — mellékesen a szenátus külügyi bizottságának elnökeként, — elfelejt elmenni a saját bizottsága által Aba Even tiszteletére adott ebédre. Esetleg Rogers ur felé, aki átmatlan éjszakán most azon tőri a fejét, hogy az elnök által Aba Evennek esetleg suttymában mégis beígért 25 Phantom gép helyett hogyan lehetne csak tizenkettőt és felet szállítani. Hogy valamelyes eredményt a nála ki-be járó olajmágnásoknak is felmutathasson. Még mindig nem akarja látni, hogyha így megy tovább, az összes olajkutat, a két milliárdos amerikai befektetéssel együtt egészen rövidesen amugyis az ördög kezére jutnak, illetve az oroszok kezére, ami teljesen mindegy. Dehát szerintük egyelőre csak rólunk, zsidókról van szó, s ezért úgy csinálnak, mint a pánikba esett pásztor: a támadó farkasnak mindig újabb és újabb bárányt dob oda, de a bárányok fogytával a végén ő maga is az ordas bendőjébe vándorol.

Az amerikai lapok a NATO-nak most közölték megdöbbenő tanulmányát közlik. Eszerint az oroszok minden célja a Közéleleten való előrehaladás. A Nyugat és benne Amerika itteni visszahívása és presztízisének elpocskolása érdekében minden kelet-ázsiai térségnek egyelőre suta dobta. Ezért — mondja a jelentés — Izrael gyengülése, vagy bármilyen foku hátrálása, halálos veszedelem jelent Európá, de az egész szabad világ számára is.

Ezért mondom: Vezetőinknek nem sutogva kell beszélnie, hanem hangosan ordítani. Bele a jóindulatú, de nyugodtan emésztő nyugati világ tömegei, de főleg a kolompokos felülbe. Hogy zavartelméjű, kapkodó és hezitáló magatartásukkal nemcsak Izraelt, de — úgy mint a német ragadozó uralma idején — az egész szabad világot veszélybe döntik. Nem kell félnünk attól, hogy hangos ordításunk és a harangok feltévérese után még az eddiginél is kevesebbet fogunk tőlük kapni. Többet fogunk kapni.

Meg kell végre kérdezni Dájan miniszter-től, Goldától, ettől az egyre maga fölé emelkedő zsidó nagyszonytól, de különösen Aba Eventől: nem gondolják, hogy a washingtoni szifonfronások sűrű, apró kivánságai és fenn-tartásai, — a bandákat melengető kis Husz-szartint lehetetlen nem bántani, Libanonnak, kétszínű zsidózkodása ellenére, nem nagyon sűrűn a fejére verni, ide lehetetlen nem löni, oda lehetetlen nem berepülni, — még kérés rokon, vagy inkább a régi gáluti élet házi zsidója szerepre szállít le bennünket? Ha így megy tovább, lassan a héber költő által is megénekelni góttól történethez fogunk visszaérkezni. A régi meséhez, amely a kis

lyengyel város határában a keresztény husvét előtt felfedezett kisfiú holttestéről szól. A zsidó utca szerencsétlen sorsu gáluti zsidóinak megdöbbenését rövidesen boldog felszabadultság váltja fel: a halott gyerek zsidó

A terrorista ragadozók által legyilkolt kis iskolagyerekeket ragadjuk meg, melyen meggyá-szoljuk, de a bombázások után az egyiptomi katonai tábor közepén halálukat lelt „apró kicsi iskolagyerekek” — mellesleg egyenruhában levő kadett iskolások — esetének hallatára óriási megdöbbenés és határtalan félelem uralkodik el rajtuk.

Mi van velünk? *
Váloban, mi van velünk? *
Ez volt annak a jönevű újságírónak a kérdése is, amit néhány hét előtti interjúja alkalmából Dájan tábornok mellének szegezett.

— Hogy mi van velünk? — adta vissza a kérdést, kissé bosszusan a hadügyminiszter, — van „Mácpén”, vagy „Uj Baloldal”, — van „Füldökádak királynője”, és még néhány egyéb vadhajításunk. De ha felmegyek a Golánra, vagy lezsaladok a Csatornához s az ott álló fiatal arcába nézek, azt látom, hogy az itthoni diszkotékok fenekén kisarjadó „uj eszmék” csak tyukszemek és bütykök a nemzet testén.

De nem ezt kellett volna mondania. Hanem azt, hogy van köztünk néhány száz főt (nem fejt) kitevő, a társadalmon kívül valami szellemi-lelki senki földön tanyszó, semmirekellő, destruktív véleményekkel semmit nem kockázató, üresfejű pernahajdint, akiket már az első világháborús idők Osztrák-Magyar Monarchiájában, de a nyugati szövetségesek országában is — ha azon nyomban nem löpögtetik fel — de minden különösebb teketória nélkül egyelőre lakat alá teszik őket. Mert, ha bármilyen kevesen vannak is, beteg lelkűk és ferde agyuk termékeinek a világba kiküldésével mindenesetre azt mondják, amit Nasser hallani akar. Nemzeti vitalitásunk, hála Istennek erősebb annál, semhogy ezt alá-ásmi tudják. „Ahá, — mondja azonban az egyiptomi vezér, — csak így tovább, kitarítani, lesz még ebből valami”. S az egyiptomi mocsárvíz fejedelmének ez a kitarítása minden nap újabb 1-2 gyerekünk életét veszélyeztet. Ugyanakkor a Nasser mögött „felzárkózott”, de a világlapok szerint már nemcsak háborgó, de egyenesen lázadó milliók tömegek mélyen kussolnak.

Egy életveszélyes korszakban élünk, amikor minden felesleges, pláne néhány tucatnyi „objektív”, vagy inkább félkegyelmű külön szájából elhangzó szó életünket, létünket veszélyeztetheti. A héber mondás, amely szerint „az emberi nyelv élet és halál ura”, sose volt olyan helytálló, mint most. Vagy a talmudai bölcs mondása a római elnyomás idősza alatt: „Az ég madarai is elviszik a szót”. Az ostromlott vár lakói ezekben a napokban ezért csak egyet tehetnek: összeszorított ajkakkal menetelni előre. Mindegy, hogy melyik uton. Ha mindnyáian egyet akarunk, minden utat az áhitott célnak vezet el bennünket.

Itt akarom Rössel Mordecháj barátunknak a vallásosakat megvédő mult heti cikkét kissé megfajlítani. Egyáltalán nem a vallásosok, hanem éppen a nemzeti egység védelmében. Ha Boros György kollégánk a fronton küzdő vallásos katonák statisztikájával nem rendelkezik és nagy elismeréssel ír az egyetlen pájzszos katonáról, akit a tízvonalba látott, nem főben járó bűn. Érdeklődési körén valahogy ez kívülesik. De hogy Rössel Mordecháj válaszcikkében a problémával kapcsolatos egészen illetékes helyről származó dokumentumokról megfedeledkez, már öreg hiba. Néhány héttel ezelőtt történt ugyanis, hogy Dájan miniszter a Csatorna első vonalának egyik bunkerjében egy, már hetedik hónapja tovább szolgáló kapelisi katonával

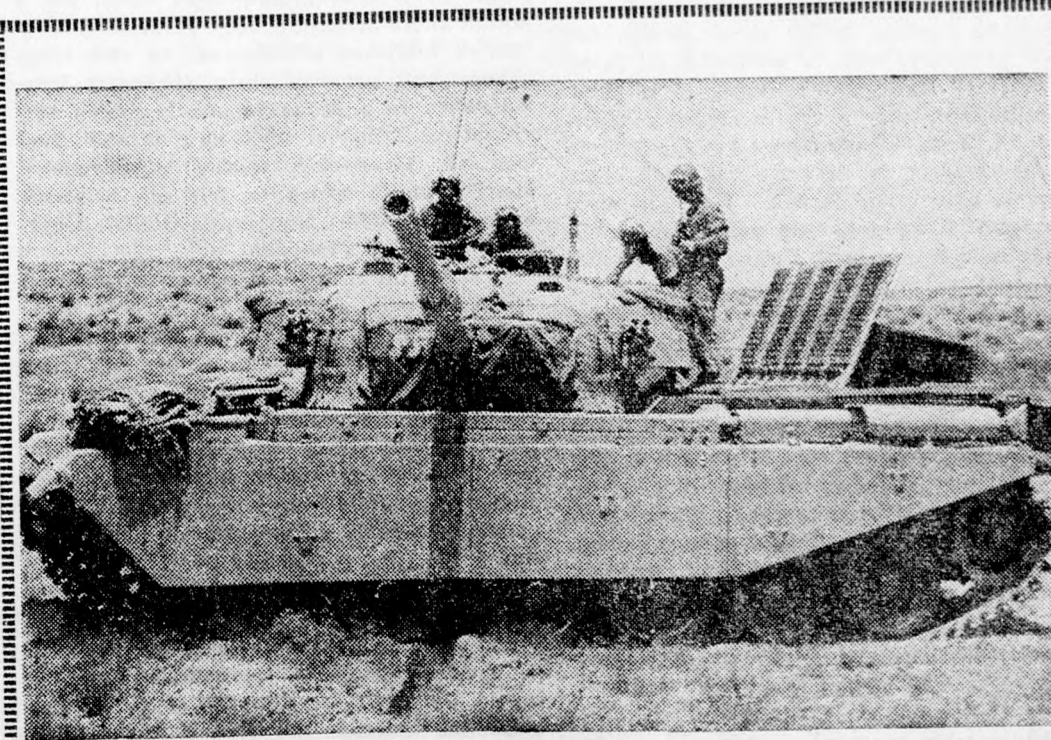
találkozott. Máoz Chájim kibuc tagja volt, három gyermek apja.

— Máoz Chájimból vagy itten, — kérdezte tőle Dájan csodálkozással vegyes nevetéssel, — odahaza talán kevés puskaopt szagolok? *
Egy héttel később aztán, a fentjelzett interjú alkalmából az újságírónak „mi van velünk?” kérdésre pedig a küzdő csapatok morálját említve, elmondotta, hogy legutóbbi látogatásánál lent a Csatornánál a legelső vonalbeli támaszpontok közül kettőben is egyszerre csupa kapelisi katonával, — a híres horgolt sapkákkal — találta magát szembe. Kitént, hogy mind a két támaszpont legényesége parancsnoktól és tiszteltől le az utolsó közkatónáig — nagyrészt önként tovább szolgálók — egytől-egyig Máoz Chájim és Tirát Cvi kibuc tagjai voltak. Így óhajtották a vallásos tömegek helytállását külön is kidomborítani. S hogy ezenkívül még hány pájzszos fiú küzd az első sorokban, és küzdött a tankosok és az ejtőernyősök között is, arról a Chábád chászidok, de minden vallásos kibuc és az egész vallásos tömeg is bő adalékkal szolgálhat.

Hogy lehet, hogy Rössel Mordecháj a — hangsúlyozom — főleg nemzeti egység kidomborítása céljából a problémát kivétel-sen olyan sápadtan exponálta? *
Ismertősök, barátok és olvasók! mostanában gyakran teszik fel nekem a kérdést: az optimizmus megnyugtat, de tényleg olyan rendíthetetlenül hisz is mindabban, amit leír? *
— Nemcsak hiszek benne — mondom én — de tudom is. Mert a kettő között nagy különbség van. A zsidó ember nemcsak hiszi, hogy van Isten, hanem tudja is. És ez a tudat óriási erőfeszítésre és kitartásra ösztönözte a zsidóságot mindig. És ha ugyanakkor egységes is lett volna, sok mindent régen elér. Még az országot is. Az egység és a vele párosult hallgatni tudás a helytállásnak a titka ezekben a napokban, míg az „objektív” fecsegés a szó szoros értelemben vett fizikai halálunkat jelentheti.

A lágbáomert követő napon a méroni országoton jöttem lefelé. Cökönkökjukkal a hátukon fáradt, de boldog arcú tömegek vonultak a nagy Rábsi sirtól az országoton hazafelé. Vajon mi lehet — s mi volt annak idején — a nagy szellem iránti rajongásnak a forrása? A Rabbi Akiba utáni évek vezére volt. Reális, tisztánlátó, az elnyomó rómaiakkal hol engedékeny, hol kökemény derékkel ellenük lázadó államférfi. Ahogy a helyzet megkívánta. S ez a, mindkét lábával az erégi földön álló szellemi vezér szabad óráiban a zsidó misztikához menekült, mert a zsidó nép sorsát és történelmének folytatását egy megnevezhetetlen erőnek tulajdonította. Ugy, mint Herzl az impoderabilitásnak, — a megnevezhetetlen, felfoghatatlan erőnek, — amelyek történelmünket viszik, nekünk csak okosan, biztos kézzel és kitartással ell a kormányt fogni. Rabbi Simon Bár Jocháj zsidó népe az akkori országnak elképesztően leszegényedett. — Kenyérben, olajbogyón, szentjános kenyéren és pörkölt gabonaszemekben tengődő lakossága volt. — amely a Tanban is már leginkább csak buvóhelyen és barlangokban buvárodhatott, mint később a szentéletű Rábsi maga is. És a szerencsétlen, szabadságukban megpiport és mégis reménykedő tömegek egységesen követték őt. És kitarításukkal célt értek. Hogy kissé soká? A cél gyors elérése mellett majdnem olyan boldogságot nyujtanak a napsütött gyönyörű tájak, amelyeken keresztül utunk a cél felé vezet. És mi valóban boldog, napsütéses, csodálatos tájak, — az előttünk feltártul szabad jövő és a soha el nem képzelt virágzó, fejlődő ország vidékei mentén haladunk a cél felé. Sokkal rövidebb uton, mint Rabbi Simon Bár-Jocháj híveli.

Ha helytállunk, boldog elégtétel érzete és a világ népeinek egy nagy népet megillető csodálata vesz körül bennünket. Ha Isten örizzen nem, legfeljebb csak még jobban megláthatjuk, hogy a világot milyen semmi emberek igazgatják. De ezt már mi is tudjuk.

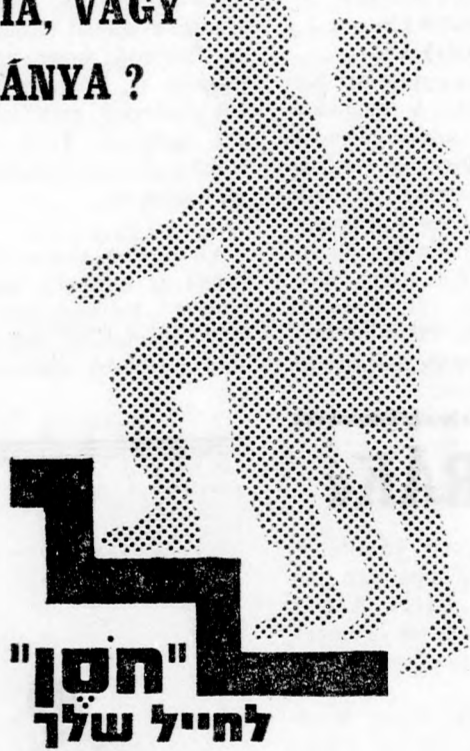

IZRAELI TANK VIGYAZZA A HATART.

1970. V. 29. UJ KELET 15

VAN BEVONULÁS

ELŐTT ÁLLÓ
FIA, VAGY
LÁNYA?

Az elkövetkező három évben a hadsereg kötelékében lesznek. Teljesítik kötelességüket és a hadsereg gondoskodik minden szükségletükről.

Őn már most kezdhetsz az anyagi eszközök előkészítését, hogy a katonai szolgálat befejeztével folytat-hassák tanulmányaidat, megalapoz-zak jövőjüket.

Havi megtakarítással — lehetősége szerint — összegyűjthet katonai szol-gálatuk alatt egy összeget, amely rendelkezésükre áll leszerelésük után.

Rendelkezésre a BANK HAPO-ALIM új terve — olyan terv, amely hez nincs hasonló az izraeli bank-életben, sem ebben a minőségben, sem a hozam magassága terén —

„CHOSZEN-LECHAJAL”
A TERV FELTÉTELEI:
1. KIVALASZTJA A KIVANT ÖSSZEGET a „Choszen-Lechajal” tervben:
1.000, 2.000, 3.000, vagy 4.000 IL.

A havi befizetés (36 hónap) táblázata a gyűjtési terv szerint:

Gyűjtendő összeg	Havi befizetés	Megtakarított összeg	Hozamok	Juttatás	Összesen
1.000	26.20	943.20	56.80	50	1.050
2.000	52.40	1.886.40	113.60	100	2.100
3.000	78.60	2.829.60	170.40	150	3.150
4.000	104.80	3.772.80	227.20	200	4.200

A megtakarított összegre és hozamokra rögzítési különbözetet fizetnek a fogyasztói árinдекс szerint.

Fia vagy lánya megérdemli, hogy beírassa őket a „Choszen-Lechajal” tervbe. Használja ki katonai szolgálatukat arra, hogy pénzt takarít meg számukra amellyel megkezdhetik új életüket leszerelésük után.

Bővebb részletek és feliratkozás a Bank Hapoalim B. M. minden fiókjánál

CHOSZEN-LECHAJAL

BANKUNK UJ KIZARÓLAGOS TERVE

BANK HAPOALIM^B

A HETI SZIDRA

B'CHUKOTAJ

Ha törvényem szerint jártok és parancsolataimat megtartjátok és teljesítitek, akkor én megadom esőzésteket a maga idejében és a föld megadja termését és a mező fája megadja gyümölcsét. És a cséplés eléri nálatok a szüretet és a szüret eléri a vetést, eszitek majd kenyereketek jóllakásig és biztonságban laktok országotokban. És békét adok az országban, lefeküsztek és senki sem fog fölírásztani...

(Vajkirká 26, 3-6)

Miután Móse Rábénu ismerteti az áldozati törvényeket, valamint azokat a rendelkezéseket, amelyek az élet, a cselekedetek és a gondolat tisztaságát szolgálják, szövetséget köt Izráel népével — és ez a szövetség felüli az egész Tórárt. A szövetség lényege: célkitűzések és figyelmeztetések, vagy ahogy maga a Tóra nevezi ezt egy másik helyen — áldások és átkok. Az áldás abban az esetben hatályos, „ha törvényem szerint jártok és parancsolataimat megtartjátok és teljesítitek”, az átok pedig „ha törvényimet megvetitek és intézkedéseimet megutáljátok lelketek”.

Természetes, hogy az áldás-sorozatban a béke megkülönböztetett helyet foglal el. Már a klasszikus magyarázóknak feltűnt, hogy a békére vonatkozó ígéretet a Tóra kétféleképpen fejezi ki. Előbb azt mondja „és biztonságban laktok országotokban”, majd nyomban utána jön a másik forma: „és békét adok az országban”. Ha biztonságban lakik a nép, akkor nyilván béke van. Miért tehát a kétösszeg? Rabbi Jicchák szerint a Tóra azt igyekszik kihangsúlyozni, hogy a békeállapot valóságos állapot, nem csak a békeállapot, hanem a békeállapot is. A tanaita nyilván ismerte az emberi optimizmust, amely biztonságérzetet nyújt az embernek olyankor is, amikor a tények ellene szólnak.

Rabbi Chajim Ben-Átar, a kabbalistikus irányzat „Or Hachajim” című mű szerzője úgy véli, hogy a szidrában szereplő béke a pártokra vonatkozik, illetve olyan állapotra, amikor megszűnik a pártközi vetélkedés. Ha tehát jól és elégedetten él az országban, a belső béke is megszilárdul. Rabbi Chajim még hozzáteszi, hogy a szidrában szereplő „árec” (ország) szó az egész világra vonatkozik. Ha nincs béke a világban, — a Szentföldön sincs nyugalom. Nyomatlanító hírek érkeznek a világ különböző részeiből és felzaklatják a kedélyeket. A Tóra megígéri nekünk, hogy saját nyugalomunk kiegyensúlyozása céljából világszerte tartós lesz a béke. Ezzel szemben Rabbi Mose Chofec „M'lechet Máchsevet” című művében korlátozza a területet. Szerinte a környező népeknek lesz béke. Egyrészt azért, mert fennak csávok, nehogy feszültséget és félelmet okozzanak Izráelben. Izráel békekarata kihatással lesz a szomszédokra is.

A magyarázók egyetértenek abban, hogy a szidra nemcsak áldásokat és átkokat tartalmaz, hanem ismerteti egy egyedülálló nemzet nagy történelmi misszióját. A Tóra nyilván közli velünk, hogy létrejön majd a nagy csoda, amelynek „Izráel a népek között” a neve. A Tóra előre avatja az a pártját ritkító jelenséget — az évezredes galúti zsidóságot. Az emberi történelem nem ismer még egy hasonló példát. Bejelentésével a Tóra csak kimélyíti az abban rejlő misztikumot és titkot. A tanulság is kézenfekvő: miként a Tóra tanuskodik a zsidó nép léte mellett, ugyanúgy hirdeti a zsidó nép pusztá létével, hogy a kezünkben levő Tóra az igaz Tan és az Örökkévaló adta azt nekünk.

A titok nemcsak abban rejlik, hogy az évezredes száműzetés során a nép nem kallódott el, hanem azt is mutatja, hogy a nép és az ország között irracionális kapcsolat van. Erre sincs példa a történelemben: egy ország évezredesig vár sivatáron és pusztán, hogy számozott fia visszatérjenek és újból felépítsék. Erre a jelenségre valóban csak a „csoda” szolgál.

Igy kell olvasnunk a befejező íntelmeket: A Tóra közli a zsidó néppel, mi lesz a büntetése, ha nem követi az isteni törvényeket. Eljön az aszály, majd az ostrom és az éhség. A végén a legszörnyűbb csapás — a galút. Száműzetésbe megy a nép és elpusztul az ország. A Tóra kihangsúlyozza: „Elpusztítottam én az országot és eliszonyodnak rajta ellenségeitek, akik benne laktak”. Ha látod majd a szörnyű sivatágot, tudd meg: nem az elenyésztettség ez, hanem „En, az Örökkévaló”.

Vizont a Tórában nemcsak intelem és figyelmeztetés van, hanem ígéret is. A zsidóságnak nem szabad feladni a reményt. Ne gondolja azt, hogy elfelejtése után más nép vezeti majd birtokba az országot, kifejleszti azt és öröme telik benne. Ezért mondja a Tóra: „... és eliszonyodnak rajta ellenségeitek, akik benne laktak”. Valóban azt látjuk, hogy az elmult kétezer év alatt változtak az impériumok, különböző népek próbálták itt megvetni lábukat, de minden kísérlet meghiúsult. Kopárak maradtak a hegyek, moocsár és malária a völgyekben. Még a nomád pásztortörzsek is messzire elkerülték ezeket a tájakat. Csak a XIX. századbeli zsidó telepítéssel egyidejűleg és párhuzamosan kezdte Erec Jisráel nagyobb számban vonzani a szomszéd országban levő arabokat. Így jött létre a modern zsidó mezőgazdaság mellett a modern arab mezőgazdaság. A zsidó városok mellett — az arab városok. Zsidók nélkül Erec Jisráel je-

lentéketlen homályos folt volt a világtérképén, mindössze szimbólumként szolgált a hívők számára. Minden más szempontból azonban semmiféle sullyal nem bírt.

Ujkori magyarázók rámutatnak arra, hogy a hosszú galút során a zsidó nép egyetlen pillanatra sem adta fel a megváltás reményét. Ennek a magyarázata is benne van az Írásban: „De mégis, amikor ellenségeik országában lesznek, nem vetem meg és nem utálom meg őket, hogy végképp megsemmisítem őket és megbontsam szövetségemet velük, mert én vagyok az Örökkévaló, az Ő Istenük. Hanem megemlékezem javukra őseik szövetségéről, akiket kivéztem Egyiptom országából a népek szeme előtt, hogy legyenek az Ő Istenük. En vagyok az Örökkévaló”. Ezek a sorok nem igényelnek semmiféle magyarázatot. Mindenesre szóban benne van a nagy és csodálatos üzenet: ne gondoljátok, hogy ennek a galútnak ugyanaz lesz a sorsa, mint a többi ősi népek szétszórásának. Belőlük hírmondó sem maradt. Nem így azonban a zsidó nép. Ez a nép élni fog. Mert En vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek! Ez a nagy csoda: mindaddig, amíg Őt magatok elé képzelték, jót áll az itt következő ígéretet is, amely így hangzik: „És megemlékezem javukra őseik szövetségéről”.

Történelmi tény, hogy a magyar zsidóság meglehetősen késéssel kapcsolódott be a zsidó népmozgalmakba. Hogy csak néhányat említsünk: Chászidizmus, cházkalá, reform, cionizmus, alijja. Ez a megállapítás vonatkozik a Jizkor-könyvekre is. Most, 25 évvel a második világháború után, hogy az európai maradvék-zsidóság befejezte a gyűjtőmunkát és emleket állított az elpusztított zsidó hitközségeknek és a mártiroknak, magyar-zsidó sikon is megindult a mozgalom. DÉS, Miskolc, Debrecen, Nagymihály, Halmi és újabbban a kevésbé ismert Roszkova jelzik ezt az utat. Az olvasók jórésze jogosan kérdeheti: tulajdonképpen hol van az a Roszkova? Nos, egy apró máramarosi falu, a Kárpátok alatt. A mai napig sincs rendes országútja, se vasutállomása, se villanyhálózat. A legtöbb ház fából készült, a tetőzet pedig zsindely. Imitt-ammott még található egy-egy szalmafedeles ház is. A községnek kevés megművelésre alkalmas földje van. Kevés burgonya, kukorica, zab és köles terem. Szinte lehetetlenek a tiűk, mégis tény: ebben a szegény, kisoroszok által lakott faluban a második világháború kitörésekor 400 zsidó család élt, vagy ahogy az Emlékkönyv szerkesztője írja „400 tált”.

Dr. Moskovits Jechiel Cvi, a „K'dose Ruszkova” szerkesztője nevet országos népszerű T'nach-előadásait az esti 8 óras hírműsor előtt. Egyébként a vallásos irányzatú közpiskolák országos tanfelügyelője. Dr. Moskovits a budapesti rabbi-szemlértumbban végzet tanulmányait, doktori disszertációjának címe: A Biblia Bialik költészetében. A 112 oldalas tanulmány 1934-ban jelent meg Budapestben. Nemzeti költőnk életrajza és bibliográfiája mellett tudományos módszerrel analízálja Bialik költői poézisát, a T'nach hatását Bialik nyelvvezetésére, stílusára és témaválasztására. Dr. Moskovits azóta is kötetekre rögös tanulmányokat publikált a Szentírás tárgyköréből. Utóbbi figyelmé fateronyos kis szülőfalujára, Roszkovára fel irányult. Így jelent meg az említett mű, amelynek nagyrészt héberül, kisebbik része pedig jiddis nyelven készült.

Apró havasi falu — és milyen pezsgő zsidó élet! A könyv első részében beszámolót kapunk a tájról és a falu földrajzi helyzetéről. Utána következnek a ruszkovai zsidóság története — a XVIII. századtól a katasztrófáig. Ruszkovai rabbiak, a jesiva (ebben a kis faluban országos híru jesiva működött), chéderek, templomok, hitközségi vezetőség, a Tóra művelésére alakult körök és intézmények, ifjókonsági egyesületek és — last but not least — a cionista tevékenység.

Mose Malkiel a ruszkovai alijjáról ír, és Peszel nevű dédnagymamájával kezdi, aki a század elején alijázott, hogy Jeruzsálem megszentelt földjében pihenhessen. Az első világháború alatt azonban éhség diűhögött Jeruzsálembe és a dédnagymama kénytelen volt visszatérni falujába, ahol még további húsz évet élt. Gyermekét, unokáját és dédunokáját kísérték utolsó útjára és feje alá helyezték azt a zaskó földet, amelyet az Olajfák hegyéről vitt magával a falujába.

A szerző megemlékszik azokról a ruszkovai zsidókról, akik az ismert Szidkov-féle akció keretében alijjaztak, és főleg a rechovoti és a rison-leioni narancsokból dolgoztak. Egy Jozsef Hecht nevű zsidó fiával, Avrahámmal együtt jeridözött, visszatért a faluba, ahol a fiu családja jártak, egyrészt, mert héberül beszélt, másrészt, mert nem futamodott meg amikor az ukrán fiuk provokálták. A joréd család is a többi ruszkovai zsidó sorsára jutott.

Dr. Moskovits hangyasorgalommal kikereste a rabbinikus könyvekben szereplő ruszkovai „előfizeteket”. Tudott dolog ugyanis, hogy az egykori szerzők — kézirattal a tarsolyukban — bejárták az országot és előfizetéseket gyűjtöttek kiadandó művikre. A könyv végén pedig közölték az „előfizetők” névsorát. Ugyancsak ismertetik a ruszkovai származású szerzőket.

A gondosan szerkesztett könyv gazdag képanyagot, verseket, és a mártirok névsorát ismerteti. Súlyos hibának tartjuk, hogy a szerkesztő nem szentelt külön fejezetet a mártir-

ARANYDIPLOMASOK

Európai egyetemeken honosították meg a szokást, hogy végzettségük ötvenévesztendő évfordulójukon meghívást kapnak az Alma Materől ünnepélyes találkozóra és ebből az alkalomból „aranydiplomát” nyújtanak át az egykori végzettnak.

Az ötvenévesztendő munkásság feltétlenül megérdemli ezt a figyelmességet. Az aranydiplomák ünnepélyes kiosztása még

Az első világháborút, mint medikus-hadnagy harcolta végig és Ferenc József hadseregében arany érdemkereszttel, vitézségi éremmel tüntették ki. Ezt mosolyogva meséli el és a diszoklevek közül egyre a legbüszkébb — amit a hatnapos háború alatt érdemelt ki, amikor frontszolgálatot teljesítő fiatal orvosokat helyettesítette éjjel-nappal. És arra, hogy megérhette, hogy

Orvosi tevékenységén kívül, sokrétű közéleti munkásság áll mögötte. 1918-ban Kolozsváron résztvett a Zsidó Nemzeti Szövetség megalakításában. Ugyancsak ő alakította meg az első kolozsvári diákmenzát „Ezra” néven, amelynek éveken át elnöke volt. A 30-as évek elején rövid ideig az aradi cionista szervezet elnökeként tevékenykedett. 1960-ban alijázott és Haifán te-

Dr. BARUCH ERNO
NOGYGYASZ
Kolozsvári végzős és kétéves tanulmányi praxisz után, előbb a bécsi egyetemi klinikán, majd Temesváron működött, ahol magángrendelőt is nyitott. Jelenleg Chederán él és Pádesz Chánán a Givat Nae ideggyógyászati intézet orvosa. Magas kora ellenére, szinte napi 24 órán át szolgálatban van. Ha

Dr. GOLDSCHMIDT

Dr. GORDON JÓZSEF

Dr. RONA JENO

Dr. BARUCH ERNO

most is divatban van természetesen, de a különböző politikai megfontolások közben sokszor — az egyetem akarata ellenére — lehetetlennek teszik, hogy a külföldön élő volt végzettnak az ünneplésre meginvitálják. Ebben az esetben az egyetemi autonómia még nem vívhatja ki magának, a főként néhány európai országban, hogy a pillanatnyilag (történelmi távlatban pillanatnyilag) diplomáciai kapcsolatban nem álló országból meginvitálják volt diákjaikat. Néhány erdélyi egyetem pedig beszűntette ezt a szép szokást.

Több magyar nyelvtudományról származó orvos él körünkben, akiknek ebben az esztendőben kellett volna megkapniuk az aranydiplomát. Négy ilyen kiváló erdélyi orvosról — aranydiploma helyett — számoljon be az alábbi kis ismertetés:

Dr. GOLDSCHMIDT LIPÓT GYERMEKORVOS

A kolozsvári egyetemen képzett doktorátusát. Néhány éven át Czerni professzor, a gyermekgyógyászati világhírű tudósának asszisztenseként működött. Később Aradra került, ahol magánpraxison kívül, a Teraphia szanatórium egyik főorvosává lett egészen 30 évvel ezelőtt alijjazáig. Az évek során több kötetre való értekezése jelent meg bécsi, berlini és romániai szaklapokban.

Dr. GORDON JÓZSEF UROLOGUS ÉS BORGYÓGYÁSZ

Középiskolát és egyetemet Kolozsváron végzett. A nagyváradi központi sebész-árvosa, majd a berlini Bier-féle sebészeti klinikán asszisztense és von Lichtenberg professzor magán-asszisztense volt. Mintegy 30 tudományos munkája jelent meg. A Deutsche Ges. für Chirurgie und für Urologie, valamint magyar és román urológiai orvosi társaságok tagja volt.

»EMLEKEZŐ VACSORÁK«

A négy napos tavaszünnepe során sok helyütt „emlékező vacsorát” rendeztek Kinában: azokat a „fogásokat” szolgálták fel, amelyeket éhség idején ettek a multban. Ezek az ételek hántolatlan rizsből, fűből, gabából, s zuzmókból készültek és csak éppen az éhenhalás elkerülésére voltak jók.

A Peking környéki bányászok például, egy beszámoló szerint, a hagyományos dino-dánom helyett „a régi keserűség emlékeztető ételt” főztek az új év estején, s így nyilatkoztak: „Azért készítettük el ezt az ételt, hogy sohase felejtjük el a mult osztálynyomorát, hogy ne felejtjük a vérben és könnyekben született osztálygyűlöletet, és mindig kövessük felszabadítónkat, Mao elnököt, s végigvívjuk a szocialista forradalmat”.

A Zsenmin Zsípao közölte a hadsereg egyik példamutató posztjának biztonságát. A cikk címe: „A nehézségeket örömmel tekintem és öntudatosan edzem magam”.

Egy hete tettek közzé Kinában a janások és a Csang Kai-sek-isták ellen vívott harcok idejéből származó öt régi forradalmi dal új, „átírt és kijavított” szövegét. Az új szöveg — a hivatalos magyarázat szerint — „jobb megfelel a történelmi harc valóságának” és jobban kidomborítja Mao elnök és a kommunista párt vezető szerepét. Most egymást követik az írások, amelyek méltatják az öt forradalmi dal módosított szövegének közzétételét.

Nem hiányzik a cikkek közül az utalás Mao Ce-tung mostanában leggyakrabban emlegetett mondatára, amely „az imperializmus és a szociálkapitalizmus” részéről állítólag fenyegető háború elleni azonnali felkészülés szükségességét hangsúlyozza. Egy szóval: a dalszövegek stílusfajta nem csak azoknak az időknak jobb megértését szolgálja, amelyben énekeltek őket, van aktuális kicsengésük is.

halált halt dr. Fried Ábris emlékének, aki Ruszkova szülőföldjén volt és ott élő családjá révén élete végéig szoros kapcsolatot tartott a faluval. Dr. Fried Ábris jesivában tanult, majd magánúton leeresztette és a budapesti rabbi-szemlértumbba került. Ebben az időben csatlakozott a Makkabea nevű cionista diák-egyesülethez, amelynek egyik hangadója lett. Később jogot tanult, Máramarosszigeten nyitott ügyvédi irodát és rövid idő alatt az egész máramarosi zsidóság vezére lett.

O irányította a cionista munkát, ugyanakkor ő volt a Zsidó Párt alapítója és legfontosabb ténylezője, amely több ízben jutott Máramarosban parlamenti mandátumhoz. Mély zsidó tudása és általános kulturája tették dr. Fried Ábrist alkalmasná a vezető szerepre.

A könyv főmunkáit, tetszős köntösben jelent meg és megrendelhető az Irgun Jocé Ruszkova, Bné Brák, rechov Szokolov 18. címén.

lepedett le, ahol először a Kupát Cholim orvosaként működött, — majd pedig magánrendelőt nyitott.

Füütkára a Kibuc Galújt páholynak és a HOH vezetőségi tagja. Egyetlen fia, dr. Gordon Tamás szintén orvos, a haifai Rothschild kórház sebésze.

Dr. RONA JENŐ ORR-FÜL-GEGÉSZ

Aradon született és ebben a városban folytatott orvosi praxiszát közel 40 esztendőn át. A bécsi egyetemi klinikán specializálta magát, ahol Neumann professzor legközelebbi munkatársai közé tartozott.

A zsidó politika egyik aradi megszervezője volt, mely elsőrangú fontossággal bírt, különösen a vészidőszak idején. Egyébként csak elvétve vett részt közéleti megmozdulásokban. Nagy patienturáj mellett, a művészetnek szentelte szabad idejét. Végigjárta Európát, hogy annak festői tájairól a legmagasabb igényeket kielégítő művészi felvételeket készítsen. Több nagy nemzetközi fényképalbum első díját nyerte el.

Vizonylag magas korban érkezett az országba, ahol a megszkott beilleszkedési kálvária után, megtalálta helyét Haifán, ahol a legjobb szakorvosok egyike.

otthonában tartózkodik, ha pihen, akkor is minden gondolatával betegéinél van. Nem egyszerű történi, hogy éjnek idején felszengeti az intézet ügyeletes orvosát, hogy valamelyik páciense után érdeklődjék.

Ahhoz a régi, rokonszenves orvostipushoz tartozik, akik nemcsak a betegség, de a beteg személye is érdekel, aki nemcsak a kóros testet látja, hanem az egész embert.

Dr. Baruch szerint rossz ember nem lehet jó orvos. Ő pedig elismerten jó ember hírből áll.

Négy kiváló orvos — a gyógyítás tudományának négy különböző ágán működik, immár ötvenedik esztendője.

Érdekes, de talán nem véletlen, hogy amikor orvosi credo-ikat írtunk érdeklődöm, mindegyik majdnem egyazon választ adja, más megfogalmazásban:

„Azon voltam, hogy a legjobb tudomány szerint segítsek azoknak, akik hozzám fordultak...”

Jubileumuk alkalmával üdvözöljük őket és még sok esztendő teli esztendő kívánunk nekik.

Ad meá veszmir.

RÖSSEL MORDECHAJ

A LAMED-HE NYOMABAN

Ezzel a jelszóval rendezték meg május 24-ről 25-re virradó éjjel azt a menetelést, amely nyomán követte a felszabadító háborúban, az ostromlott Gus-Ecion védelmében elesett 35 (lamed-he) hős útját. A menetelés Hár Tuval kezdődött és a Givat Hákráv dombnál ért véget, illetve ott, ahol a 35 hős elesett. Részt vettek a menetelésben Kfir Ecion, Ros Curim és Szde Boker tagjai, továbbá Chevron telepesei, valamint özegek, elárult szülők és katonák. Felvételünk azt a gyülekezőt mutatja be, amelyet a domb csúcsán elhelyezett emlékmű mellett tartottak.

ZENEÉLET

HEIFETZ ES PIATIGORSZKY

A nyilvános szerepléstől mintegy tíz éve visszavonult, kaliforniai villájában magányosan élő Jasa Heifetz kapcsolata művészetével a házi kamarazene-estekben merül ki. Visszavonulása feltehetően abból a beismerésből fakadt, hogy úgy érezte, nem képes már újat mondani közönségének. A művész, aki bármily magasra érve, nem törekszik még a legmagasabb eredményt is felülmúlni, jobb, ha elhallgat. S ezt tette Jasa Heifetz is. A kamarazene azonban közös munka, melynek résztvevői a társak behatása alatt is állnak. Ezt láttuk az élményekben oly gazdag, hatalmas impulzusoktól fűtött Gregor Piatigorszkyval, régi partnerével adott koncerten a jeruzsálemi Binjámin Háumában: a nagy csellistának szívbemarkolóan zengő tónusa, csodálatosan szárnyaló muzsikája magával ragadta helyenként Heifetzet is. Érdekesebb módon, legerősebben Kodály Zoltánnak 1914-ben írott, még a századforduló romantikus szabadságával írott, de már előretökintő Duo-jában (Op. 7.), mellyel műsorukat nyitották.

Bartókkal a megelőző években folytatott nagy népdal-gyűjtő akció jeli erősen jelentkeznek a műben. Nem idez, nem használ fel eredeti folklor, de főképp a hegedűnek szabadon fantáziáló szólamában a falusi népi muzsikások hangja csendül fel. Éles harcban állva a cigány-zenevel, kerülő annak túlcifrázott, sallangos rapszódia-stílusát és tisztább, puritánabb eszközökhöz folyamodik. A cselló-szólám gyakran mintegy kísérő-szerpet tölt be, egyfajta nagybőgőset, aki basszusokkal egészíti ki a szólámvéetőt. Kodály Duo-ját a két művész ragyogóan, nagy megértéssel és stíluskészséggel adta elő.

Sztravinszkij „Olasz szvit”-je a szerző átiratában e két hangszerre, gazdag alkalmat nyújtott a művészeknek hangszerük minden lehetőségét érvényre juttatni. Nem tudtuk betelni azok elbűvölő hangzasi szépségeivel. Kevesebb sikerült a Brahms-kettősverseny, a Filharmonikus Zenekar karmester nélküli kíséretével. A zenekar kitűnően szól, de mezejszereivel lefejtette a két szólista szabadabban szárnyaló játékát. Így a megnyitó Kodály-darab maradt az est legtekintélyesebben kiemelgetett száma. Több ráadás, viharos siker.

A „Bohémelet” az Operaházban

Teljesen új szereposztásban mutatta be a Nemzeti Operaház Puccini „Bohémelet”-ét, Franklin Chosot vezényletével. A sajtó és az intézet közötti kapcsolatok az utóbbi időkben annyira meglazultak, hogy csak véletlenül, nagy ritkán veszünk tudomást róla, mi is történik második vezető intézményünkben.

Az Operaház allergikus mindenfajta bírálat szembem, míg a sajtó sörte érzi magát, ha véleményére nem kíváncsiak. Mindezek ellenére nagy érdeklődéssel kerestem fel a „Bohémelet”-re, teljesen új szereposztásban.

Kellemes meglepetéssel szolgált az operaszínpadon első ízben fellépő, mint dalénekesnő jólismert Zimra Ornát, mint Mimi. Sok évet töltve Milanóban, alkalmá volt a La Scalában alaposan megismerkedni az olasz operakultúrával.

Ritka jelenség, hogy debütáns ennyire otthonosan mozogjon a színpadon, nemcsak mozdulataival és mimikájával, de az együttésbe való beilleszkedésével, és nagyon előnyös megjelenésével. Amellett nagyon kellemes, finoman árnyalt, szépen csengő, kultúrált hang, igen muzikális előadással. Nem véve részt a férfi-kvartett kirívó harsogásában, deccs és diszkrét maradt mindvégig, még az elviselhetetlenül érzélgős haldoklási jelenetben is.

Méltó partnerének bizonyult Martino Stamos tenorista, mint Rudolf, a költő: nem a szerep által megkivánt lány olasz belcanto, de rendkívül muzikális és duettjei Mimi-vel az előadás erősségét képezték. — A filozófus, Collin szerepében első ízben fellépő Herdán Tibor kitűnő nagy stílusú énekmodorával. Igen szép, telt basszus mellett, mindig izléselesen és erős színészi készséggel alakítja, s nemcsak éneklő szerepét. — Hatalmas, öblös hang Claude Avellá-é, a festőé, s kellemes Louis Berkman (Chaunard) hangja is. — mindkettőt megfelelően tempóval jobban élveztük volna. A nagyon szép-hangu Lélia Sáni, mint Musette, téves szereposztás áldozatává vált: a párizsi kórt arrogáns, agresszív énléksége nem fekszik neki.

ROMÁNIAI csoportrepülések és bármilyen egyéb

UTAZÁSI ÜGYÉBEN

forduljon bizalommal magyarul beszélő hivatalnokainkhoz.

Díjmentes tájékoztatással szolgál

ALLTOURS Ltd. UTAZÁSI IRODA

HAIFA, Nordau 1. Tel. 6695L

NAHARIA, Weizmann 61., Tel. 920145.

BÍRÓSÁGI JEGYZETEK

HÁZASSÁG FELTÉTELES MÓDBAN

Írta: BENEDEK PAL

Előbb megbeszélték, hogy elválnak, s csak aztán határozták el a házasságkötést. Nincs ebben semmi bonyolult, azt akarták, hogy ne legyen a gyerekeknek. A kapcsolatuk ugyanis nem szorított csupán a lelkükre, s a lány már a hetedik hónapban volt.

Az beszélték meg, hogy néhány héttel a gyerek világra jötté után közös megegyezéssel elválnak. Ebben meg is állapodtak. Nem akárhogy, ügyvéd előtt.

Felmentek egy ügyvédhez, szabályos szerződést kötöttek, amelynek értelmében a gyermek megszületése után az asszony elfogadja a get-et a férjétől. Miután aláírták és az ügyvéd is ellenjegyezte a megállapodást, a következő utjuk a rabbinatus hivatalába vezettek.

Házasságkötésre jelentkeztek. Felmerült azonban valami adminisztrációs bonyodalom, talán egy papir hiányzott, vagy ilyesmi — egyszerűen telt-múlt az idő, a házassági engedély viszont késett. A magzat bizonyára végtelenül sajnálta a doigot, de nem vehette figyelembe a bürokratikus ügykezelést, úgy növekedett, mintha mi sem történt volna, s eléggé meggondolatlanul erre a világra vágyott.

Megszületett, majdnem egy teljes héttel a szülei esküvője előtt. A papa — gondolván, hogy ha már megvan az esküvői engedély, számárság lenne nem odaállni a chupá alá, mikor a válogó-perre nézve érvényes szerződés van a zsebében —, felöltötte sötétszürke, méret után készült ruháját és ráhúta a gyűrűt megunt szerelmének renegó ujjára.

A nászut viszont elmaradt. Még csak haza se kísérté udonsült feleségét, sőt azt sem mondta, hogy ágyó, csak elcsúszott a rabbinatus épületéből.

Mással volt aznap már randevúja. Komoly szándékkal foglalkozott valakivel. Új barátjának elmesélte a dolgot, főleg azt hangsúlyozta ki, hogy rövidesen meglesz a válás, így állapodtak meg.

Mérhetetlen cinizmussal fogalmazta meg a mondanivalóját: — Amíg ő a szíve alatt hordta a magzatot, én a szívem fölött, a zakóm belső-zsebében hordtam a szerződés másolatát, most is itt van, akard látni?

Az ügyeletes menyasszonynak nem volt különösebben fejlett a humorérzéke, ellenben egészséges jóduccsal megáldotta a gondviselőt, tehát megkérdezte: — Az ilyen szerződés érvényes? Én nem tudom felfogni...

Igaz volt. Az ilyen szerződés nem érvényes. Házasságot nem lehet feltételes módban kötni, s előre megkötött szerződéssel nem változtatható meg az intézmény jellege. Olyan volt ez a szerződés, mint a nemzetközi megállapodások. Ha két állam pecsétes okmányt ír alá és kölcsönösen kötelezettséget vállalnak a megnevezésére, az addig érvényes, amíg mindketten tiszteletben tartják az aláírásukat. Ha az egyik, vagy másik ország vezetői elhatározzák, hogy háborúskodni akarnak, a korábban aláírt okmány papírromy lesz abban a pillanatban.

Nos, itt is valami hasonló történt. Az asszony — miközben egyszer-volt szerelmük zálogát, a kisedet ringatta, így határozott, hogy megsemmisíti, ha már egyszer sikerült menyecskekorba kerülnie.

A férj viszont irgalmatlanul benyújtotta a válókeresetet. Az első tárgyaláson kijárat. Mikor látta, hogy a nő megmakacsolja magát és esze ágában sincs elfogadni tőle a válólevelet, szépen benyúlt a belső zsebébe és a rabbi elé helyezte a megállapodásuk szövegét.

Elképedtek a rabbi, ilyen írást nem minden nap látnak. Persze, szólni nem szóltak, de egyik-másik lendületes mozdulattal simogatta lengő szakállát.

Az asszony beszélt ezután. — Tisztelt rabbi urak, mi valóban megállapodtunk, hogy csak a születendő gyerek érdekében kötünk házasságot — azt akartuk ugyanis, hogy ne legyen a gyerekek —, aztán néhány hét múlva szépen, békésen elválnak. De mi történt? A házasságkötés bizonyos akadályok miatt elhúzódt, közben a kisbaba megszületett, s én már azt hittem, hogy nem lesz semmi a házasságból. Ö azonban elvert engem. Ezt én úgy értelmeztem, hogy biztos meggondolta magát. A házasságkötésre őt már akkor nem kötelezte a megállapodásunk, mert annak az volt a lényege, hogy a szüles előtt lépünk chupá alá.

— Mi volt a chupá után? — kérdezte az egyik rabbi. — Sajnos, a chupá után kijózanító módon viselkedett a férjem, mert elrohant. Még csak haza se kísért. Ezt azonban igyekeztem megmagyarázni magamnak.

— Mivel? — Hallottam, hogy egyes férfiakat való-

sággal megrázza az élmény, csak menjen, majd visszatér hozzám, mint annakidején Észak-Erdély...

A férfi kijelentette, hogy ő változatlanul a szerződés alapján áll, csak azért vette el az asszonyt, mert így látta biztosíthatónak a korábbi megállapodás érvényesítését. Szavai nyomtatékaúl rámutatott az ügyvéd előtt kötött szerződés egyik szakaszára, amely elrendezi a gyerektartás kérdését.

— Ebből is láthatják, rabbi urak, hogy mi nem felelőtlennül kötöttük meg ezt a szerződést. Kérem, hogy kötelezzék az asszonyt a get elfogadására. Annál is inkább, mert házassodni szeretnék, hosszas keresgélés után megtaláltam végre az igazit!

A rabbi több, mint egy órán át tárgyalta és végül kihirdetett a határozatot, amely szerint az asszonynak a válólevelet kell adnia.

Diadalittasan ült a férfi a helyén, abban a pillanatban okosabbnak tartotta magát a tudományos akadémiák elnökeknél, mert lám, milyen pompásan „megfagyazta” a dolgot. Anyira boldog volt, hogy nem is hallotta a rabbi határozatának indoklását. Pedig na-

gyon érdekes volt. Nem azért kötelezték get adására az asszonyt, mert a rabbinatusi bíróság tiszteletben tartotta az ügyvéd előtt kötött megállapodást. Az indoklás szerint — ez az érdekes! — meg kell védeni a chupá alatt kötött házasság tekintélyét. Ebben az esetben bizonyítottan vette a bíróság, hogy a férfi egyetlen pillanatig sem bírt komoly szándékkal, csak taktikai lépés volt a részéről, hogy odaállt az esküvői sátor alá. Ezzel megszégyenítette önmagát, s a zsidó házasság évezredek intézményét.

— Igaz, hogy a férj azt kérte tőlünk, hogy kötelezzük az asszonyt válólevelé adására, s mi arra köteleztük, de nem azért, hogy eleget tegyünk a férj kérésének. Nem az ő érdekében határoztunk így — hangzik az indoklás —, csak a közérdek és a férj érdeke történetesen azonos...

Az asszonynak sok volt ennyi bölcsesség. Ő bizony megelégedett a határozattal. Jeruzsálemben volt a második tárgyalás, az országos főrabbinatus bíróságán. A bírák helybenhagyta és megerősítették az alsófoku határozatot.

Már itt is adta az asszony cséscsap férjének a válólevelet. Fogcsikorgatva.

Huszonöt év a pedagógia szolgálatában

A KINEL

A MINISZTERELNÖK HOSZPITÁLT

Weinerth Livia temesvári mozgásművészeti tanárno jubileuma

Ha Golda Meír miniszterelnök óriási elfoglaltsága mellett időt szakít magának, hogy egy teljes órát meghaladjon, meghozza mozgásművészeti órákat, hogy bizonyára nem egyszerűen, sablonos tanóra.

A Kfar-Chábád-i „Bet-Rivka” szemináriumban — ahol Weinerth Goldstein Livia már hatodik éve testnevelő munkát folytat, s ezen a téren uttörőnek számít — történt a váratlan, maga látogatás, Golda Meír egy egész órát töltött a tornateremben, s utána olyan elragadtatással beszélt a látottakról, s olyan

Szülővárosában, Temesváron, magániskolát nyitott, ahol rövid idővel a kezdet után, évente több mint száz tanítványa volt. Ezek közül többen szintén erre a pályára léptek, s nemcsak itt Izraelben, de szerte a világon komoly nevelői sikereket aratnak.

A temesvári publikum számára ma is emlékeztetéseket azok az évvégi, ünnepi záróelőadások, amelyeknek nem kevesebb mint 14 esetben az ottani Operaház színpadán mutatott be, mindig szufolt ház, lelkesen tapsoló közönség előtt. Ezen előadások nemcsak Wei-

A miniszterelnök

gratulál

Weinerth

Lilinek

melegen gratulált és fejezte ki elismerését, hogy Weinerth Ida zavarában nem is talált szavakat a köszönetre, annyira meg volt hatva.

Ez volt pedagógiai működésének legszebb és legfelemelőbb momentumja. Ilyen magas inspekcióban még nem volt része.

Gondolatban visszazallok rövid pár percre Temesvárra — amikor a hitközségek és zsidó intézmények fénykorukat éltek — hogy megrajzoljam a jubiláns portréját, aki a szemem előtt állt.

Apja, dr. Goldstein Ede z. l. ügyvéd, a Temesvári Gyárvarosi Ort. Hitközség tb. ügyésze volt. Nemcsak kiváló jogász, humanista gondolkodású, tradícióhű zsidó volt, hanem nemesveretű jó ember elsősorban, aki kultúráltságát harmónikusan egyeztetette össze a zsidósággal és hatalmas jogi tudását a zsidó altruista intézmények szolgálatába állította — díjmentesen.

Mindenek jó tulajdonságokkal indultak el az élet útjára dr. Goldstein gyermekei is, Lili és Rózi.

Weinerth Livia — Weinerth László, az Új Kelet ciklikójának felesége — tanulmányait Temesváron végezte. Már ifjúkorában különös hajlamot érzett az esztétikai testnevelés legmodernebb formái iránt. Hosszu években keresztül a jónévi Janura Zseni-iskola kiváló növendéke volt, majd 1937-40 között a bucaresti „Maison des Francais”-ban működött, mint a ritmikus tornaszakosztály asszisztensnője, a nemzetközien elismert szaktekintély, Madame Sybille mellett. Diplomáját — mint mozgásművészeti tanárno — a felszabadulás utáni évben, ugyancsak Bukarestben nyerte el a legmagasabb művészeti fórumon, ahol 62 vizsgázó pedagógus között a második legjobb képesítést kapta.

nert Lili sajátosan egyéni és tökéletesen pontos művészi munkáját mutatták be, de azok a helyi pedagógusok és művészek gyakori szimpóziumaikat tárgyát képezték.

Aljijázása után, előbb az ORT-iskolák keretén belül működött Rámát-Gánban, majd a Kfar-Chábád-i „Bet-Rivka” tanítóképző legelső mozgásművészeti tanárnoje lett és e szigoruan hagyományhű, vallásos intézet keretében már több mint 6 év óta chupai munkát végez.

Weinerth Lili gazdag pedagógiai tapasztalatait könyv formájában készült megírni és közzéadni. Reméljük, hogy ez az érdekes könyv hasznos forrásmunkája lesz a holnap generációinak.

(Kautheil)

A KILENCEDIK

V. B. ELŐTT

(Folytatás a 10-ik oldalról)

el döntötte a VB sorsát. A poraiból Phönix-madárként feltámadt brit futball megszerzte első világbajnokságát. A VB legnagyobb eseménye a 3-1-es magyar-brazil mérkőzés és Portugália nagyszerű szereplése volt. Talán a középdöntő angol-portugál 2:1-es mérkőzése volt a legszebb küzdelem.

S most következnek a kilencedik VB... Az 1930 és 1966 között lejátszott 8 világbajnokság döntő mezonyében 200 mérkőzést játszottak és 756 gólt lőttek. Minden idők VB-gólkirálya a francia Fontaine 13 góllal. Második helyen a magyar Kocsis áll 11 góllal. A nyugatnémet Rahn (10 gól) a harmadik helyet foglalja el. A londoni gólkirály, a portugál Eusebio és a brazil Vava kilenc góllal a 4-5 helyen áll, őt követi a brazil Leonidas, Pelé és az argentin Stabile 8-8 góllal. Fontaine első helyét csak Pelé veszeljeztetheti, de legalább 5 gólt kell lőnie Mexikóban, hogy behozhassa a francia gólszákot...

Mose Hárál

ÚJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!

3 EVIG BEHOZHAT VAMMENTES ÁRON; (katonáknak, diákoknak 3 év után is). Újonnan érkezőknek 6 hónapig nagybő kedvezmények. Világmárkás — televíziót, rádió-patentot, mixer, mosógépeket, DIOLEN függőnyt, eredeti perzsaszőnyegeket, gázkályhát. — Minden biztosítva — garanciával. — Gyors szállítás — olcsóbb, mint bárhol!

„SHARON” üzlet, TEL-AVIV, Allenby 93. telefon 62-49-45. • R. M. Aser — Diamantstein Z.

„ZEEV” ZOMANCOZOTT FURDÓKÁDAK Tisztítás javítás, bevonás helyben. Felelősséggel az egész országban. TEL-AVIV, TELEFON: 62 51 10. 938862

HAIFA, TELEFON: 526622.

A HOTEL

Írta:
ARTHUR HAILEY

82.

— Igen, azt tudom, hogy a város alatt sok a talajvíz — jegyezte meg Peter. — A szálloda pincéjében a nap huszonegy óráján át szüntelenül szivattyuzzuk a vizet fel a szennyvizcsatornába.

— Valamikor sokkal több volt itt a víz. Még a legszárazabb helyeken is, a talaj felszíne alatt három lábnyira. Amikor sirt kellett ásni, a víz feltört a föld alól, mielőtt a koporsót leereszthették volna a sírba. Olyan történeteket hallottam, hogy a sírásóknak rá kellett állniuk a koporsókra, nehogy a víz visszavesse. De gyakran előfordult az is, hogy lyukat kellett furni a koporsókba, csak a beáramlott vízzel együtt sülyedt le a koporsó a sírba. Sokan azt mondták, ha nem lett volna valóban holt, a halott, a koporsóban megfordult volna.

— Igazán úgy hangzik, mint valami rémtörténet. — Olvastam könyvekben, hogy a holttestek szaga átszivárgott az ivóvízbe. — A lány elfintorította az arcát. — Undorító... Később olyan törvényt hoztak, hogy a koporsókat a föld felszíne fölé kell temetni.

Most már jól bentjártak a temető ösvényein, a szokatlan alakú sírok között. Ilyen temetőt Peter még életében nem látott. Marsha kitárt karja a körülöttük lévő területre mutatott. — Ez a temetkezési hely már törvény meghozatala után keletkezett és itt, New Orleansban ezeket a helyeket a holtak városának nevezzük.

— Ez eléggé érthető. — mondta Peter — valóban olyan, mint egy város. Az utak rendszertelenül kanyarogtak, a sírhelyek egyfajta, miniatűr házacskákhoz hasonlítottak téglafalal és stukkódíszítésekkel, egyik-másik vasrácsos, erkélyes és körülötte ösvény kanyarogott. A sírházak többemeletesek, éppen csak az ablakok hiányoztak, de azok helyében számtalan kisebb ajtónyílás volt látható. Peter az egyik ilyen sírkő-házra mutatott. — Olyan, mint egy lakóház bejárata.

— Mert csakugyan lakóházak, társasházak, még hozzá, rövid bérleti időtartamra.

— Hogy érti ezt? — kérdezte Peter őszinte érdeklődéssel. A sírházakat rekeszekre osztják — magyarázta Marsha, — az egyszerűbb családok sírházai kettőtől hat személy holttest befogadására alkalmasak. A nagyobb családoké több rekeszre oszlik. És minden rekesznek megvan a maga kis ajtaja. Amikor valamelyik családban temetnek, előre kinyitják a kisajtót, a benne lévő koporsóból kiürítik a földi maradványokat, vagyis hátrakotorják a csontok egy nyíláson át a földbe hullanak. Az üres, régi koporsót elégetik és helyébe teszik az újat. Körülbelül egy évig marad a helyén, azután, ezzel is ugyanaz ismétlődik.

— Tehát csak egy évig tart az örök pihenés? — Egy hang szólalt meg a hátuk mögött. — Nincs is szükség többre. Az idő, bár hosszabb idő alatt, elvégzi a többit, feltéve, hogy a következő halott nem nagyon siet. A többi munka az időre és a férgekre marad.

Mindketten megfordultak. Egy idősebb, hordóalakú, foltos, pecsétes munkaruhás férfi nézett rájuk derűs arccal. Őcska, régi szalmakalapját levette a fejéről és nagy, piros zsebkezdőjével megtörölgette verítékező, kopasz fejét. — Nagy a meleg, ugye? Odalent sokkal hűvösebb az időjárás — intett kezével kedélyesen a sírház felé.

— Ha magának csak ennyi az egész — válaszolt Peter — én a magam részéről inkább elviselem a hőséget.

A férfi kuncogott. — A végén mindnyájan idekerülünk. Hogy van, Preyscott kisasszony?

— Jó napot kívánok Mr. Collodi — válaszolt Marsha — ez az úr itt, McDermott. — A sírásó barátságosan bólintott feléje. — Lejött meglátogatni a családi házat?

— Igen, oda is ellátogatunk, — mondta Marsha. — Akkor jöjjenek errefelé — mondta a férfi és megindult előre egy ferde ösvényen. A hátamögött visszaszólt. — Egy-két héttel ezelőtt takarítottuk ki, most nagyon szépen néz ki.

Mialatt megindultak a keskeny, utcaszerű mesgényen előre, Peter elolvagatta a régi neveket és dátumokat a sírköveken. A vezetőjük egy kis tisztán megparáznál szeméthalmorra mutatott. — Egy kis tisztogatást rendeztünk, elégettük a régi dolgokat. Peter koporsószekák megpörkölt, eihavadt, üszkös darabjait látta a felszálló füstfelhő alatt.

Megálltak egy hatrekeszes sír előtt, mely hagyományos kreol ház stílusában épült. Hőfehérre festett, ápolott, gondozott sírházikó volt. Az időmarta márványtáblákon sok-sok név, legtöbbször tisztán kivehetően: Preyscott. — Régi család a miénk — jegyezte meg Marsha. — odalent a földben bizonyára tele van régi csontokkal az üreg.

Napsugár siklott végig a sírkövön. — Szép, ugye? — A temetőőr egy lépést hátrált és őszintén megcsodálta az építményt. Újjával egyik legfelső nyílásra mutatott. — Ezt fogjuk legközelebb kinyitni, Preyscott kisasszony. Az apukája jön ide legközelebb... ezután egy másik ajtót simogatott végig durva ujjával. — És ez a maga részére van fenntartva, kisasszony, bár nem igen hinném, hogy én leszek az, aki magát ide beleteszi... — Elhallgatott, majd elmerengve folytatta. — Bizony... bizony, mindig korábban érkezik el az idő, mint számítjuk... no, mindegy, előbb-utóbb mindnyájan idekerülünk, erre nem érdemes időt vesztegetni. — Ujra megtörölte kopasz fejét és elballagott.

A forró napsütés ellenére Peter megborzongott. A gondolat, hogy a saját szemével láthatta, hova kerül egyszer Marsha, ez a ragyogóan szép, fiatal lány, megzavarta a gondolatait.

— Nem is olyan félelmetes, mint amilyennek látszik — jelentette ki a lány és szemé Peter arcát fürkészte, aki újra ráeszmélt Marsha ama különleges képességére, hogy megérti és kitalálja a gondolatait.

— Nem is olyan félelmetes, mint amilyennek látszik — jelentette ki a lány és szemé Peter arcát fürkészte, aki újra ráeszmélt Marsha ama különleges képességére, hogy megérti és kitalálja a gondolatait.

— Olyan egyszerű, mert itt nőttünk fel és ismerjük a helyeket, melyek hozzánk tartoznak életünkben és halálunkban.

Peter bólintott. Mindegy, neki éppen elege volt ebből a helyből, a halálból, a temetőből.

Kifelé haladtak az uton a Basin-streeti kapu irányába, amikor Marsha hirtelenül karonragadta és megállásra kényszerítette. E pillanatban kocsisor állt meg a temetőbejárat előtt, temetési menet. A kocsiból gyászolók tömege szállt ki és gyülekezett a bejárat előtt.

— Peter, most várunk kell — sugta Marsha. Odébbhúzódtak a kapu mellé és várták, hogy a menet elvonuljon előtőlük. A gyászolótömeg kettévált és utat engedett a diszkisérnek. Fakóarcu, méltóságos tartású temetésrendező lépett ki elsőnek, utána a pap. A pap mögött hat férfi közeledett, a vállukon szemfedővel letakart koporsót vittek lassu léptekkel, mögöttük négy másik férfi parányi fehér koporsót tartott a vállán, egyszerű kis olander csokorral.

— Jaj... nem... — kiáltott fel riadtan a lány.

Peter erősen megszorította a karját.

A pap litániázott. „Az angyalok kísérjenek téged a Paradicsomba, a mártírok sora jöjjen elébed és üdvözöljenek Téged a Te utadon és vezessenek el a szent városba, Jeruzsálembe...”

A második koporsó után a gyászolók egy másik csoportja haladt. Előtte fiatalos külsejű férfi. Termetére nem illő, fekete öltönyt viselt és kezében gyámolatlanul szorongatta a kalapját. A szemét mereven a kis koporsóra szegezte, az arcát könnyek áztatták. A csoport végén egy idősebb aszszony hangosan zokogott, kétoldalról is támogatták.

„... Az angyalok kórusa fogadjon Téged és a jószágos Isten adjon Nektek örök nyugodalmat és pihenést...”

— Ezek az autógázolás áldozatai... az anya és a kislánya... olvastam rólok az újságban — sugta Marsha és Peter látta, hogy az arcán könnyek peregnek végig.

— Igen, tudom. — Peter úgy érezte, mintha maga is részese lenne a gyásznak, osztozva a hozzátartozók fájdalomában.

A hétfő esti, véletlen jelenléte Christinnel a baleset színlőhelyén szörnyű hatású volt és maradandó emlékeztető. Most, e pillanatban a tragédia még közelebbnek tetszett és valószínűsőbbnek érezte. Az ő szeme is elhomályosult, amikor a temetési menet elvonult mellett.

(Folytatjuk)

Franz Rosenzweig
szellemi alijája

(Folytatás a 12-ik oldalon)

végrendelete, most, félszázaddal az eredeti mű megjelenése után, teljesült. A mű kongeniális fordítója dr. Jehosúa Amir, tökéletesen adta vissza Franz Rosenzweig célzásokban, példázatokban bővelkedő dús és ezekben tömör formanyelvét. Mose Schwarz professzor érdekes elszóval és magyarázatokkal látta el a művet.

Franz Rosenzweig filozófiai életműve eddig is megtermékenyítőleg hatott az izraeli szellemi életre. Ez a jó hatás minden bizonnyal még fokozódni fog hűségese tanítványa, a jeruzsálemben élő dr. Else-Ráchel Freund „Die Existenzphilosophie Franz Rosenzweigs” (Franz Rosenzweig egzisztenciális filozófiája) című alapvető művének tervbeveti héber kiadásával.

GOLDSTAR

GOLDSTAR — a férfiak söre meghívja Önöket, vegyenek részt az óriási nyeremény-pályázaton. Az akció keretében, amely 10 hétig tart, a résztvevők közt 5 sorsolást tartanak — kéthetenként egy sorsolást. Az első 4 sorsolás mindegyikének nyereményei:

Első díj — 1.000.— IL
Második díj — 500.— IL

Az 5. számú sorsoláson — amely a befejező sorsolás, a következő díjakat osztják ki:

Első díj — 3.000.— IL
Második díj — 2.000.— IL
Harmadik díj — 1.000.— IL
4 repülőjegy külföldre (Adók nélkül)
4 „Zenith” televízió — amely a legkelendőbb a világon.

Elvezérek a GOLDSTAR sört, amely oltja a szomjat és üdít.

Írják fel a papírra nevüket és teljes címüket csatolva 3 GOLDSTAR sörcimkét és küldjék le: GOLDSTAR, Mivca Prászim, P.O.B. 14022, Tel-Aviv
Minden boríték automatikusan résztvesz minden megtartando sorsoláson.

SOK SIKERT!

HETI FILMLEVÉL

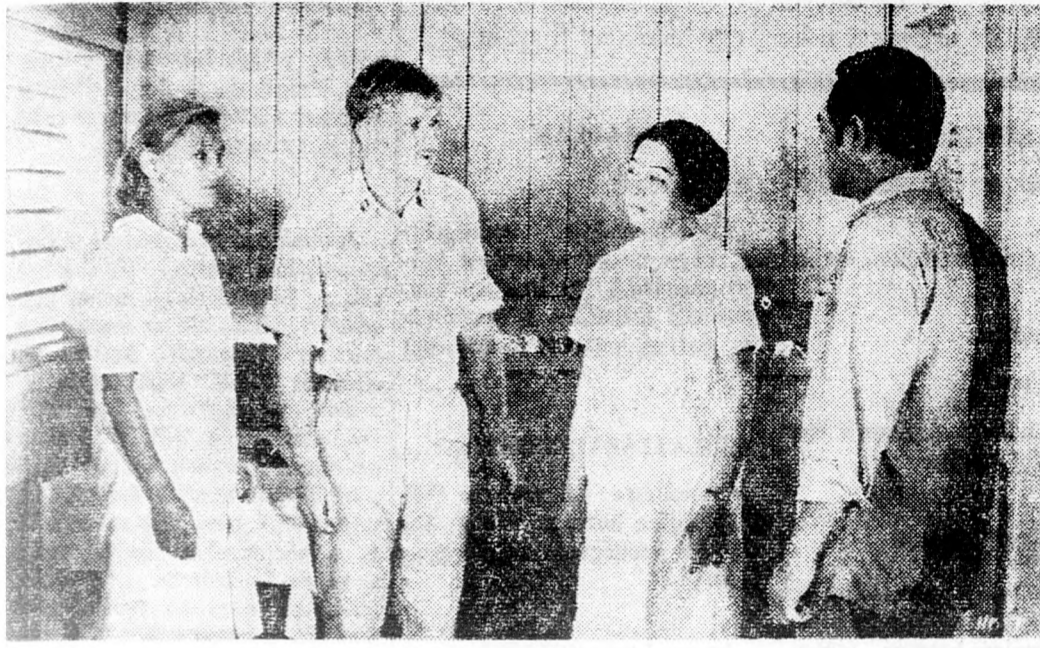
A HAMU GYERMEKEI — Tchelet mozi

Minden embernek van elképzelése a vietnámi viszonyokról. Ki így, ki úgy képzei a szágoni életet. Egyetlen elképzelés sem járhat a valóság közelében sem. Ide az a film vezet el bennünket, amit Françoise Lorrain könyvéből Raoul Coutard, a híres operatőr készített.

Osszeszorult szívvel mered a vászonra a néző, nem is jut eszébe, hogy nem dokumentumfilmet lát, hanem rendezett játékfilm perge előtte. Mert a film mindvégig a dokumentálás igényével lép fel és szágoni helyszíni felvételei, dzsungelfotói az amerikai légierő helikoptereinek akciói, manőverezései semmiképpen sem rendezettek, ha-

rikai szociális intézmények megfeszített munkáját, áldozatkészségét és azt is látjuk, hogy a háborús sebeket nem lehet mindaddig bekötözni, míg a dúlás tart, míg gyújtóbombák elviszik a tetőt a szegény emberek feje felől, míg a halál minden utcasarkon ott leselkedik az emberekre.

Az amerikaiak rokonszenvesen ábrázolt emberek, megértők az emberi szenvedés iránt, igyekeznek segíteni, de a nép mégis a békéről álmodik, arról a békéről, amit a két országgrész egyesülése után kíván ki, nem bántja, hogy milyen életforma vár rá, csak békét akar, a vérontás végét, a mindennapi rizs megszerzését.

nem a valóságtól ellopottak. Még a történet a maga egyszerűségében és persze valóság-keltésével is azt a hitet táplálja a nézőben, hogy dokumentumot lát.

Egy szágoni proletárcsalád élete bontakozik ki előttünk. Az apa elhagyja a feleségét és két gyermekét, mert üzentek érte, mert mennie kell — az anya halálos beteg vonsozja magát, amíg kórházba nem viszik, ahol ritka betegsége, egy rosszindulatú lábdaganata váltja meg életétől, türe-telen szenvedésaitól. Két gyermek marad magára, a gyékényháztól már a láng elemész-tette, utána csavarog a 11 éves Hung és hátán cipeli kishugát Xuant, akit az utca kutyánál mosdat, alkalmi munkából szerzett pénzen etet és akivel egymaga vándorol szomorú és reménytelen utján.

Az alkalmi munkák és vándorlások során megismerjük az életet a háborús Vietnamban. Látjuk a piacot, ahol van ugyan élelem, de kevés a vevő, mert nincs pénz és látjuk a társadalom segítőtjeit, az ame-

Nem lehet eldönteni, hogy politikamentes, pacifista film ez, vagy részrehajló. Igaz, hogy az amerikaiakat a legszebb színben tünteti fel, de heroizálja a Vietkong harcosait is. Ez tárgyilagosság, vagy rafinált propaganda? Nehéz eldönteni. Kétségtelen, hogy csodálatos felvételek sorjáznak, hogy ablakot nyitnak mindenkinek a vietnámi életviszonyok megismerésére, hogyha nem is az igazságot, de a valóságot kapjuk és a hátszavakat minden fellelhető jele nélkül, a legegyszerűbb, legnépszerűbb eszközökkel válik költeménnyé a film, az emberi szenvedés, kötelességvállalás, a békevágy és a jövőbe-merengés elégszámára.

Művész alkotta ezt a filmet, olyan visszatartott, annyira a lényegre szorított, annyira nincs egyetlen felesleges, elhagyható, eslekménypótló jelenete sem. Oly tudatosan építi fel a kis epizódokból ez a film a mondanivalóját, oly programszerűen kíván megmutatni mindent, ami a nézőt informálhatja, érzelmi közelségbe hozza a szenvedő viet-

námi néppel, hogy célját elérje. Nem mérle-gelünk, nincsenek politikai, világnézeti el-veink míg a film perge, csak emberek va-gyunk, akik átérzik idegenek, távolélt szenvedéseit, érezzük, hogy a háború nem hoz semmire megoldást, feleslegesen pusztítja el az értékeket, szedi áldozatait.

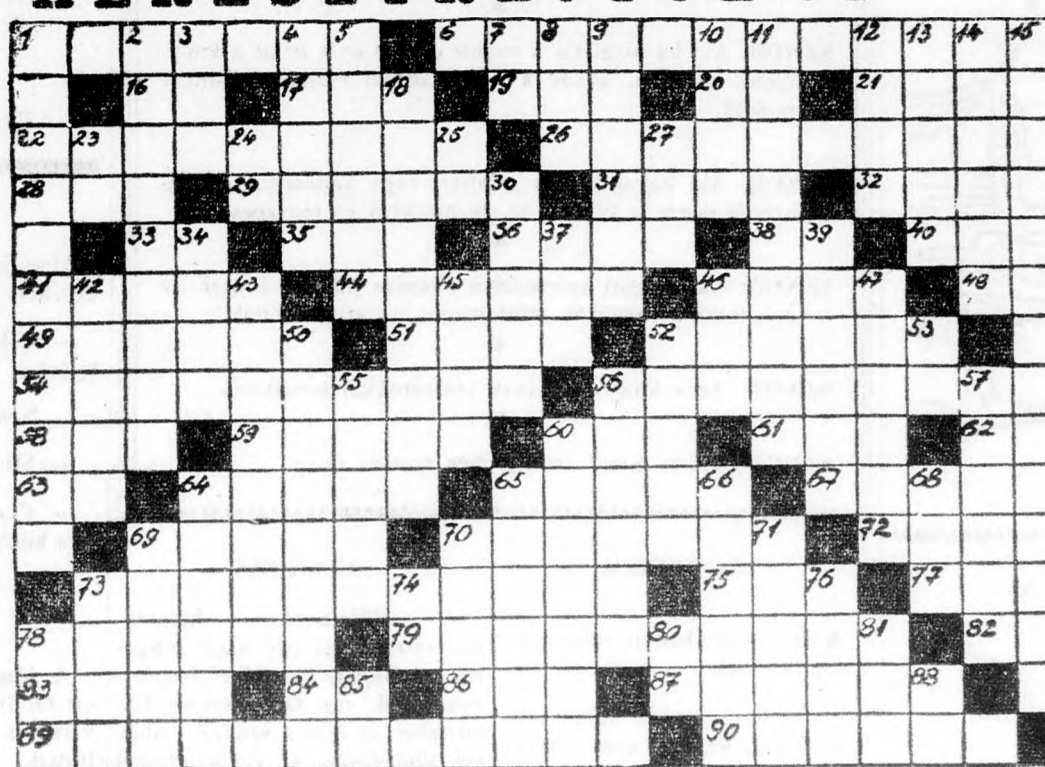
A szintizta pacifizmus szempontjából a film eléri a célját. A békepropaganda kitűnő eszköze. Nem kell analizálni, hogy ez káros-e, hasznos-e. Igazságos-e, vagy sem. A vietnámi nép érdekeit szolgálja-e vagy sem. Ennyire nem mehetünk el. Csakis a film intésére figyelhetünk, a művészi erejű békeszózatra.

arra a cícomatlanságra, ami többet mond minden kulisszahasogatásnál, a könnytelen szenvedésre, ami meggrázóbb a viharzónál, a kollektív gyászra és fojtott kínokra, egy nép jelleméből fakadó türeésre, ami oly végtelen, hogy az európai embert még a látása is tü-reimtelenné teszi.

Napjaink nagy regénye a vietnámi hábo-rú. Tengernyi irodalma lesz, ha egyszer majd végetér. Máris megtalálta néhány író a témá-ját, néhány filmkészítő a neki való dokum-entumot ebben a bonyolult háboruban, amely sajátosságai miatt is magábanálló.

Zoltán Dező

KERESZTREJTVEŒY 112

Vizsintes: 1. Az időnkint visszatérő pénz-beli szolgáltatás. 6. Magyar költő, hadvezér 1620-1664. „Szigeti veszedelem”, teljes név. 16. Kutyalakás. 17. ...ítás, ritkaság. — 19. Angol számnév. 20. Rövidítés számok előtt. 21. A Duna jobboldali mellékfolyója. 22. Minden értékkel bíró tárgy megtevésztés céljából való utazása. 26. Méreteivel lenyű-göző, lélegzetelállító. 28. Amerikai vizeses része. 29. Fővárosa: Edinburgh. 31. Az ame-rikai nagy tavak egyike. 32. Héber számték-ben. a. m: 40 — 1 — 30 — 80. 33. Nota bene. 35. ...mál, buzdít, biztat. 36. Izraeli népkisebbség. 38. Ravasz állat mássalhang-zó. 40. Cézár ... orosz zeneszerző 1835—1918. A romantikus és modern zene határán álló orosz muzsikuscsoporthoz egyik legjelent-kegyebb tagja. 41. Természetes szín (b). 44. Az ógörög mitológiában a tenger istenének és a föld istennőjének a fia, ha ereje esőkön-ben volt, a földet érintve visszakapta erejét. 46. Göngyöleg. 48. Ásvány. 49. Utazás. 51. Női név. 52. Szónoki hűv. lendület. 54. Ké-ritizta összejövetel, eredeti francia helyes-írással. 56. Rendkívül nagy, óriási (eredeti-leg Apollo napisten óriási szobra Rhodosz szig-eten, az ókori világ egyik csodája). — 58. ...fik, dohányos bolt. 59. Harsona. 60. Ékezettel erdélyi óslakó volt. 61. R. K. I. 62. Nátrium vegyjele. 63. Azonos magán-angzók. 64. Paul ... francia utóromantikus zeneszerző 1865-1935. „A bifvészinas” stb. 65. ... Kelemen, a tizenhatalcadik század elejének kiváló magyar prózáirója „Török-or-szági levelek” stb. 67. A viperafélekhez tar-tozó mérgeskígyó. 69. A nem mérges óriás, kígyók egyik fajtája. 70. Indiai kerületi város, a hinduk szent városa, híres búcsijáráróly. 72. Csik betűi keverve. 73. Két szó: 1. 490 kilométer hosszú folyó Dél-Bulgáriában. Az Égei-tengerbe ömlik; 2. Több török szultán neve. 75. Vissza: előny német eredetű szóval. 77. ...lízmus. 78. Enzio ... Palesztinai ejtőernyős, a második világháboruban egy-kori hazájában. Olaszországban hősi halált halt. 79. Tettetés, színlelés. 82. M. R. 83. Ide-geen férfinev. 84. Gyökér. 85. ...kus, erkölcs. 87. Mars (zenében). 89. Két szó: 1. A francia földközi-tengeri partvidék északi irányából a tenger felé nagy heveséggel fújó bukószél; 2. Japán porcelán márká. 90. Abessziniai város a második világháboruban az ellenállás központja.

A 109 SZÁMÚ KERESZTREJTVEŒY MEGFEJTÉSE
Vizsintes: 1. Inch. 5. Drais. 14. Raoul Wal-lenberg. 16. Avala. 23. Allison. 33. Theo-dorakis. 37. Rouen. 40. Egisz. 43. Sesam-mum. 49. Danae. 54. Szejm. 57. Jeans. 72. Negédes. 74. Kenguru. 77. Fantom.
Függőleges: 2. Nagoya. 6. Ravel. 7. D Alad-in; 2) Oranguán. 8. Illés. 12. Ermani. 19. Latens. 21. Mekong. 27. Mordechái. — 32. Vezérmotívum. 33. Turbina. 34. Dusan. 35. Raman. 36. Siemens. 59. Arosa. 60. Szk. 62. Zsiro.

Nyereménykönyv:
FLAUBERT: BOVARYNE

BRIDZS

HÁROM SZANZADUS NYITÁS (22)

Partnerünk három szanzaduval nyit. A következő lap van a kezünkben:
 1. P: K D xxx Kő: xx Kár: xxx T: xxx
 A válasz: 4 pikk. (Nemes színben 5 pontunk van).
 2. -P: xxx Kő: Bxx Kár: Kxx T: Kxxx
 A válasz: 4 szanzadu. (7 pont).
 3. P: D B x Kő: Axx Kár: D 10x T: A: 10xx
 A válasz: 7 szanzadu. (13 pont). A két kéznek együtt legkevesebb 38 pontja kell legyen. A nagyszlemez pedig 37 pont ele-gendő.

(Folytatjuk)

VITATHATÓ LICIT

Az alábbi játékot R. Carteron, a világ egyik legjobb bridzs analitikusa állította össze. A problémával azt akarta szemléte-tővé tenni, hogy előfordulhat: nincs meg a kellő pontszámunk, mégis egy „kis bátorság-gal” belicitálhatjuk a mansot. Ennek ellenére jó játékkal a kontrat teljesíthető.

♠	A 2
♥	B 3 2
♦	A D 3
♣	D 9 5 4 3
♠	D 3
♥	D 10 9 7
♦	9 8 7 6 5
♣	K B
♠	K B 6 5 4
♥	K 8 6 5
♦	10 2
♣	A 2

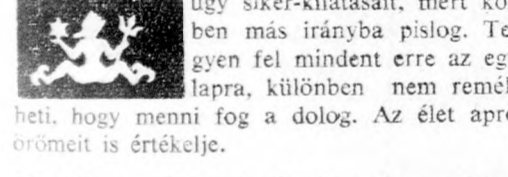
Nyugat kör ásszal indul, utána kis kört játszik. Hogyan kell Délnek folytatnia, hogy minden ellenjátékkal szemben teljesítse a 4 pikket?

Válasz: Dél veszi a második ütést a kör királlyal. Utána a káro 10-t játsza, amelyet Nyugat fed a bubival. Dél kiengedi az ütést. Nyugat trefet játszik. Bubi ász. Dél ezután lehívja a pikk ászát és a királyt, Impász a káro királlyal s a második treféjét eldobja a káro ászra. Treff lopás, amelyre esik a ki-rály. Pikk bubi és kis pikk következik, hogy kiadja az ütést ellenfeleinek. Nyugatnak nincs más választása, mint belevinni a trefbe.

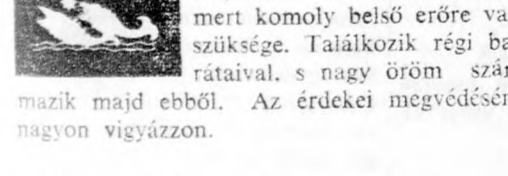
Négy pikk, két káro, három treff és egy kör ütessel a játékot teljesítettük. (kim)

HOROSZKOP

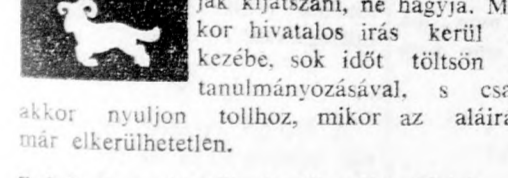
VIZONTÓ — (Január 21-től február 19-ig)
 Csökkenteni egy bizonyos ügy siker-kilátásait, mert köz-ben más irányba pislog. Te-gyen fel mindent erre az egy lapra, különben nem remél-heti, hogy menni fog a dolog. Az élet apró örömeit is értékelje.

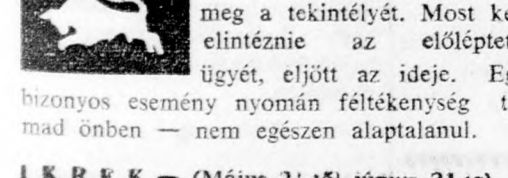
HALAK — (Február 20-től március 20-ig)
 Ha ideges lesz, nem tud helytállni a továbbiakban, mert komoly belső erőre van szüksége. Találkozik régi ba-rátaival, s nagy öröm származik majd ebből. Az érdeki megvédésére nagyon vigyázzon.

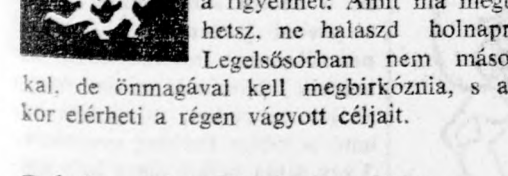
KOS — (Március 21-től április 20-ig)
 Vagyon szempontból akar ják kijátszani, ne hagyja. Mi-kor hivatalos irás kerül a kezébe, sok időt töltsön a tanulmányozásával, s csak akkor nyuljon tollhoz, mikor az aláírás már elkerülhetetlen.

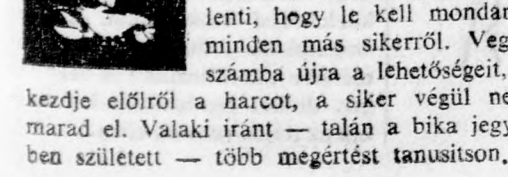
BÍKA — (Április 21-től május 20-ig)
 Legutóbbi sikereit szakmai téren érvényesítse, s alapozza meg a tekintélyét. Most kell elintéznie az előléptetés ügyét, előtű az ideje. Egy bizonyos esemény feltékenység tá-mad önben — nem egészen alaptalanul.

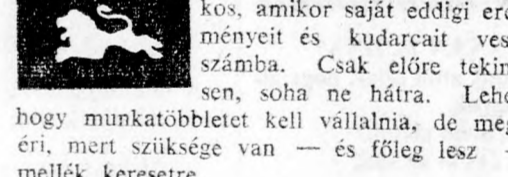
IKREK — (Május 21-től június 21-ig)
 Régi, talán elcsépltetnek lát szó közmondásra hívjuk fel a figyelmet: Amit ma megte-hetsz, ne halaszd holnapra. Legelsősorban nem mások-kal, de önmagával kell megbirkózni, s ak-kor elérheti a régen vágyott célját.

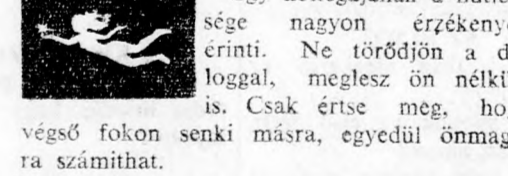
RÁK — (Június 22-től július 22-ig)
 A közelmúltban elszene-dett csalódása még nem je-lenti, hogy le kell mondania minden más sikeréről. Vegye számba újra a lehetőségeit, s kezdje előlrol a harcot, a siker végül nem marad el. Valaki iránt — talán a bika jegy-ében született — több megértést tanúsítson,

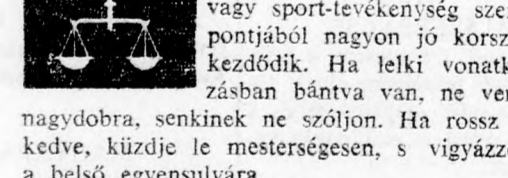
OROSZLÁN — (Július 23-től augusztus 23-ig)
 Ne legyen annyira aprólé-kos, amikor saját eddigi érd-ményeit és kudarcait veszi számba. Csak előre tekint-sen, soha ne hátra. Lehet, hogy munkatöbbletet kell vállalnia, de meg-éri, mert szüksége van — és főleg lesz — mellék keresetre.

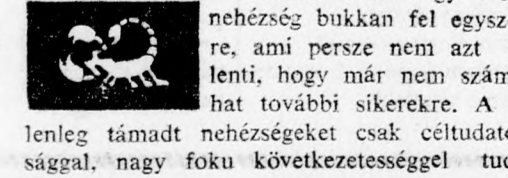
SZŐZ — (Augusztus 24-től szept. 22-ig)
 Egy kollégájának a hűtlensége nagyon érzékenyen érinti. Ne törődjön a do-loggal, meglesz ön nélküle is. Csak érte meg, hogy végső fokon senki másra, egyedül önmagá-ra számíthat.

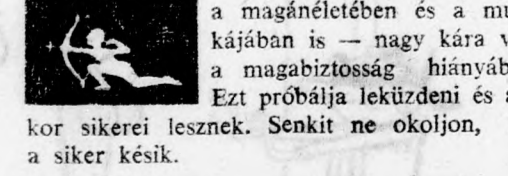
MÉRLEG — (Szeptember 23-től okt. 22-ig)
 Fizikai jellegű munka, vagy sport-tevékenység szempontjából nagyon jó korszak kezdődik. Ha lelki vonatko-zásban bántva van, ne verje nagydobra, senkinek ne szólna. Ha rossz a kedve, küzdje le mesterségesen, s vigyázzon a belső egyensúlyára.

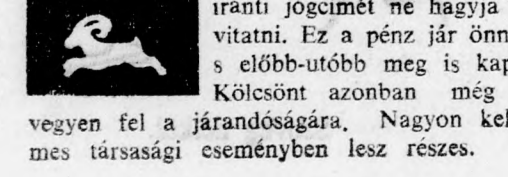
SKORPIO — (Október 23-től november 21-ig)
 Szakmai sikon nagyon sok nehézség bukkan fel egyszere, ami persze nem azt je-lenti, hogy már nem számíthat további sikerekre. A je-lenleg támadt nehézségeket csak céltudatos-sággal, nagy foku következetességgel tudja legyőzni.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)
 Minden területen — tehát a magánéletében és a mun-kájában is — nagy kára van a magabiztosság hiányából. Ezt próbálja leküzdeni és ak-kor sikerei lesznek. Senkit ne okoljon, ha a siker késik.

BALYOG — (December 22-től január 20-ig)
 Egy bizonyos pénzösszeg iránti jogcímét ne hagyja el-veitani. Ez a pénz jár önnek, s előbb-utóbb meg is kapja. Kölcsönt azonban még ne vegyen fel a járandóságára. Nagyon kelle-mes társasági eseményben lesz része.

A sztriptízgőrl és a férje

EGY KIS TEVEDES

— Most az a hobbym, hogy gyermekkor emlékeit felelevenítem, ifjúsági regényeket olvasok.
— Ne mondd. És mit olvasol?
— Most May Károlytól olvasom a „Töke” című könyvet.
— Te tévedsz. Azt Marx Károly írta.
— Valóban! Már a 300. oldalnál tartok és nagyon csodálkozom, hogy még egy indián sem jelentkezett.

SZOKAS HATALMA

A nászéjszaka utáni reggel a férj a szokás hatalmától ürve, letegett az asszonyka éjjeli szekrényére egy ötven fontot.
— Az asszonyka ránézett a pénzre és visszaadott husz fontot.

GYANUS DOLOG

— Öregem, soha az életben nem voltam gyanakvó természetű. De amikor átköltöztünk Tel-Avivból Haifára és egy reggel megláttam, hogy ugyanaz a tejes szállítja a tejet, akkor bizony kezdett a dolog gyanus lenni...

Korai káröröm.

FOGADAS

Két barát fogad.
— Ötszáz fontért hajlandó vagyok lenyelni egy békát.
— Rendben.
Rettenetes kínok között lenyel egy békát.
A másik megjéid, hogy fizetni kell.
— Én is hajlandó vagyok öt-százért.
— Tessék.
Lenyeli. Majd ülnek szomorúan a folyóparton. Az egyik felveti:
— Tulajdonképpen ingyen ettük meg a békákat?
— Miért ingyen? És az semmi, hogy öt perc alatt ezer fontot forgalmaztunk?

IDŐJÁRÁSEJENTÉS

A sznob uriember hazajön svájci üdüléséből és keservesen panaszkodik, hogy a magas hegyek ben, állandóan esett az eső, szél fújt és poccskálta érezte magát.
— De látom, hogy azért jól lesültél, — mondja neki a barátja.
— Ez nem lesülés. Ez rozsdás.

DEFINÍCIÓK

SZNOB: Aki olyan emberekkel szeretne ismeretségbe kerülni, akik vele nem akarnak ismerkedni.
*
SZNOB: Aki alantas dolgokért lelkesedik.
*
SZNOB: Aki addig rajong valakiért, míg az nem válik népszerűvé.
*
SZNOB: Aki ha meglátja a vagott csirkét és a halat a konyhájuk asztalán, akkor a német-alföldi csendélet-festőkre gondol.
*
SZNOB: Aki hajlandó egy színház, vagy koncertjegyért ötszörös pénzt is fizetni, ha az meghívó és ingyenes.
*
SZNOB: Aki polgári származása ellenére jobban ismeri az arisztokrata rangokat, mint maguk az arisztokraták.
*
SZNOB: Az a király, aki csak császárokkal barátkozik.
*
SZNOBIZMUS: Kínai vendéglőben francia étlap.

NAGY SIKER

A Szovjetunióban az építési miniszter beszámol a nagy sikeréről.
— Az utolsó évben kilenc milliárd téglát, ötszáz vagon cementet és 100 ezer négyzetméter ablaküveget takarítottunk meg.
— Nagyszerű — lelkesedik Brezsnyev. — És hány épületet építettetek?
— Egyet sem. Azért a nagy megtakarítás.

A MODELL

A férj egy tárlatról jön haza és rettentően feldult.
— A kiállításon láttam a meztelen képet. Milor ültel modell annak a festőnek?
— Csak nem képzeléd, hogy meztelen modell vagyok.
— Engem nem csapsz be. A te képet láttam. Az te vagy és nem más.
— Lehet, hogy én vagyok, de akkor emlékeztetből festett le.

ZENESZOBA

A fiatal párnál látogatásban van egy barátjuk. Csak a konyha van még berendezve, és az egyik szobában egy dupla vaságy van. Mennek a lakásban és az egyik üres szobában megjegyzi a fiatalasszony, hogy ez a zeneszoba.
— Zeneszoba? Semmilyen hangszert nem látok.
— Az igaz, de innen hallatszik át a legjobban a szomszédok rádió.

REKLAMÁCIÓ

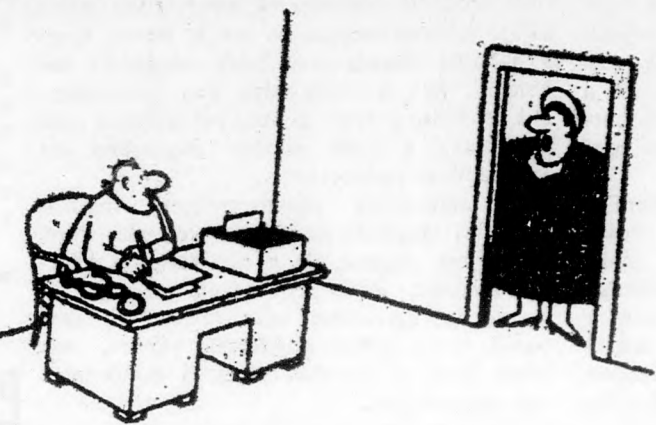
— Miféle szemetet adtak nekem ebédre, pincér, kérem a főnököt.
— Felesleges. Ő sem eszi meg.

ZONGORA

A szállítómunkások keservesen visznek fel egy nagy zongorát az ötödik emeletre. Ott házmesterük egy tagbaszakadt fiatalember és nézi a szállító emberek kinclődését. Az egyik odaszól neki:
— Jöhete segíteni.
Flegna felelet:
— Nem vagyok zeneértő.

A HÓDÍTÓ

Kérdi a tanítót:
— Ki volt a történelem legnagyobb hódítója?
Felel a kislány:
— Don Juan.

— Doktor úr, írjon elő nekem egy hatékony fogyókúrát!

LÉLEGZÉS

Mondja az orvos csinos páciensének:
— Lélegezzék szabadon, asszonyom.
— Nem tudok.
— Miért nem?
— Csak holnap. Amikor a férjem külföldre utazik.

IDEALISTA

A főnök belép az irodába és ott találja a könyvelőjét és a titkárját, amint hevesen csókolóznak.
— Ezért fizetek?
A titkárno:
— Nem, ingyen csinálom.

KOMPLEXUM

— A férfiak furcsák, valamennyien alacsonyrendűségük komplexummal küzdenek.
— Miből gondolod?
— Elég egy férfit egyszer megcsalni és máris megsértődik.

Az idomítás csodája. A rendőrkutya.

TUDJA MIT MOND

A csinos ápolónőt kérdezik:
— És melyik osztályon dolgozik?
— A legveszélyesebb helyen. A lábadozó osztályon.

DIAGNÓZIS

Mondja a pszichiáter a betegnek:
— Minden vizit 200 fontjába fog kerülni. Elég bolond ahhoz, hogy megfizesse.

LEVÉL A SZERKESZTŐNEK

— Mit csináljak, hogy a kezem fehérré és puha maradjon?
A szerkesztő válasza:
Semmit.

„Igaz-e, hogy a férj és feleség egy test, egy lélek?”
A szerkesztő válasza:
— Igaz, de csodálatos módon a férj mégsem érzi, ha másvalaki ölelgeti a feleségét.

„Ki volt az első férfi, aki ráébredt arra, hogy a föld forog?”
A szerkesztő válasza:
— Egy részeg ember.

„Boldogan élek a férjemmel, de az a gyanum, hogy a minden szerda-éjjeli fontos ülése, nem is annyira ülés, mint fekvés.”
A szerkesztő válasza:
— Mondja neki, hogy nincs ez ellen kifogása, érezze jól magát, csak nehogy váratlanul korán jöjjön haza. Ez jó hatással van a férjekre.

LÉLEGZÉS

Mondja az orvos csinos páciensének:
— Lélegezzék szabadon, asszonyom.
— Nem tudok.
— Miért nem?
— Csak holnap. Amikor a férjem külföldre utazik.

TABLAK

Egy háriban:
„Figyelmeztetjük vendégeinket, hogy tartózkodjanak a botrány-okozástól. Ha botrány van, nyomban értesítjük a rendőrséget. Súlyos esetben a feleséget is.”

EJLATI SZALLODÁBAN:

„Napsütésre és megre vágyik? Jöjjen hozzánk üdülni. Tavaly 56 vendégünk kapott napszúrast.”

EGY ELEKTROMOSSÁGI SZAKUZLETBEN:

„Ha azt akarja, hogy a felesége ne szakálja egész este, vegyen televíziót.”

SZORNYU ESET

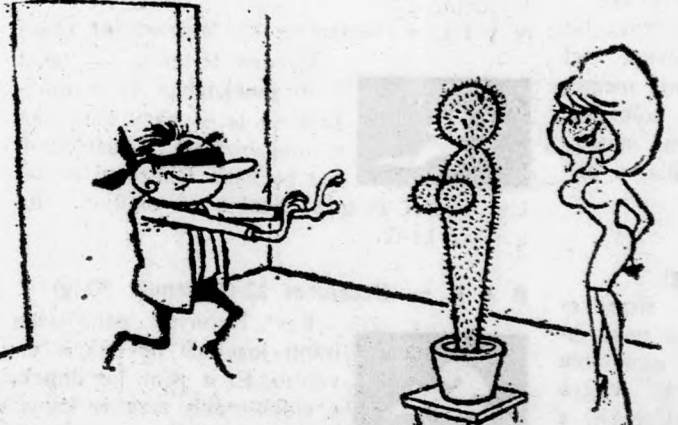
Két barát találkozik.
— Mi van veled, rosszul nézel ki.
— Szörnyű dolog történt. A feleségem megszökött tőlem.
— Hogyan?
— Beült a kocsinkba és egyszerűen elhajtott.
— Rémes. Milyen kocsid volt?
— Sopánkodik a másik.
— Oh, nem! El sem képzeltem, milyen hamar telik el ez a 14 nap.

SERTÉS

— Halló, doktor Rosenfeld?
— Igen.
— Itt Blauncé. A férjem megsértett.
— És ezért kelt fel engem éjjel két órakor?
— Igen. Sürgősen be kell öt kötnözn.

A FUTÓK

A televízióban futóverseny látható. Kérdi a kisfiú:
— Miért fut ez a sok ember?
— Az első díjat kap.
— És a többi akkor miért fut?
A KIS FILOZOFUS
Mondd apu, a golya honnan tudja mindig, hogy az anyu átlapotos?
LEVEL A NYÁRI ÜDÜLŐBŐL:
„Drága szüleim, ha nem írok levelet nektek, akkor este nem kapok vacsorát. Josszi.
MAGYARÁZAT
— Nem értem, hogy miért jársz te a feleségeddel mindig éjszakai mulatókba?
— Mert mire felöltözik, addig minden más szórakozóhely zárva van...

Szöveg nélkül.

9 2 3 2 0 5

Előre is bocsánatért eszedem, hogy telefonálásról írok, egy ilyen elcsépett témáról. Azt mondják, hogy mindazok a viccek, amelyek megtörténtek, általában rosszak. Persze, attól is függ, ki veti papírra. Már pedig előrehaladott korom ellenére én mégis csak kezdő humorista vagyok.

Szeretek elbeszélgetni legalább kétszer hetenként a kislányommal, hogy három unokám viselt dolgairól állandóan informálva legyek. Naharián lakik. Száma 04-923205. Becsületzavamra kijelentem, hogy mindig helyesen tárcsázom.

De mi történik? Kérdésekre, — Josszi te vagy? — egy kellemes hang válaszol, kán göveret Cohen. Nem mondom, göveret Cohen, ahogy a hangjából következtetek, szimpatikus figura lehet, de ez egyáltalán nem vizsgálatás annak ellensúlyozására, hogy készülékem önműködőleg fejlegyzi, én pedig megfizetem a beszélgetés díját abban a pillanatban, amikor göveret Cohén felemeli a kagylót. Nem tudom, göveret Cohén mit gondol rólam, bizonyára feltételezi, hogy telefonbetyár vagyok, aki szabad idejében hívásokkal zavarja. Nagyon röstellem a dolgot. Összintén bevallom, magam elé képzeltem álomban és nem is tett rám rossz benyomást (Feleségem sem sejtette).

Egy alkalommal mégis megkérdeztem tőle, mi is az ő telefonszáma. Közlése valóságilag fejbévágot. Ugyanaz a szám, mint a leányomé: 923205, csak hogy — Tel Aviv, 03-923205

A matematika csodája!
Mindenesetre felhívom a posta telefonszolgálatának a figyelmét, hátha meg fogok szabadulni a fölösleges telefonköltésektől. Hívtam ma délelőtt a postát.

Sielbersteinné vette fel a kagylót Cholonban. Nem tudom, nekem Cohéné valahogy jobban tetszett.

Kugel László